

NR 6

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

WARSZAWA, SIERPIEŃ 1998

Do użytku wewnętrznego.

Koleżanki i Koledzy Opiekunowie Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych PTTK

Pozdrawiam serdecznie w roku szkolnym 1998/1999. Dziękuję w imieniu Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego za Waszą dotychczasową ofiarną pracę. Dajecie doskonały przykład jak turystyka krajoznawcza w żywy i interesujący sposób kształtuje wśród młodzieży postawy patriotyczne - pozwala na poznanie rodzinnego regionu i lepsze rozumienie problemów naszego kraju, uczy mądrego wędrowania, kształtuje hart i daje cenne w życiu umiejętności.

Lata 1998-99 to okres wielu ważnych wydarzeń w życiu naszego Towarzystwa. Niech Waszej pracy z dziećmi i młodzieżą towarzyszy refleksja o naszej ponadwiekowej tradycji. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze wywodzi się od Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, które to organizacje od pierwszych lat działalności przykładały wielkie znaczenie do pracy w środowisku młodzieży szkolnej.

Trwają przygotowania do V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Gnieźnie w 2000 roku. Mam nadzieję, że do tego czasu zrealizowane zostaną przesławienia, które pozwolą dobrze wprowadzić w XXI wiek środowisko młodzieży szkolnej działającej w Towarzystwie. Służyć temu będzie planowany na początek listopada bieżącego roku, w Pabianicach ogólnopolski sejmik przedkongresowy, poświęcony turystyce młodzieży szkolnej. Gorąco zachęcam Koleżanki i Kolegów do zabierania głosu w dyskusji przedkongresowej, dzielenia się swoimi bogatymi doświadczeniami w pracy z młodzieżą, zgłaszania nowych pomysłów i rozwiązań programowych. Wasze przemyślenia kierujcie do Rady Programowej ds. Młodzieży Szkolnej Zarządu Głównego PTTK lub bezpośrednio do „Informacji Zarządu Głównego PTTK”. Łamy naszego biuletynu są otwarte dla Was.

Nasze Towarzystwo, dzięki Waszej wieloletniej działalności dopracowało się szeregu ogólnopolskich przedsięwzięć programowych, których finały przypadają na bieżący rok szkolny. W połowie października ponad 2,5 tysiąca młodzieży weźmie udział w XXVIII Centralnym Zlocie Młodzieży „Palmiry - 98” organizowanym tradycyjnie przez warszawski Oddział Żoliborski PTTK. Druga połowa listopada to XXVII Konkurs Krasomówczy dla Młodzieży Szkół Średnich w Golubiu-Dobrzyńlu i XIV Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Dzieci i Młodzieży Szkół Podstawowych w Legnicy. W połowie maja 1999 roku Toruń gościć będzie laureatów VI Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę”, a w połowie czerwca Oddział w Zduńskiej Woli będzie organizatorem XXVII Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno - Krajoznawczego, najbardziej powszechnej imprezy turystycznej dla dzieci i młodzieży w Polsce. Życzę wielu sukcesów w tych imprezach dla Waszych wychowanków mając świadomość, że bez inspiracji i pomocy z Waszej strony nie będą one możliwe.

Koleżanki i Koledzy

Większość z Was swoją miłość do krajoznawstwa i pracę turystyczną wśród młodzieży łączy z wykonywaniem zawodu nauczyciela. Z okazji rozpoczynającego się roku szkolnego gorąco życzę, aby Wasza praca stała się źródłem szacunku i sympatii u wychowanków i przełożonych.

Prezes
Zarządu Głównego PTTK

Janusz Zdebski

Z ostatniej chwili: PTTK w Internecie!
Zobacz: www.pttk.pl

W związku z rozpoczynającym się nowym rokiem szkolnym zwracam się z serdeczną prośbą o roztoczenie jeszcze większej opieki nad Szkolnymi Kółkami Krajoznawczo-Turystycznymi działającymi na Waszym terenie. Zmienia się mapa administracyjna naszego kraju. Powstaną nowe jednostki zarządzające oświatą. Od pierwszych dni ich funkcjonowania nawiążcie kontakty z osobami odpowiedzialnymi za sprawy turystyki w środowisku młodzieży uczącej się i postarajcie się dobrze wpisać aktywność Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych w programy działania nowych władz administracyjnych i samorządowych.

Aspekty wychowawcze i edukacyjne powinny stale towarzyszyć naszej bieżącej działalności programowej. Cały kraj jest pokryty siecią, w większości dobrze działających, Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych PTTK. Opiekunami tych kół jest kilkutyśięczna rzesza naszych działaczy, głównie nauczycieli szkół wszystkich typów. To dzięki ich zaangażowaniu społecznemu udało się wypracować szereg trwałych ogólnopolskich przedsięwzięć programowych. Finały ogólnopolskie mają swoją tradycję. Od Was zależy, a namawiam do tego gorąco, aby w każdym z nowoutworzonych powiatów i województw zorganizować lokalne finały tych imprez. W szczególności mam tu na myśli Ogólnopolski Turniej Turystyczno-Krajoznawczy i Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”.

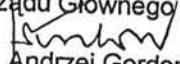
Kilkuletnią tradycję mają centralne Spotkania Nauczycieli Kraju Ojczystego - moment wyrażania ze strony władz Towarzystwa uznania dla najwybitniejszych działaczy pracujących na codzień z dziećmi i młodzieżą. Dobrze, aby ta tradycja zadomowiła się na stałe we wszystkich naszych oddziałach.

Koleżanki i Koledzy

W roku szkolnym 1998/1999 czeka nas szereg centralnych imprez organizowanych w środowisku dzieci i młodzieży przekazuję poniżej ich terminarz:

L.p.	Nazwa imprezy	termin	Miejsce	organizator
1.	XXVIII Centralny Zlot Młodzieży „PALMIRY - 98”	14-18 października 98	Palmiry +10 tras turystycznych	Oddział Żoliborski PTTK w Warszawie
2.	VIII Zlot Licealistów	09-11 października 98	Toruń	Oddział Miejski PTTK w Toruniu
3.	Sejmik ogólnopolski poświęcony turystyce młodzieży szkolnej	06-07 listopada 98	Pabianice	Oddział PTTK w Pabianicach
4.	XXVII Konkurs Krasomówczy dla Młodzieży Szkół Średnich	19-22 listopada 98	Golub-Dobrzyń	Oddział PTTK w Golubiu-Dobrzyniu
5.	XIV Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Dzieci i Młodzieży Szkół Podstawowych	27-29 listopada 98	Legnica	Oddział PTTK w Legnicy
6.	VI Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „POZNAJEMY OJCOWIZNĘ”	14-16 maja 99	Toruń	Oddział Miejski PTTK w Toruniu
7.	XXVII Ogólnopolski Turniej Turystyczno-Krajoznawczy	09 -12 czerwca 99	Załęczański Park Krajobrazowy	Oddział PTTK w Zduńskiej Woli
8.	Ogólnopolski Turniej Turystyczno-Krajoznawczy dla Wychowanków Domów Dziecka	czerwiec 99	Leszno	Oddział PTTK „Ziemi Leszczyńskiej” w Lesznie
9.	Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Młodzieżowy Rajd po Wigierskim Parku Narodowym	02-05 czerwca 99	Wigierski Park Narodowy	Oddział PTTK w Suwałkach
10.	Młodzieżowa Szkoła Turystyki	Lipiec-sierpień 99	cały kraj	Oddziały PTTK

Życzę, aby dzieci i młodzież z Waszych Oddziałów osiągnęła w krajowym współzawodnictwie szereg sukcesów, a Opiekunowie Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych mieli dużo zadowolenia ze swej ważnej i odpowiedzialnej pracy

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego PTTK

Andrzej Gordon

●KOMUNIKAT ●

Ogólnopolski Sejmik Krajoznawczy - „Podlasie naszą małą Ojczyznę”
21 - 22 listopada 1998 r.
90 lat PTK - PTTK w Siedlcach

Patronat Honorowy - HENRYK GUT Wojewoda Siedlecki

Organizatorzy: Zarząd Główny PTTK, Prezydent Miasta Siedlce, Zarząd Oddziału PTTK „Podlasie” w Siedlcach, Muzeum Okręgowe w Siedlcach, Muzeum Architektury Drewnianej w Suchej, Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

PROGRAM

21.11.1998 r. - sobota

- godz. 11.00 - Powitanie gości, wręczenie odznaczeń i wyróżnień.
Uroczyste otwarcie Sejmiku Krajoznawczego przez
Wojewodę Siedleckiego i Prezesa ZG PTTK
Muzeum Okręgowe w Siedlcach,
ul. Piłsudskiego 1 (Ratusz)
„90 Lat PTK - PTTK w Siedlcach” - referat okolicznościowy - mgr A. Kirchner -
Prezes Oddziału PTTK „Podlasie” w Siedlcach
- Obrady
Promocja regionu: wykorzystanie metod krajoznawczych dla rozwoju wsi
i małych miejscowości. Tematy referatów:
„Ochrona dziedzictwa archeologicznego na przykładzie grodzisk na terenie
województwa siedleckiego oraz najnowsze badania archeologiczne”
- mgr Agnieszka Martyniuk
„Dziedzictwo kulturowe - zabytki woj. siedleckiego elementem promocji regionu
- mgr Cezary Ostas - Państwowa Służba Ochrony Zabytków
- godz. 13.00 - posiłek turystyczny w Muzeum Okręgowym w Siedlcach
godz. 13.45 - wyjazd do Łukowa
godz. 14.30 - Muzeum Etnograficzne w Łukowie - zwiedzanie wystawy „Sztuka ludowa na
Podlasiu” - przewodnictwo i referat Longin Kowalczyk - kustosz Muzeum
godz. 15.30 - 16.15 przyjazd do Siedlec (miejsca zakwaterowania)
godz. 16.15 - 17.30 czas wolny
godz. 17.30 - 18.15 przejazd do Suchej
godz. 18.30 - Sucha - Muzeum Architektury Drewnianej u prof. Marka Kwiatkowskiego
Zabawa ludowa w karczmie w Suchej przy muzyce kapel ludowych, mile widziane
stroje ludowe - nagroda Prezesa Oddziału PTTK „Podlasie” w Siedlcach za strój ludowy
uczta podlaska w karczmie w Suchej

22.11.1998 r. - niedziela

- godz. 6.30 - Msza Św. w katedrze siedleckiej w intencji krajoznawców i turystów PTTK
godz. 8.00 - śniadanie
godz. 9.30 - cd. obrad w Muzeum Okręgowym w Siedlcach
„Podlasie w historii tradycji i kulturze - sławni ludzie Podlasia”
- redaktor Tomasz Chłodziński
- godz. 10.00 - Podsumowanie obrad
godz. 10.30 - zwiedzanie aktualnych wystaw w Muzeum Okręgowym w Siedlcach
godz. 11.00 - 15.00 wycieczka krajoznawcza na trasie: Siedlce, Mokobody, Budzieszyn, Miedzna
(Sanktuarium Matki Boskiej Miedzeńskiej), Liw, Węgrów (posiłek turystyczny na trasie
dla osób korzystających z wycieczki)

W ramach wpisowego 90.00 zł od osoby, uczestnicy mają zagwarantowane świadczenia: nocleg z 21/22.11.1998 r., wyżywienie: posiłek turystyczny i kolację w dniu 21.11.98 r (uczta podlaska), śniadanie w dniu 22.11.1998 r., materiały krajoznawcze i reklamowe, przejazdy autokarowe w dniu obrad, wstępy do Muzeum. Uczestnicy wycieczki w dniu 22.11.1998 r. płacą dodatkowo - 20.00 zł od osoby. Istnieje możliwość skorzystania z noclegu z 20/21 listopada 1998 r. za dodatkowa opłatą.

Zgłoszenia i wpisy przyjmuje do dnia 10 października 1998 r. Zarząd Oddziału PTTK „Podlasie” w Siedlcach ul. Piłsudskiego 14, 08-110 Siedlce tel./fax (025) 243 - 53
Nr konta: BDK w Lublinie O/Siedlce, 107015977-266655-22-1-0100

KARTA ZGŁOSZENIA

.....dnia.....

.....
(pieczęć)

Zarząd Oddziału PTTK „Podlasie”
w Siedlcach
ul. Piłsudskiego 14
08 - 110 Siedlce

ZGŁOSZENIE

.....zglasza swój udział w Ogólnopolskim Sejmiku
(imię i nazwisko)
Krajoznawczym „Podlasie naszą małą Ojczyzną”, który odbędzie się w dniach 21-22 listopada 1998 r. w Siedlcach. Deklaruję udział w wycieczce krajoznawczej w dniu 22 listopada 1998 r.: tak* , nie*
Załączam kserokopię uiszczenia opłaty w kwocie: 90,00 zł*, 110,00 zł*

.....
(podpis)

*Niepotrzebne skreślić

• GŁOS W DYSKUSJI •

PTTK PO REFORMIE ADMINISTRACYJNEJ KRAJU

W nawiązaniu do ciekawej wypowiedzi kolegi Krzysztofa R. Mazurskiego pozwalam sobie również na kilka uwag odnośnie mojej wizji przystosowania struktury organizacyjnej PTTK do zmian po reformie administracyjnej kraju.

Przed reformą terytorialną kraju w 1975 r. zarządy okręgów obejmowały swoim działaniem obszary wyznaczone przez ówczesne województwa. Powstałe po 1975 r. zarządy wojewódzkie nie nazywałbym marionetkowymi chociażby dlatego, iż skupiały one wielu bardzo wartościowych działaczy naszego Towarzystwa. Można wskazać szereg nowych wówczas miast wojewódzkich w których powołanie zarządów wojewódzkich zaktywizowało środowisko turystyczne. Przyczyn ich likwidacji nie doszukiwałbym się w tym, iż obrębem swojego działania obejmowały takie a nie inne terytorium. Przyczyny były bardziej złożone, związane moim zdaniem głównie z dążeniem oddziałów do nie zawsze uzasadnionej samodzielności wywołanej zapewne również początkiem decentralizacji władzy w kraju. Likwidacja zarządów wojewódzkich wywołała moim zdaniem co najmniej dwa negatywne skutki:

- wewnątrz Towarzystwa - osłabienie łączności i oddziaływania władz naczelnych na działalność gospodarczą oddziałów. Przyczyną tego zjawiska była również konieczność ograniczenia zatrudnienia w Biurze Zarządu Głównego PTTK oraz zmniejszenie liczebności władz z wewnątrz;
- na zewnątrz Towarzystwa - brak przedstawiciela reprezentującego interesy PTTK na forum województwa.

Utworzenie w niektórych wojewódzkich radach, związkach, federacji oddziałów, jest dla mnie dowodem na potrzebę pośredniego między oddziałem a Zarządem Głównym ogniwa w Towarzystwie. Wiem również z własnego doświadczenia, iż tak jak obecne tak i przyszłe władze wojewódzkie będą mogły i chciały rozmawiać z jednym, z przedstawicielem Towarzystwa a nie z władzami kilkunastu lub kilkudziesięciu oddziałów.

Mimo cokolwiek innych argumentów zgadzam się z kolegą Krzysztofem R. Mazurskim odnośnie konieczności utworzenia w Towarzystwie wojewódzkiego przedstawicielstwa. Podkreślam przedstawicielstwa, gdyż wobec osobowości prawnej, wobec samodzielności gospodarczej oddziałów nie chciałbym tego organu nazywać szczeblem władzy.

W odróżnieniu od kolegi Krzysztofa R. Mazurskiego uważam, iż inicjatywa i to możliwie szybka utworzenia takich jednostek nazywam je radami wojewódzkimi powinna wyjść od Zarządu Głównego. Rady winny być powołane wcześniej niż będą utworzone zespoły przy sejmikach wojewódzkich a więc przed wyborami samorządowymi. Informacja o istnieniu rady i jej zadaniach przesłana w odpowiednim czasie do sejmiku może spowodować, iż zagadnienia nurtujące Towarzystwo będą miały szansę znaleźć się w planach pracy odpowiednich komisji a być może będzie okazją na umieszczenie tam naszego przedstawiciela. Rady winny również bardzo szybko przygotować się do podejmowania zadań zleconych przez Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki. - Zadań, które swoim zasięgiem wybiegają poza oddziały.

Rady wojewódzkie w liczbie 15-20 osób mogłyby być powoływane w trybie przewidzianym Statutem po, co jest oczywiste, konsultacji z oddziałami danego województwa. Siedzibą rady winno być miasto wojewódzkie a lokalnie należałoby szukać w oddziale, Regionalnej Pracowni Krajoznawczej, Regionalnym Ośrodku Programowym w przedsiębiorstwach lub spółkach PTTK.

Koszty utrzymania obsługującego radę pracownika winien ponosić Zarząd Główny, tak jak ponosi koszty obsługi każdej komisji czy rady Zarządu Głównego. Liczenie na dobrowolny udział partycypowania w kosztach utrzymania biura rady, co sugeruje kolega Krzysztof R. Mazurski jest mało prawdopodobne szczególnie w przypadku oddziałów nie prowadzących działalności gospodarczej, oddziałów z bardzo dużymi kłopotami finansowymi.

Charakter tego wystąpienia nie pozwala na głębsze uzasadnienie, ale widzę dużo możliwości uzyskiwania przez radę środków finansowych na działalność statutową, które mogą przewyższać wydatki związane z opłaceniem pracownika.

Edward Jabłoński

JAK DO NOWEGO ?

W ostatnim numerze "Informacji Zarządu Głównego PTTK" kol. Krzysztof R. Mazurski wzywa do dyskusji i inicjuje ją własnymi przemyśleniami na temat "PTTK wobec reformy administracyjnej kraju" /nr.4-1998 r./. Niestety nie jestem w tej kwestii optymistą.

Kiedy w miejsce zarządów wojewódzkich powstały Regionalne Ośrodki Programowe, jako dobrowolna struktura międzyoddziałowa, zapytaliśmy /jako Oddział z terenu wojew. elbląskiego/ jaki obszar obejmuje zasięgiem swojego działania ROP w Gdańsku? Otrzymałaliśmy odpowiedź kierownika kol. L. Zalewskiego, że wchodzi do niego tylko oddziały z wojew. gdańskiego. Możliwość współpracy ucięto!

Wydarzenia ostatnich miesięcy na Wybrzeżu też nie napawają optymizmem. W Elblągu jakaś bliżej nieokreślona część działaczy PTTK wystąpiła z Oddziału Ziemi Elbląskiej, tworząc własną strukturę "Regionalne Towarzystwo Turystyczne Delta". Ci na pewno nie zechcą się integrować.

W Gdańskim z kolei w kwietniu br. powstał nowy oddział PTTK /tak jakby jeden nie wystarczył/ przyjął on nazwę "Oddział Regionalny PTTK w Gdańsku". /"Jantarowe Szlaki" nr.2-1998 r./. Prawdziwa fronda. Powielono w ten sposób istniejącą już sytuację w Szczecinie i Bydgoszczy.

władzy administracyjnej, a nie struktur organizacyjnych.

Wniosek nasuwa się tylko jeden - ROP w Gdańsku powinien być jednostką wiodącą dla wszystkich 20 oddziałów PTTK w województwie. Ale w tym celu należy go przeorganizować tak, aby jego działania w sposób istotny promieniowały do oddziałów. Formalne tylko istnienie ROP nikomu nie będzie potrzebne. Czy załatwi to swoista "rada ambasadorów"? - wątpliwe. Nie będzie to bowiem "organ kierujący" - jak chce kol. Krzysztof R. Mazurski - a tylko zbierające się co jakiś czas ciało programujące. Wykonawstwo zaś nadal będzie kulało.

Osobiście sędzę, a mam w tej mierze doświadczenie z Wrocławia, gdzie było pięć dzielnic a dwanaście oddziałów w mieście, że najbardziej odpowiednią platformą porozumienia i współpracy będzie przyszły powiat i jego administracja, która zawsze - prędzej czy później - zrozumie, że wszelkie działania organizacji pozarządowych wspomagają i wzbogacają życie społeczne i kulturalne w powiecie.

Są także i pozytywne przykłady integracji wewnątrzwojewódzkiej i ponadwojewódzkiej, ale nieliczne i w Polsce południowej. Mam tu na myśli: Regionalną Fundację Turystyki i Krajoznawstwa w Katowicach, Dolnośląskie Porozumienie Krajoznawcze, czy Wielkopolską Korporację Oddziałów PTTK. Pomijam tu celowo pięć Regionalnych Ośrodków Programowych, które bardziej eksponują działalność oddziału, przy którym istnieją, niż integrują środowisko PTTK-owskie w regionie.

Ostatni numer "Na Szlaku" /nr.6-7/1998 r./ zamieszcza całostronicowy artykuł J. Piarskiego, w którym autor zastanawia się nad rolą i miejscem Oddziału Wałbrzyskiego PTTK w nowym układzie administracyjnym kraju. Wnioski jakie wyciąga formułuje w krótkim, trzyzdaniowym akapicie końcowym, z którego wynika, że jego zdaniem należy:

1. - przedyskutować sytuację,
2. - powołać jednostki powiatowe,
3. - reaktywować struktury regionalne.

W przyjacielskiej rozmowie Andrzej Urbański, działacz PTTK-owski z Torunia, podzielił się ze mną opiniami panującymi w tamtejszym oddziale i oświadczył, że środowisko toruńskie już myśli o zwołaniu ogólnowojewódzkiego spotkania, w celu ustalenia jakiegoś, satysfakcjonującego wszystkich, ładu organizacyjnego.

Przytoczone przykłady pozwalają domniemywać, że również w innych środowiskach PTTK w Polsce myśli się i analizuje sytuację, jaka powstanie po 1 stycznia 1999 roku. Jedyna prognoza, jaką można z tych okrucich informacji obecnie wyciągnąć jest taka, że zapewne nie będzie to struktura organizacyjna jednolita, ponieważ Zarząd Główny PTTK nie skłania się w chwili obecnej ku koncepcji powoływania 16 wojewódzkich jednostek regionalnych, a obowiązujący Statut PTTK pozwala na pełną dowolność w tworzeniu jednostek pozastatutowych, jeżeli taka będzie wola, potrzeba, a także możliwość finansowania przez oddziały PTTK, jako samodzielne podmioty prawne.

Janusz Zaremba

• APEL •

KOLEŻANKI I KOLEDZY FILOKARTYŚCI !

Przed 10 laty podjąłem w ramach społecznych opracowanie katalogu pocztówek wydanych przez nasze Towarzystwo. Pierwszą część katalogu /pocztówki PTK/ wydała ówczesna Podkomisja Kolekcjonerstwa Krajoznawczego ZG PTTK. Zaawansowane prace nad kolejną publikacją zostały przerwane z powodu trudności organizacyjnych. Obecnie, w przededniu 50-lecia PTTK, pragnę je podjąć na nowo uzupełniając posiadany materiał.

Pocztówki wydane przez nasze Towarzystwo, to - jak wiadomo - nie tylko dokument działalności organizacyjnej, ale i ilustracyjna dokumentacja Ojczyzny. Wykonanie możliwie pełnej ewidencji pocztówek ma szerokie znaczenie.

Zwracam się do Koleżanek i Kolegów o współdziałanie we wspomnianych zamierzeniach. Proszę o nadesłanie informacji o posiadanych pocztówkach wydanych /lub nakładem/: PTK, PTT i PTTK po roku 1918 /oprócz edycji FOTOPAM/. Informacja powinna zawierać: nazwę i siedzibę jednostki Towarzystwa /oddział, koło itp./, datę wydania /ewent. stempla poczt./ lub korewers, po jednej z każdej serii/.

Dodatkowo chciałbym też uzupełnić brakujące dane z I części wspomnianego na początku katalogu. Chodzi o pozycje 20-29 /seria Druskienniki/, 118-132 /seria Źdroje Raduni/, 142 /Serock/, 259-165 /zamki polskie 1915/, a także o tematy z lat 1920 i 1930 podane sygnalnie na str. 14. A przy okazji: czy było by celowe wznowienie I części tego katalogu? Nazwiska Koleżanek i Kolegów, którzy nadesłają informacje o pocztówkach będą zamieszczone w publikacjach PTTK.

Adam Czarnowski

ul. Marzanny 10/44
02-649 Warszawa

Z życia najstarszych organizacji turystycznych w Europie

110 lat Klubu Czeskich Turystów

W dniach 11-13 czerwca bieżącego roku gościli w Jilovem koło Pragi, na zaproszenie władz Klubu Czeskich Turystów z okazji **Jubileusza 110-cio lecia KČT**, przedstawiciele naszego Towarzystwa w osobach Wiceprezesa Marka Staffy i Sekretarza Generalnego Andrzeja Gordona. Referatem z historii KČT, wygłoszonym przez Wiceprezesa Franciszka MOSERA, rozpoczynamy cykl przypominający życie i działalność najstarszych organizacji turystycznych w Europie.

H.D-Z

REFERAT

dla Międzynarodowego FORUM w dn. 12.06.1998r w Jilovem koło Pragi

Szanowni Przyjaciele!

Pozwólcie jak najkrócej przypomnieć działalność "Klubie Czeskich Turystów", ponieważ właśnie obchodzimy 110-cio lecie jego powstania.

Omówię program założycieli, przebieg historii oraz na co w przeszłości kładło się nacisk.

KČT od początku zmierzał w kierunku podziału na turystykę uprawianą przez członków klubu oraz na budowanie schronisk, noclegowni, punktów widokowych, a nawet kolejek linowych. W tym drugim przedsięwzięciu pomagali nam wybitni członkowie naszego zarządu. Do programu turystyki należały nie tylko wycieczki rowerowe, ale też wyjazdy koleją do ciekawych miejsc w Czechach. Klub nasz cieszył się w tym okresie poparciem i autorytetem w społeczeństwie. Doszło do tego, że pozyskano środki finansowe na budowę licznych schronisk, domów noclegowych, a również znaczne zniżki przyznane przez dyrekcję kolei turystom - członkom Klubu.

KČT w momencie zakładania opierał się na całkiem innych politycznych i społecznych założeniach, zyskał z czasem uznanie obywateli z powodu budowania turystycznych szlaków, oznakowań, licznych wydawnictw turystycznych, map, przewodników i swojego własnego czasopisma.

Dość szybko po I wojnie światowej miał już 60 tys. członków. W okresie międzywojennym KČT posiadał 143 schroniska, 13 punktów widokowych, 8 stanic wodnych, 30 zamków w całej republice.

Po II wojnie światowej klub przetrwał dzięki dyplomatycznym posunięciom niektórych członków zarządu, ale swoją działalność mógł prowadzić w sposób bardzo ograniczony, wewnątrznie uporządkowany i dający otuchę swoim członkom. Po nastaniu komunizmu doszło w krótkim czasie do włączenia KČT do Związku Kultury Fizycznej i do zmiany nazwy.

W tym ciężkim okresie większość członków odeszła, inni byli przesłuchiwanie lub uwięzieni.

Najcięższe lata dla klubu to okres między 50-tym a 60-tym rokiem, ale ta vegetacja też przyniosła pozytywne rezultaty - była przykrywką do cichej działalności skautingu i junactwa.

Początek lat 60-tych to okres wielkich akcji turystycznych i masowej turystyki. Ludzie szukali "wentyla", żeby lepiej znieść ograniczenia totalnego reżimu.

Organizowane były marsze na odległość np. 100 km przez 24 godziny lub 50 km przez 12 godzin, marsze etapami np. 2 dni po 30 km (pieszą turystykę naśladowali rowerzyści na długich trasach, wioślarze - splywy w trudnych warunkach, rajdy narciarskie, wysokogórska turystyka na pograniczu alpinistyki). Powstało wiele odznaczeń turystycznych, cały system prowadzący od działacza turystycznego do działacza specjalnie zasłużonego. Państwo dotowało w znacznej mierze aktywność turystyczną i szkolenie instruktorów. Częste zebrania zapewniały część turystycznego programu. Ludzie uciekali od polityki i znajdowali odskocznię w turystyce, realizowali się w rozwijaniu swojej tężyzny fizycznej, był to także bój o przeżycie. Wiele z tego dokumentuje nasza mała wystawa.

Niestety nie powiodły się wysiłki niektórych członków i przedstawicieli zarządu zmierzające do przyjęcia naszego związku do jakiegokolwiek międzynarodowej organizacji. Każda próba była tłumiona w zarodku. Nas interesowało przede wszystkim wejście do Alpenverein. Dopiero po 1987 r. udało się nam nawiązać kontakt z IVV. Jediną międzynarodową organizacją tolerowaną przez reżim była FICC.

Po upadku reżimu zaistniała potrzeba budowania wszystkiego na nowych fundamentach. Powoli spadało zainteresowanie szerokim uczestnictwem w akcjach turystycznych, odznakami, aż powoli w ostatnich latach zupełnie znikło. Również przestały płynąć szeroką ręką rozdawane niegdyś dotacje.

Po otworzeniu granic w 1990r. nastął turystyczny „boom” i nasi członkowie zaczęli uprawiać turystykę zagraniczną. Uwolnienie rynku spowodowało przeniesienie zainteresowania na tworzenie nowych związków turystycznych oraz zupełny upadek wszelkich akcji i ogromny ubytek członków związku.

Jeszcze 20 lat temu organizatorzy byli zmuszeni wybierać uczestników, limitowani możliwościami zakwaterowania itp., teraz niejednokrotnie trudno znaleźć delegatów na jakikolwiek zjazd, zjazd, marsz – zupełnie znikła aktywność turystyczna.

Nadzieja zaczyna powoli świtać, gdyż po okresie martwych lat zaczynają powstawać nowe kluby i zrzeszenia turystyczne. Zaczyna się znowu powiększać liczba chętnych do uczestniczenia w marszach lub innych akcjach, czego dowodem będzie jutrzejszy zjazd w Jilovem.

W dość złożonej sytuacji, zarówno społecznej jak i politycznej, kiedy nasi obywatele muszą uczyć się przystosowania do nowych zasad rynku, na którym za wszystko należy płacić, nagle pojawiło się zainteresowanie rodzinną turystyką, długimi trasami i spełnieniem warunków, jakie stawia uczestnictwo w IVV. Wiele zagranicznych wycieczek organizowanych jest przez nasze kluby. W minionych dwóch latach udało się wybudować 2 nowe schroniska, wyznaczyć i utrzymać wiele turystycznych tras. Turystyka rowerowa cieszy się wielkim powodzeniem, zimą zajmujemy się oznaczaniem narciarskich tras. Pojedyncze kluby przyjęły się w społecznym życiu, mamy dobrze zorganizowaną młodzież, która ma własne konkursy i zawody.

Klub turystyczny w ubiegłym roku dokończył edycję turystycznych map, współpracujemy nadal przy wydawaniu przewodników (98 tytułów w sprzedaży poświęconych jest turystyce).

Dotkliwy jest jeszcze brak społecznie pracujących członków pomagających organizacji. Brakuje również środków finansowych. Jeszcze nie mamy tak dobrych kontaktów w województwach, miastach, instytucjach. Stare związki zostały przerwane, nowe trudno nawiązać. Brakuje czasem zrozumienia ze strony naszych przedstawicieli klubowych w województwach i regionach, brakuje wciąż zainteresowania społecznymi akcjami, wieczorkami, zabawami, tam gdzie się to dzieje wzrasta zainteresowanie członkostwem w klubach.

Poprawia się w turystyce wyczynowej, choć przebiega to różnie. Zanika większe zainteresowanie klubowymi zajęciami w turystyce wodnej, a zwiększa się zainteresowanie kolarstwem i formami turystyki w IVV. Naszym celem jest doprowadzenie do tego, aby zakwaterowanie i wyżywienie było przynajmniej we własnych ośrodkach tańsze. Brak odpowiedniej praktyki, niedoskonałe przepisy przeszkadzają pierwszym nieśmiałym próbom wprowadzania tego w życie.

Chcielibyśmy przypomnieć o tegorocznej, okrągłej rocznicy i przy tej okazji zachęcić do dalszej owocnej pracy, nowych pomysłów, ciekawych akcji, które przyciągnęłyby rzesze nowych członków. Chcemy osiągnąć wyższy standard w naszych ośrodkach, namówić do współpracy zdolnych i wykwalifikowanych działaczy. Myślę, że pomoże nam w tym nowy statut klubowy, który został uchwalony w kwietniu bieżącego roku, a który ułatwi współpracę z ludźmi chcącymi pracować z sercem i poświęcać swój wolny czas. Jeśli się nam to uda, co pokażą przyszłe lata, to Wy, Szanowni Przyjaciele, będziecie tego świadkami, ponieważ nasze kontakty, spotkania i wzajemną współpracę chcemy kontynuować.

Dziękuję za uwagę.

Frantisek Moser
Wiceprezes KCT

100 lat Alliance Internationale de Tourisme

Sto lat temu, w Luksemburgu, 17 klubów z Europy i Ameryki założyło Międzynarodową Ligę Stowarzyszeń Turystów - LIAT. Była to organizacja skupiająca przede wszystkim kluby kolarskie i kluby turystów pieszych. Ideą utworzonej Ligi było wzajemne świadczenie pomocy członkom klubów, którzy ruszali poznawać inne kraje. Po I wojnie światowej Liga została zreorganizowana i jako Międzynarodowy Związek Turystyczny (AIT) przeniosła swą siedzibę do Genewy.

Jubileusz obchodzono w dn. 17-19 czerwca 1998 r. w Sztokholmie przy okazji pleneranych posiedzeń całej organizacji i Regionu I (Region I obejmuje kraje Europy, Afryki i Bliskiego Wschodu). Polskę reprezentują w AIT dwa kluby: PTTK i Polski Związek Motorowy. Podczas tegorocznego posiedzenia dokonano też wyboru nowego prezesa AIT; został nim Hiszpan, Fernando Falco.

Dziś AIT skupia 131 klubów i stowarzyszeń turystycznych z 98 krajów. Jednakże pierwotna dominacja kolarzy i piechurów należy do przeszłości; blisko 80% klubów członkowskich stanowią kluby motorowe. Nieliczne tylko, jak PTTK, reprezentują turystykę kwalifikowaną, niektóre - jak szwajcarski TCS czy holenderski ANWB - zrzeszają zarówno turystów motorowych, jak i turystów wędrowców. Te formy aktywności, zwane na forum AIT dyscyplinami „open-air” dotyczą 4 kierunków: turystyki wodnej (w praktyce - żeglarskiej, i to morskiej), kempingu i karawaniingu, turystyki kolarskiej i turystyki pieszej.

Dominacja samochodu w turystyce spowodowała, iż AIT poświęca większość swej uwagi problemom klubów automobilowych i ich biur podróży, bezpieczeństwu na drogach i wzajemnej pomocy drogowej, ułatwieniom celnym, systemom ubezpieczeń (assistance), zagadnieniom prawnym itp. Obecnie AIT, współdziałając ściśle z Międzynarodową Federacją Automobilizmu (FIA) z Paryża, uruchomiło biuro w Brukseli, licząc na uzyskania statusu wyspecjalizowanej agencji przy Unii Europejskiej. Zresztą w pracach poszczególnych komisji regulacje prawne i ujednoczenie przepisów zajmuje coraz więcej miejsca i czasu. Dotyczy to już entuzjastów kempingu, AIT wprowadziła bowiem wspólną legitymację-karnet, a także kluby żeglarskie, które respektować muszą wydawane coraz liczniejsze „europejskie” przepisy. Przykładem współpracy AIT i FIA są Tygodnie Komisji, spotkania o roboczym charakterze wszystkich komisji i wyspecjalizowanych grup; tegoroczne odbędzie się - tradycyjnie we wrześniu - w Salsomaggiore w pn. Włoszech.

Wśród dyscyplin „open-air” znacząca rola przypadła turystyce kolarskiej i dużą popularnością cieszą się organizowane od lat rajdy kolarskie AIT. Kilkakrotnie organizowane były przez PTTK - w Olsztynie, Zakopanem, Łebie, Wiśle, Rogoźniku, Pokrzywniej (tegoroczny odbywał się we Francji, ale celem kolarzy był też Luksemburg, kolebka AIT). Obecnie PTTK stara się uzyskać zgodę na organizację kolejnego rajdu w roku 2001 w Giżycku, co zapewne rozstrzygnięte będzie na tegorocznym Tygodniu Komisji. Dodajmy, że przez wiele lat PTTK był bodajże jedynym klubem - członkiem AIT zza „żelaznej kurtyny” i dla wielu petetekowców uczestnictwo PTTK w AIT będzie się łączyło z postacią J.Przedzieckiego, wieloletniego wiceprezesa Towarzystwa i przedstawiciela PTTK w AIT.

Na czerwcowych uroczystościach PTTK reprezentowali Janusz Zdebski - prezes Towarzystwa, i Jerzy Gajewski. Gospodarzem był klub Svenska Turistforeningen, organizacja o bardzo szerokim profilu działalności, m.in. łącząca aktywność PTTK i PTSM (do STF należą schroniska młodzieżowe). Ukoronowaniem jubileuszu było przyjęcie w sztokholmskim ratuszu, wydane przez króla Szwecji Karola XVI Gustawa oraz rejs zabytkowymi parowcami z początku XX wieku. (JWG)

Pewien szczególnie w Krakowie znany publicysta i krajoznawca górski (nazwijmy go „X”) cieszy się nie najlepszą opinią. Gdy koledzy zobaczą go w tramwaju trzymającego jedną ręką otwartą książkę a drugą gorączkowo robiącego na kartkach notatki mogą śmiało zaryzykować twierdzenie: „...Pan X zabrał się za pisanie kolejnego przewodnika...”

W ciągu ostatniego okresu, z nasileniem szczególnie od połowy lat 80-tych w górskiej publicystyce i kartografii zapanowały „wilcze prawa” albo kulturalniej rzecz ujmując nierzetelne postawy. Jedni „korzystają” z przewodników czy map turystycznych drugich, czasem bezkrytycznie i głupio, jednak coraz częściej w sposób wysoce wyrafinowany.

To w konkretnym zdaniu poprawi się słowo lub dwa, drogę podejścia na któryś szczyt bez szlaku „opracuje się” w kierunku przeciwnym do danych źródłowych, to znowu „wykorzysta” z mapy turystycznej wycinek nazewnictwa z wszelkimi nieprawidłowościami (kto czegoś nie wie nie odróżnia nigdy błędów od prawdy) - i tak się to wszystko kręci.

Górskie panoramy (a wielu specjalistów w tej dziedzinie nie mamy) kopiowane są bezkrytycznie i bez względu na to, czy dana góra przedstawia rzeczywiście krajobrazowy czar, czy też dawno zarosła lasem. Zdarzają się nawet przypadki kserowania górskich panoram łącznie z podpisami ich rzeczywistych twórców. Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych w Warszawie i we Wrocławiu zabezpieczając się przed nagminnym wykonywaniem kserokopii całych lub części swoich map odwołało się na ich legendach do odpowiednich przepisów prawa autorskiego celem ratowania swojego wieloletniego merytorycznego dorobku.

Dla twórców „nowej fali” najgorsze, co może się zdarzyć, to przewodniki i mapy (te ostatnie rzadziej) od dawna nie wznawiane. Dopiero tutaj robi się naprawdę wesoło. Przepisywane są wtedy - jak leci - kompletne bzdury, nieistniejące dawno szlaki turystyczne, roztaczany urok wiele lat temu spalonych kościołów itd.itd.

Przy konstrukcji układu szlaków w przewodnikach miesza się szlaki naprawdę podstawowe z dojsciowymi, bezkrytycznie opuszcza w ogóle część szlaków bez podania przyczyny czy jakiegokolwiek o nich informacji zaś dane o turystycznych szlakach narciarskich posiadają aktualność sprzed lat około dwudziestu.

Nowe szlaki turystyczne czy też korekty ich przebiegu - jeszcze nieobecne w literaturze ale istniejące już w terenie twórców „nowej fali” oczywiście nic a nic nie obchodzą. Nikomu nie przyjdzie nawet do głowy, że może wypadaloby czasem ruszyć w teren i z autopsji sprawdzić wiarygodność tego czy tamtego.

W rozdziałach części ogólnej pojawiają się coraz częściej bzdurne pseudosensacje czy zwyczajne komunały zastępując opisy obiektów, spraw czy zjawisk naprawdę dla danego rejonu czy miejsca istotnych. W informatorach użytkowych produkowane są - prawie od chwili napisania nieaktualne informacje (jak np. nazwiska gospodarzy kwater prywatnych).

Oficyny i autorzy posuwają się nawet do tego, że tytuł przewodnika w ogóle nie odzwierciedla jego merytorycznej zawartości czyli opisanego terenu, obszar Beskidów miesza się często i dowolnie z Pogórzem Karpackim a poszczególne rejony Beskidów pomiędzy sobą.

W ramach niemożliwego do formalnego ścigania pomysłów, zdjęcia czarno-białe lub fotografie kolorowe stanowiące przedmiot prawa autorskiego jednych są przez innych „zastępowane” ukazując się na lamach jako „szkice” czy „rysunki”.

Nie dość, że obowiązujące podziały topograficzne dla geografów i dla turystów od wielu lat nie stanowiły tego samego - wkraczają dzielnie na rynek nowi „fachowcy” powiększając zamęt jeszcze i na ten nieuporządkowany temat, co w równym stopniu dotyczy przewodników jak i map turystycznych.

Poprzez wszystkie opisane wyżej działania następuje stopniowe niszczenie dobrych wzorów przez całe dziesiątki lat kształtowanych swoim piórem przez takich twórców górskiej literatury jak Kazimierz Sosnowski, Władysław Krygowski i Józef Nyka w Karpatach czy Marek Staffa na obszarze Sudetów.

Pomimo ogromnego postępu i rozwoju wszelkich możliwych technik poligraficznych także strona formalna niektórych przewodników pozostawia do życzenia. W miarę źle pojętej oszczędności niektóre książki wydrukowane zostały czcionką tak drobną, że nawet dobre oczy nie są w stanie niczego odczytać a na dodatek dołącza się do tego nadzwyczaj oszczędnie dozowana na te małe czcionki farba drukarska.

Dla pieniędzy (i jak sądzę pieniędzy niemałych) nie tylko początkujący, ale i niektórzy

doświadczeni autorzy sprzedają własne usługi i wiedzę dla realizowania koncepcji chybionych, pozycji nijakich i właściwie nie wiadomo, do kogo adresowanych.

Wszystko zaś generalnie układa się na obraz smutny, a dla osób rzetelnych, trudniących się od lat wielu górkim rzemiosłem, w najwyższym stopniu przygnębiający. Można jedynie mieć nadzieję, że turyści - także coraz bardziej doświadczeni i wyposażeni w różne (a wybór wielki) rodzaje górskich książek i map, stopniowo sami nauczą się odróżniać „ziarno od plew”...

Te kilka gorzkich refleksji poprzedza cykl recenzji kilku przewodników górskich kształtujących opisywaną przeze mnie „nową falę”. Recenzje opublikuje zarówno wielkonakładowa prasa codzienna jak i nasza branżowa - prasa turystyczna.

Kraków 2.VII.1998

Andrzej Matuszczyk

/ Andrzej Matuszczyk /

• KOMUNIKAT •

Katalog obiektów i usług konferencyjnych

W pierwszych dniach sierpnia 1998 roku ukazał się katalog obiektów konferencyjnych i profesjonalnych organizatorów konferencji „Konferencje w Polsce” - pierwsza tego typu publikacja na naszym rynku. Ten trójjęzyczny (polsko-angielsko-niemiecki), pełnokolorowy katalog zawiera szczegółowe dane na temat 118 obiektów konferencyjnych w Polsce oraz oferty 21 biur - profesjonalnych organizatorów konferencji.

Wśród prezentowanych obiektów znajdują się hotele biznesowe, w tym takich znanych sieci jak Orbis, Sheraton, Radisson czy Gromada, jak i obiekty mniej znane lub całkiem nowe. Interesujący jest wybór ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych, jak na przykład pięknie odnowione obiekty Banku PKO BP czy centra szkoleniowe resortów i wielkich firm.

Charakterystycznym zjawiskiem jest coraz częstsze udostępnianie ogółowi klientów zamkniętych kiedyś obiektów. Innym ważną tendencją jest ukierunkowywanie działalności wielu obiektów - z reguły tych o wyższym standardzie - na klienta biznesowego w tym właśnie organizacji konferencji, szkoleń i imprez motywacyjnych (*Incentive Events*). Katalog „Konferencje w Polsce” służyć ma właśnie ułatwieniu znajdowania właściwego miejsca dla planowanych narad i szkoleń. Publikacja ta powinna się znaleźć w podręcznej biblioteczkę dyrekcji praktycznie każdej firmy a także zarządów organizacji społecznych i zawodowych. Będzie nieocenioną pomocą dla planistów konferencyjnych (*meeting planners*) - osób odpowiedzialnych w swych firmach za organizowanie posiedzeń zarządów oraz narad, szkoleń i treningów profesjonalnych.

Katalog ma nowoczesną, atrakcyjną oprawę plastyczną, zawiera fotografie, mapy i indeksy ułatwiające wybór obiektu. Tekst wprowadzający napisał Olgierd Budrewicz. Równolegle przygotowywana jest kasetka video, także wersja elektroniczna na CD-ROM i w Internecie.

Katalog jest jednym z najważniejszych narzędzi planu marketingu polskiej turystyki biznesowej realizowanego w ramach polityki Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki przy wsparciu programu pomocowego Unii Europejskiej Phare-Tourin. Katalog przygotował Menedżer Produktu Markowego Turystyki Biznesowej (specjalistyczna firma doradcza działająca na rzecz polskiej branży turystycznej), a wydaje - Wydawnictwo Książkowe „Linia” w Warszawie.

Zgłoszenia zainteresowania katalogiem można nadsyłać do Menedżera Marki Turystyki Biznesowej, ul. J. Smulikowskiego 4, 00-389 Warszawa, fax (22) 826-04-17.

● CZYM ŻYJEMY W TOWARZYSTWIE ●

40 LAT KLUBU TURYSTÓW GÓRSKICH „KOSÓWKA”

Zarząd Klubu Turystów Górskich „Kosówka” przy Łódzkim Oddziale PTTK im. Jana Czeraszkiwicza uprzejmie informuje, że w schronisku na Polanie Chochołowskiej 12 czerwca 98 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków z okazji „40-lecia Klubu”. W spotkaniu wzięło udział 96 uczestników i sympatyków Klubu oraz zaproszeni goście. Części oficjalnej zebrania przewodniczył Adam Chyżewski, członek Klubu - były Prezes Zarządu Głównego PTTK. W krótkim wystąpieniu Prezes Klubu Stanisław Nowicki omówił węzłowe wydarzenia, jakie wpływały na działalność i rozwój „Kosówki”. Podziękował również członkom, którzy wnieśli wiele pracy, trudu, serca w rozwój Klubu i życzył im, aby w dalszym ciągu niestrudzenie kontynuowali wspólne dzieło, jakim jest KTG „Kosówka”.

W dalszej części zebrania Prezes Zarządu Głównego PTTK Janusz Zdebski wręczył zasłużonym działaczom turystycznym Klubu liczne odznaczenia przyznane przez Zarząd Główny PTTK:

- Medale 125 lat PTT - Adamowi Chyżewskiemu, Lechosławowi Fularskiemu i Andrzejowi Lesińskiemu
 - Złotą Honorową Odznakę PTTK - Pawłowi Suwałskiemu
 - Srebrną Honorową Odznakę PTTK - Stanisławowi Filarskiemu, Ewie Hankiewicz i Włodzimierzowi Rakowieckiemu
 - Odznakę Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży - Elżbiecie Korczak i Wandzie Świętaczak.
 - Dyplomy PTTK - Jolancie Grońskiej, Krzysztofowi Grońskiemu i Romualdowi Zielińskiemu.
- Ponadto Odznakę Zarządu Oddziału Łódzkiego PTTK im. Jana Czeraszkiwicza wręczono 9 członkom Klubu.

Zarząd Klubu przyznał specjalne dyplomy członkom - założycielom pierwszego Klubu Górskiego w PTTK, jakim jest KTG „Kosówka”. Otrzymali je Iwona Hoeflich, Wanda Fularska, Lechosław Fularski, Eleonora Nowicka i Stanisław Nowicki.

Ponadto przyznano:

1. Honorowe Członkostwo Klubu - Jolancie Grońskiej
2. Odznakę „25 lat w Kosówce” - 27 osobom
3. Dyplomy „40-lecia Klubu” zasłużonym działaczom Klubu - 48 osobom

Prezes Janusz Zdebski pogratulował odznaczonym, w ciepłych słowach skierowanych do członków Klubu życzył im dużo zdrowia, pomyślności i wytrwałości oraz dalszych okrągłych rocznic.

Wśród zaproszonych gości obecni byli między innymi:

- Władysław Stendera - Członek Honorowy PTTK, którego imię nosi schronisko na Hali Łabowskiej
- Jerzy Kalarus - Prezes Spółki Karpackich Schronisk i Hoteli PTTK w Nowym Sączu
- Pani Jolanta Flach z Tygodnika Podhalańskiego
- Pan Józef Krzeptowski, gospodarz schroniska na Polanie Chochołowskiej. Pan Józef Krzeptowski razem z nami obchodził swoje 40-lecie działalności gospodarczej w schroniskach tatrzańskich
- Władysław Habił, przewodnik tatrzański, który w 1963 roku prowadził wielu młodych członków Klubu po ścieżkach tatrzańskich.

Ponadto, od Naczelnego Redaktora Wierchów Wiesława Wójcika Klub otrzymał serdeczne pozdrowienia i życzenia dalszych wypraw w znane i nieznanne góry świata.

W części artystycznej wystąpił „Zespół Kosówki”, który przygotował „kabaret” związany tematycznie z rocznicą działalności klubowej. Autorem wszystkich tekstów był nasz członek Andrzej Zimowski. Spotkanie zakończyły „posiady” z udziałem kapeli góralskiej, a biorący udział w spotkaniu, zgodnie orzekli, że w takich obchodach mogliby brać udział ...co roku.

Wydany przez Klub z okazji 40-lecia działalności „Biuletyn Okolicznościowy” zawiera bogaty materiał z działalności Klubu wraz z licznymi zdjęciami.

Stanisław Nowicki

WIADOMOŚCI KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ ZG PTTK

● Z PRAC KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ ZG PTTK

W dniach 9-10 maja br. członkowie Komisji spotkali się na wyjazdowym posiedzeniu plenarnym we Włocławku. Gospodarzem był Oddział Kujawski PTTK, który świętuje właśnie pięćdziesiątą rocznicę swojej działalności. Obecnych było 11 członków Komisji, dwie osoby współpracujące oraz pracownik obsługi KTP z ramienia ZG PTTK. Honorowym gościem był kol. Edward Jabłoński - członek Głównej Komisji Rewizyjnej.

Po zakwaterowaniu uczestników w gościnnej bursie szkolnej i obejrzeniu przygotowanych przez organizatorów wystaw (modele budownictwa drewnianego, odznaki i znaczki turystyczne oraz kolekcja kart telefonicznych), przystąpiono do obrad. Zatwierdzono ostateczną wersję planu pracy Komisji. Omówiono przygotowany przez kol. Władysława Gwardysa harmonogram realizacji wniosków zgłoszonych podczas XL Zlotu PTP w Płocku i podczas ubiegłorocznej KNATP w Warszawie. Po dyskusji harmonogram ten zatwierdzono określając sposób realizacji. Nie podjęto natomiast ostatecznych decyzji co do przyjęcia programu działania KTP z okazji jubileusza 50-lecia PTTK, pozostawiając ten problem do rozważenia prezydium Komisji.

Wiele czasu zajęło omówienie stanu przygotowań do OWRP w Gdańsku (brak przedstawiciela organizatorów na posiedzeniach Komisji i jedynie telefoniczne zapewnienia o zapięciu imprezy „na ostatni guzik”) oraz XLI Zlotu PTP w Kielcach. Zaproponowano kilka zespołów tematycznych na obrady zlotu.

Plenum zatwierdziło również skład zespołów problemowych (podkomisji) działających w bieżącej kadencji z uwzględnieniem osób współpracujących.

Ponadto przyjęto wnioski:

- przygotować informację o pracy KTP ZG na XLI Zlot PTP w Kielcach,
- podjąć próbę wydania materiałów reklamowych o turystyce pieszej,
- wznowić sprawozdania roczne PTP, opracować wzór sprawozdania,
- przygotować wzór nowych legitymacji PTP,
- publikować wykazy nowych mianowań PTP na łamach „Piechura”,
- wznowić nakład odznaki Młodzieżowego PTP,
- pozyskać z oddziałów PTTK ewidencję Młodzieżowych PTP,
- kontynuować przygotowania do weryfikacji regulaminu PTP,
- przystąpić do opracowania regulaminu wielodyscyplinowej odznaki w „60 rocznicę Września 1939”,

- poczynić starania, aby PTP włączyć do szkolenia kuratorium na kierowników obozów wędrownych.

Po zakończeniu obrad, zaproszeni zostaliśmy na obfity i pyszny obiad, a potem na spacer po Włocławku, parku, nadwiślańskich bulwarach. Zwiedziliśmy katedrę i inne zabytki starego miasta. Prowadzili nas oczywiście miejscowi przodownicy.

Po tym dość męczącym spacerze (upał), wieczorny odpoczynek i rozmowy kuluarowe. A następnego dnia piesza wędrówka w okolicach miasta.

Kolejne posiedzenie plenarne planowane jest w czasie zlotu w Kielcach, a ostatnie w tym roku - w listopadzie w Sławkowie.

Zebrania prezydium Komisji Turystyki Pieszej w dniach 29.05, 26.06 i 31.07 poświęcone były tematyce imprez centralnych, ostatnie z nich poświęcono wstępnej ocenie OWRP (o tej imprezie piszemy w innym miejscu). Omawiano współorganizowaną przez KTP sesję szkoleniową w Konstancinie w dn. 22-23 maja „Metodyka oprowadzania turystów z dysfunkcją ruchu”. Komisję reprezentowali na tej sesji kol. R. Bałabuch i kol. E. Nowak. Przygotowując się do XLI Zlotu zatwierdzono na jego obrady pięć zespołów tematycznych:

- klubów turystyki pieszej,
- znakowania szlaków pieszych,
- nowelizacji regulaminów OTP i PTP,
- historycznego,
- szkolenia PTP.

W czasie otwarcia zlotu przewidziano referaty na temat: „80 lat niepodległości”, „Walory krajoznawcze regionu świętokrzyskiego”.

Stanisław Łuć

MIANOWANIA

PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ

III STOPNIA (01.01-31.07.98)

O/Białystok	Piotr Iwaniuk	nr leg. 9723	O/Radom	Mariola Gębska	9694
	Paweł Janukiewicz	9724	O/Rybnik	Remigiusz Baliczak	9696
	Krzysztof Nitkowski	9725	O/Szczecin	Dorota Beik	9702
	Tomasz Jerzy Ostapczuk	9726		Sławomir Bosiak	9703
	Krzysztof Kamil Szepiel	9727		Danuta Borkowska	9704
	Paweł Średziński	9728		Henryk Adam Jacoszek	9705
	Wojciech Talipski	9729		Sławomir Madej	9706
O/Chorzów	Anna Sołtysiak	9701		Stanisław Markiewicz	9707
O/Gdańsk	Ryszard Betcher	9693		Michał Romanowski	9708
	Jakub Kaczyński	9714		Jerzy Szczęsny	9709
	Wiesław Gumienny	9715		Magdalena Buda	9710
	Wojciech Bieliński	9716		Władysław Szota	9711
	Tomasz Piepióra	9717	O/Toruń	Robert Burdach	9686
	Anna Gołaszewska	9718		Maciej Komenda	9687
	Paweł Gołaszewski	9719		Sabina Kuźmińska	9688
	Marcin Łatuszek	9720	O/Warszawa	Jan Urmański	9697
	Maciej Sokolowski	9721		Andrzej Ślusarczyk	9698
	Jerzy Wójciak	9722		Wanda Ślusarczyk	9699
O/Jawor	Iwona Zielińska	9681		Ewa Polańska	9700
	Krzysztof Skalik	9690	O/Żnin	Szymon Cybulski	9691
O/Kielce	Cezary Jastrzębski	9689		Wojciech Aniszczuk	9692
O/Koszalin	Bogdan Falek	9665			
O/Kraków	Maria Stefanów-Golec	9682			
	Anna Zadyrska	9683			
O/Luboń	Jarosław Zwiernik	9685			
O/Ostrowiec Św.	Ewa Gawlik	9712			
	Maciej Florys	9713			
O/Poznań	Adam Piasecki	9684			

Sekretarz KTP ZG PTTK

Jadwiga Zwierz

XXXIX OGÓLNOPOLSKI WYSOKOKWALIFIKOWANY RAJD PIESZY

● Już po raz trzydziesty dziewiąty miłośnicy turystyki pieszej z całej Polski spotkali się na swej tradycyjnej imprezie. Ponad 550 piechurów i krajoznawców z kilkudziesięciu miejscowości w dniach od 4. do 18. lipca br. wędrowało na trzech wielodniowych trasach po Borach Tucholskich, Kaszubach i Pobrzeżu Bałtyckim. Organizator rajdu – Regionalny Ośrodek Programowy PTTK w Gdańsku, zadbał o to, aby honorowy patronat nad imprezą objęli: Wojewoda Gdański – Tomasz Sowiński i Prezydent Miasta Gdańska – Tomasz Pasadzka, a kilkunastu burmistrzów i wójtów miast i gmin z honorami gościło poszczególne trasy, fundując puchary i upominki w konkursach wiedzy o ich miejscowościach oraz przekazując materiały krajoznawcze i reklamowe.

Organizator zapewnił bezpłatny wstęp „na blachę OWRP” do wszystkich muzeów, izb regionalnych, obok których przechodziły trasy rajdu np.: Muzeum Wisły w Tczewie, Muzeum Rybołóstwa w Helu, Muzeum Latarnictwa w Rozewiu, Kaszubski Park Etnograficzny we Wdzydzach Kiszewskich, Muzeum Kaszubskie w Kartuzach, Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, Zamek w Gniewie czy Zbiory Przyrodnicze Borów Tucholskich w Czarnej Wodzie, a ponadto zwiedzanie Gdańska, Gdyni i Westerplatte.

Pod kierownictwem:

Stanisława Strojnego i Andrzeja Szmita – komandorów rajdu oraz

-Karola Kalszteina, Ryszarda Betchera – kierowników trasy pierwszej „Borów Tucholskich” wraz z KTP „Bąbelki” i KInO „Neptun”,

-Krzysztofa Jarzęckiego, Andrzeja Szmita – kierowników trasy drugiej „Nadmorskiej” wraz z KTP „Trampy”,

-Grzegorza Oskarbińskiego, Krzysztofa Strojnego – kierowników trasy trzeciej „Kaszubskiej” wraz z KTP „Bąbelki”,

uczestnicy OWRP przewędrowali odpowiednio 295, 289, 220 km. Mimo zimnej i przeokropnej pogody, wędrując zwiedzali także liczne obiekty architektoniczne, miejsca pamięci narodowej, muzea, pomniki przyrody, rezerваты, arboreta, Słowiński Park Narodowy i parki krajobrazowe, zdobywając punkty do OTP różnych stopni i odznak krajoznawczych. Godzi się wspomnieć, że trasy rajdu pokonywali wraz z innymi uczestnikami również członkowie KTP ZG: Konrad Bielecki, Ryszard Bałabuch, Adam Szepiel, Andrzej Stróżecki.

Każdy dzień wędrowki rozpoczynał się od porannej toalety, przygotowania śniadania i posiłku na drogę. A potem zwijanie obozu, przekazanie sprzętu na środki transportu i wreszcie wędrowka, docieranie do miejsc godnych zwiedzenia np. na odznakę krajoznawczą i znów rozbijanie namiotu, regularne odprawy o godz. 20. z ustaleniem trasy kolejnego dnia marszu i innych spraw organizacyjnych. No i ognisko trwające wielokrotnie do białego rana. Taki plan dnia ulegał nieznacznym zmianom w przypadku opadów.

Zakończenie rajdu poprzedzone zwiedzaniem Trójmiasta i turystyczną grochówką, odbyło się w dniu 18. lipca o godzinie osiemnastej, na polu biwakowym zlokalizowanym na zapleczu Publicznej Szkoły Podstawowej nr 59 w Gdańsku-Olszynie. Przybyli na nie przedstawiciele Wojewody Gdańskiego i

Prezydenta Miasta Gdańska, członkowie honorowi naszego Towarzystwa, Sekretarz Generalny ZG PTTK – Andrzej Gordon, przedstawiciele Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK: przewodniczący – Włodzimierz Majdewicz, wiceprzewodnicząca – Teresa Trębała i sekretarz – Jadwiga Zwierz. Ognisko kończące XXXIX OWRP uświetnił występ zespołu folklorystycznego „Chmielacy” z Chmielna, wystąpienia zaproszonych gości, finał konkursu krajoznawczego i popisy poszczególnych tras w tym zespole wokalnemuzycznego „BRA-DE-LI” z Radomia, reprezentanta trasy drugiej. Jury konkursu na najlepszy występ trasy postanowiło wyróżnić wszystkie trzy popisy uwzględniając ciekawą piosenkę o trasie pierwszej, profesjonalizm występu trasy drugiej i spontaniczność trasy trzeciej. Nie zapomniano o najmłodszym 6-letnim Czarku Skowrońskim ze Słupska i najstarszym 86-letnim Teofilu Ligenzie Ozimku z Jeleniej Góry, którym wręczono upominki. A ognisko i pieczenie kiełbasek znów trwało do białego rana.

Podsumowując piętnaście dni wędrówki na OWRP należy przekazać wyrazy podziękowania organizatorom za wkład pracy w przygotowanie i bardzo sprawne przeprowadzenie Rajdu, za świetne miejsca biwakowe, za zdobycie tak wielu sponsorów i ciekawe zakończenie.

Do zobaczenia za rok na białostockich szlakach XXXX OWRP.

Konrad Bielecki

33 WIOSENNY ZLOT TURYSTÓW PIESZYCH

Ten tradycyjny zlot organizowany jest przez Komisję Turystyki Pieszej Oddziału PTTK przy Hucie im. T. Sendzimira S.A. w Krakowie, który w roku bieżącym obchodzi swoje 45-lecie. Trasy zlotowe (organizatorzy zaproponowali cztery warianty) prowadziły na pole biwakowe w Ojcowie na Złotej Górze, gdzie odbyło się uroczyste zakończenie. Uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w konkursach sprawnościowych, zrobienia zakupów na giełdzie turystycznej, zjedli gorącą grochówkę i oczywiście otrzymali świadectwa: dyplomy uczestnictwa, odznaki „Sezon turystyczny KTP-1998”. Najliczniejsze zespoły otrzymały puchary, a zwycięzcy konkursów - nagrody. Nic dziwnego, że przy tylu atrakcjach uczestnicy dopisali; 445 osób z Zabrze, Świętochłowic, Katowic, Siemianowic Śl., Jaworzna, Krakowa. Już przy rozstaniu umawiano się na kolejny, 34. Zlot za rok.

na podstawie materiałów nadesłanych przez
Przewodniczącego oddziałowej KTP - Ryszarda Bieleckiego

40-LECIE KLUBU TURYSTYKI PIESZEJ im. O. ZAGŁOBY w SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Klub Turystyki Pieszej im. Onufrego Zagłoby w Skarżysku-Kamiennej obchodził 40-lecie swojej działalności na polu turystyki i krajoznawstwa w Regionie Świętokrzyskim.

Założycielami Klubu byli kol. Marian Studziński, Ryszard Peas i kilku innych kolegów, którzy w dniu 9 maja 1958 roku po zejściu z trasy przebytej w ciągu dnia, spotkali się pod dębem Bartkiem. Tam popijając z rogu znalezionej na trasie, postanowili założyć klub. I tak się zaczęło.

Dnia 9 maja 1998 roku o godz. 12.00 „Zagłobiacy” (bo tak nazywają

siebie członkowie Klubu) znowu spotkali się pod Bartkiem po zejściu z trasy turystycznej. Tu powitał ich sam pan Onufry Zagłoba (Ryszard Peas) w bardzo ciekawym stroju szlacheckim. Króciutko przedstawił historię Klubu, jego dorobek (a tenże jest dość okazały, bo składający się z wielu wycieczek pieszych, górskich, autokarowych i innych imprez organizowanych na przestrzeni 40-lecia), powitał gości przybyłych z innych klubów turystyki pieszej. Powitał także weteranów klubu, którzy na miejsce spotkania przybyli autokarem. Następnie zaprosił wszystkich uczestników uroczystości do autokarów, które przewiozły rajdowców i gości nad pobliską rzeczkę Bobrę na odpoczynek i dalszy ciąg programu.

Tu zaraz zapłonęło ognisko, odbyła się uroczystość dekoracji sztandaru Klubu Złotą Honorową Odznaką PTTK przyznaną przez Kapitułę Odznaczeń ZG PTTK oraz wręczenie listu gratulacyjnego kol. Ryszardowi Peasowi od Przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.

Następnie odbywał się ceremoniał przyjmowania nowych członków Klubu, przy wielkiej aprobacie i radości uczestników. Pojawiły się kiełbaski, piwo, a nawet ulubiony trunek Onufrego Zagłoby. Tak wesoło upłynął czas, chyba do wieczora.

...Ale wracać trzeba było, pożegnać wesołe towarzystwo i brać Zagłobiaków.

A szkoda!

Kazimierz Chwesiuk

PLAKIETKI OKOLICZNOŚCIOWE

(wycieczkowe, rajdowe, zlotowe, jubileuszowe itp.)

Zapraszamy

CENNIK ważny do końca 1998r.

ilość	TYP BUTTON			TYP PCV		
	Ø 38	Ø 56	Ø 74	Ø 51	prostokąt 41x54	kwadrat 51x51
100	1,10zł	1,25zł	1,40zł	1,15zł	1,15zł	1,15zł
200	1,05zł	1,20zł	1,35zł	1,10zł	1,10zł	1,10zł
300	1,00zł	1,15zł	1,30zł	1,05zł	1,05zł	1,05zł
400	0,95zł	1,10zł	1,25zł	1,00zł	1,00zł	1,00zł
500	0,90zł	1,05zł	1,20zł	0,95zł	0,95zł	0,95zł
1000	0,80zł	0,95zł	1,10zł	0,85zł	0,85zł	0,85zł

Do cen doliczamy podatek VAT - 22%.

TERMIN WYKONANIA DO 5 DNI

Zrealizowane zamówienia wysyłamy pocztą,
koszt opłaty paczki ponosi firma **TOPCOLOR**.

nasz adres:

TOPCOLOR s.c., ul. Lipowa 8,

85-062 Bydgoszcz, tel./fax 052 345 66 82

PEĆICE 98

XXXII RAJD PO KAMIENISTEJ DRODZE

W niedzielę drugiego sierpnia pochmurny poranek nie zachęcał do wypadów poza miasto. Mimo to grupki wytrwałych turystów wyruszyły w teren. Część z nich zamierzała dotrzeć przed południem do Pęcic – byli to stali uczestnicy popularnych w środowisku warszawskich turystów i krajoznawców Rajdów „Po Kamienistej Drodze”. Rajdy pod tym hasłem odbywają się od ponad trzydziestu lat, celem ich jest oddanie hołdu poległym w boju pod Pęcicami młodemu żołnierzom Armii Krajowej z IV Obwodu Warszawa-Ochota i VI Rejonu „Obrozy” z Pruszkowa, Piastowa i Ursusa.

Tragiczne w swej wymowie wydarzenia rozegrały się na polach pod Pęcicami, a potem na terenie dworskiego parku przed pięćdziesięciu czterema laty.

Tym razem drugi dzień sierpnia, rocznica boju pod Pęcicami, wypadł w niedzielę co pozwoliło organizatorom na zorganizowanie tej patriotycznej imprezy dokładnie w dniu jej rocznicy. Rajd tak jak w latach poprzednich organizowało Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, wiodącą rolę odgrywał klub „Varsovia” wraz z grupą wiernych od lat tej imprezie działaczy innych komórek Oddziału PTTK Śródmieście. Współorganizatorami byli: Oddział Miejski PTTK w Pruszkowie i Urząd Gminy w Michałowicach oraz Środowisko Żołnierzy Armii Krajowej IV Obwodu Warszawa Ochota.

Turyści wędrowali na pięciu trasach:

- z Reguła do Pęcic wiodła trasa poświęcona pamięci najmłodszego z poległych pod Pęcicami powstańca, czternastoletniego Zbigniewa Chrzanowskiego ps. „Wilk”,
- z Pruszkowa do Pęcic wiodła trasa poświęcona pamięci Stefana Jaronia-Kowalskiego, harcerza, pedagoga, żołnierza AK, oficera Zgrupowania „Leśnik” w Powstaniu Warszawskim,
- trzecia trasa z Komorowa poświęcona była pamięci Janusza Siermińskiego ps. „Wolski”, żołnierza Batalionu „Zośka” i Grupy „Kampinos”, więźnia gestapo i NKWD, który dziesięć lat spędził w łagrach na Syberii,
- czwarta z zaproponowanych przez organizatorów tras prowadziła z Raszyna przez Sokołów i upamiętniała trzy postacie z rodziny Arendarczyków: Zbigniewa ps. „Zajączek”, który jako dziewiętnastolatek poległ pod Pęcicami, Witolda ps. „Zygota”, pchor. z Grupy „Kampinos” oraz ich ojca Eugeniusza, poucznika AK ps. „Płuciennik” ze Zgrupowania „Krybar”, współtwórca mauzoleum w Pęcicach,
- z Raszyna wychodziła również piąta z tras pieszych, szlakiem dr „Ewy”, Ewy Kokińskiej-Dobruckiej, która przeszła cały szlak bojowy Zgrupowania ppłk. „Grzymały”.

Ale oprócz tras pieszych była jeszcze trasa rowerowa przygotowana przez Warszawski Klub Kolarzy „Wektor”. Wiodła ona z Warszawy do Pęcic, a poświęcono ją pamięci Marii Piotrowiczowej ps. „Zonia”, która jako st. sierż. pchor. w wieku 22 lat poległa w boju pod Pęcicami.

Szósta trasa przeznaczona dla turystów zmotoryzowanych zapraszała na start z trzech wybranych punktów: w Warszawie, Piasecznie lub Zalesiu. Tę trasę poświęcono pamięci pfm. Iwo Rygła ps. „Bogusław”, dowódcy plutonu w III kompanii „Giewont” Harcerskiego Batalionu „Zośka” oraz jego 15 podkomendnych, którzy polegli pod Pęcicami.

W czasie gdy większość turystów znajdowała się na trasach, rozpadał się deszcz, przechodząc niebawem w gwałtowną lecz niezbyt długą ulewę. W Pęcicach na zmoczonych turystów oczekiwali organizatorzy pod flagami PTTK. Tu można było zaopatrzyć się w bogate materiały krajoznawcze i historyczne dotyczące wydarzeń sprzed pięćdziesięciu czterech lat. Z okazji rajdu wydano tak jak w latach ubiegłych pamiątkową, metalową odznakę i okolicznościowe pieczątki. Specjalną atrakcją dla przybyłych w tym dniu do Pęcic była możliwość nabycia poszukiwanej monografii „IV Obwód AK Ochota Okręg Warszawski” i uzyskania autografu od jej autora pana Józefa K. Wroniszewskiego.

W Pęcicach nastąpiło jak co roku spotkanie z licznie przybyłymi kombatantami. Kilkunastu z nich przyjechało z daleka z Australii i ze Stanów Zjednoczonych.

RAJD PO KAMIENISTEJ DRODZE to hasło, które od ponad trzydziestu lat gromadzi w Pęcicach kombatantów, okoliczną ludność i turystów. Impreza ta posiada swoisty, niepowtarzalny klimat i znacznie odbiega od stereotypu rajdu turystycznego. Sierpniowe spotkanie w Pęcicach to impreza łącząca elementy uroczystości patriotycznej z rajdem PTTK.

Uroczysta część imprezy rozpoczęła się polową mszą obok kościoła w Pęcicach. Obok ołtarza stało dwanaście pocztów sztandarowych; kombatanckich, harcerskich, strażackich, szkolnych i PTTK. Mszę Świętą w intencji spoczywających w Pęcicach 91 powstańców odprawił – przedstawiając przebieg boju w dniu 2. sierpnia 1944 roku – ks. Jan Gąsiorowski.

Po przemarszu sztandarów i zebranych pod Pomnik-Mauzoleum odbyła się następna część uroczystości. Przed pomnikiem wartę honorową zaciągnęli żołnierze Kompanii Reprezentacyjnej Wojska Polskiego. Apel poległych odczytał dr Tadeusz Zieliński ps. „Czarny” z Batalionu „Zośka” – uczestnik boju pod Pęcicami. Towarzyszyły mu żołnierskie werble. Potem zbliżył się długi korowód osób i delegacji składających wieńce. Na koniec zabrzmiała trąbka; młody trębacz w żołnierskim mundurze nad mogiłą poległych przed pół wiekiem swoich rówieśników zagrał dawno nie słyszaną tu melodię „Śpij kolego w ciemnym grobie...”.

RAJD PO KAMIENISTEJ DRODZE jest przykładem połączenia w jedną całość imprezy krajoznawczej z uroczystością kombatancką. Od początków istnienia tego rajdu duszą całego przedsięwzięcia jest Koleżanka Krystyna Serwaczak – Prezes Klubu PTTK „Varsovia” i tym razem również czuwała nad wszystkim. W tym roku ustalono, że nastąpi pewien podział zadań i kompetencji między aktyw turystyczny i kombatanatów, którym powierzono sprawy związane z organizacją mszy polowej i apelu poległych.

Uczestnicy tegorocznego rajdu wyrażali opinię, że mimo początkowego załamania się pogody, imprezę należy uznać za w pełni udaną. Niemała w tym zasługa dr Tadeusza Zielińskiego – Komendanta Rajdu, sprawnie koordynującego wszystkie działania. Zbieżność celów i sprawne współdziałanie obu środowisk mogą być receptą na powodzenie podobnego przedsięwzięcia.

SPOTKANIE PO LATACH...

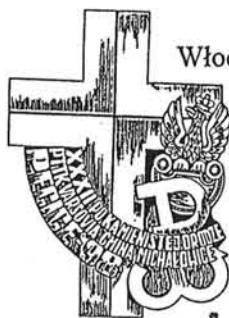
W Katowicach odbyło się kolejne "Spotkanie po latach" działaczy naszego Towarzystwa z terenu województwa katowickiego.

W miłej atmosferze, wielu starszych już wiekiem działaczy dawnego Zarządu Okręgu i Zarządu Wojewódzkiego PTTK i oddziałów PTTK, przy herbacie, kawie i ciastkach snuło wspomnienia z czasów, gdy pracowali społecznie w różnych strukturach PTTK przez wiele lat. Wspominano tych, których nie ma już wśród nas, a pozostawili trwałą wkład swojej pracy i tych, którzy mimo podeszłego wieku nadal interesują się losami Towarzystwa. Najcenniejszy w tych naszych spotkaniach to fakt, że znowu mogliśmy się zobaczyć, wymienić poglądy, ucieszyć sobą. W spotkaniu uczestniczyło też kilku aktualnie pełniących funkcje prezesów oddziałów PTTK. O aktualnych problemach Towarzystwa mówił wiceprezes ZG PTTK kol. Edward Kudelski. Edward Wieczorek i Tytus Szlomek wysunęli projekt opracowania i wydania "Słownika biograficznego działaczy krajoznawstwa i turystyki województwa katowickiego", który przyjęto z ogólnym aplauzem.

Zgodnie z tradycją na podstawie pkt.2 Regulaminu Rady Prezesów Oddziałów PTTK woj. katowickiego wpisano do "Księgi Zasłużonych Działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno Krajoznawczego województwa katowickiego" następujących działaczy:

Danuta Boguszewska /Zawiercie/, Zdzisław Dziegielelewicz /Gliwice/, Henryk Hadasz /Gliwice/, Henryk Jaś /Chorzów/, Janina Kapusta /Olkusz/, Adam Komenda /Zawiercie/, Julian Skaliński /Jaworzno/, Stefan Śliwa /Trzebinia/, Stanisław Trela /Jaworzno/. Dyplomy, będące dokumentem wpisu wręczeni Członkowie Honorowi PTTK: Ryszard Mielnik, Jerzy Pawlik, Jan Lorenc i Przewodniczący Rady Prezesów Edward Kudelski.

Należą się słowa uznania i podziękowania organizatorom: Radzie Prezesów i Regionalnej Fundacji Turystyki i Krajoznawstwa w Katowicach za zorganizowanie kolejnego, pięknego spotkania.

Włodzimierz Majdewicz

PRZYKŁAD DOBREJ WSPÓŁPRACY SPÓŁDZIELNOCZOŚCI MIESZKANIOWEJ Z POLSKIM TOWARZYSTWEM TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZYM

W dniach 20-21 czerwca 1998 roku w okolicach Torunia na Ziemi Dobrzyńskiej odbył się Międzynarodowy Zlot Turystyczny "Rodziny Spółdzielcze Na Szlakach Ziemi Toruńskiej" z metą w Ośrodku Wypoczynkowo-Wczasowym "Ellos" w Kijaszkowie. Organizatorami imprezy byli: Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszaniowa w Toruniu oraz Oddział Miejski PTTK im. Mariana Sydowa w Toruniu. Program imprezy był bardzo bogaty. Tak więc mieliśmy: piesze wycieczki krajoznawcze, rajd rowerowy, rajd samochodowy, konkursy sportowo-rekreacyjne /m.inn. wyścigi kajakowe, mecz piłki nożnej, bieg po kwiat paproci, turniej rycerski, konkurs siłaczy, zawody wędkarskie, strzelanie do tarczy z wiatrowki, pokaz skoków spadochronowych, pokaz modeli latających również liczne konkursy dla dzieci. Był też konkurs piosenki turystycznej, loteria fantowa z bogatymi nagrodami, ognisko turystyczne z pieczeniem kiełbasek, występy artystyczne czterech zespołów i kabaretu oraz zabawa taneczna na wolnym powietrzu.

W Zlocie wzięło udział 600 osób, wśród nich 130 seniorów i wiele rodzin w tym – ku naszej radości wielopokoleniowych.

Tak bogaty program Zlotu mógł zostać zrealizowany dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników MSM w Toruniu, obchodzącej w tym roku 40-lecie istnienia, na czele z prezesem Michałem Zaleskim. Wyróżnić tu należy pracowników Klubu Spółdzielni: "Sobótka"

Danutę Zillmann i Benedykta Sicińskiego oraz Spółdzielni "Kameleon" Renatę Jakubowską i Mariolę Pawelczuk. W przygotowanie Złotu i sprawne przeprowadzenie imprezy w pełni zaangażowali się działacze Oddziału Miejskiego PTTK im. Mariana Sydowa w Toruniu, na czele z prezesem Henrykiem Miłoszewskim i wiceprezesem Romanem Sołtysiańskim, jak również kierownik Ośrodka Zbigniew Krzemiński.

W tym samym czasie odbyło się szkolenie pracowników Działów Społeczno-Kulturalnych Spółdzielni na Organizatora Turystyki w Środowisku Miejsca Zamieszkania /32 osoby/, przez działacza Zarządu Oddziału PTTK oraz Komisji Kół Oddziałów Zakładowych i Osiedlowych ZG PTTK kol. Janinę Szłompek i Jana Lewickiego.

To była w całej pełni udana impreza dla mieszkańców Spółdzielni Mieszkaniowych Torunia. - Była przykładem właściwie pojętej i realizowanej współpracy naszego Towarzystwa ze spółdzielczością mieszkaniową. Zyskują na niej mieszkańcy osiedli, którzy mogą choć na chwilę opuścić swoje betonowe bloki poznając piękne tereny położone blisko miejsca zamieszkania.

Tytus Szłompek

TACY SAMI

POLSKA BEZ BARIER ?

Jest pełnia lata. Gdyby nie energia mego męża, nie znalazłabym się z Łukaszem w Ciechocinku. Przyjechalibyśmy tu na 15 dni /prywatnie/, gdyż nie poszczęściło się nam uzyskać skierowania na turnus rehabilitacyjny, bądź sanatoryjny. W ukochanej Białowieży, w naszym Domu Turysty, pomimo zachęcającego parteru, nasz wózek nie mieści się do żadnej łazienki. Zresztą nawet prywatnej kwatery nie znaleźliśmy, gdyż wszędzie muszą być ozdobne okna, trzy schodki a i drzwi wąskie, że węższych wymyśleć już nie można. Również ukochany Augustów dał nam jedną jedyną propozycję - pokój dostosowany dla wózkowicza i osoby towarzyszącej - lecz ... 220 zł. za 1 dzień!... Dziękujemy, nie skorzystamy. Przedzwoniliśmy także do paru innych miejscowości - wszędzie zbyt wysokie progi na "wózkowicza - nogi". Póki co, największe możliwości daje Ciechocinek. Cały czas jestem pod wrażeniem udziału w seminarium, które przygotowała Komisja Przewodnicząca ZG PTTK w Konstancinie w dniach 22-23 maja br. Mówiliśmy dużo o turystyce dla osób z niesprawnością ruchową, ale nie tylko. Wiele słów padło krytycznych /i tych ex cathedra i tych w czasie dyskusji i luźnych rozmów/ jak słabo jesteśmy przygotowani do prowadzenia tego rodzaju specyficznej działalności i to od strony przewodniczącej, metodyki, braku dostosowanych obiektów do zwiedzania, noclegów, czy wreszcie godziwych warunków podróżowania. Prawie wszyscy opuściliśmy głowy, kiedy ktoś gorzko powiedział: "PTTK boi się i nie lubi niepełnosprawnych turystów..." Lecz w czasie dyskusji podzieliliśmy się naszymi doświadczeniami. Są one niezwykle cenne, ponieważ jest ich nadal niewiele. Jako reprezentanci Rady d/s turystyki osób niepełnosprawnych ZG na tym seminarium - apelowaliśmy z wielkim żarem do braci przewodników, aby zechcieli szerzej zająć się tym zagadnieniem. Skala niepełnosprawności - niestety - bardzo szybko rośnie!

Powoli szykujemy się jako Rada d/s turystyki osób niepełnosprawnych do organizacji seminarium, które uwidoczniłoby turystyczno-krajoznawcze potrzeby i możliwości osób niepełnosprawnych u progu XXI wieku. Byłoby to także nasz przyczynek do przygotowań gnieźnieńskiego Kongresu Krajoznawczego w 2000 ro

ku. Myślmy także, aby w specjalny sposób zaakcentować potrzebę zwrócenia uwagi na te kwestie w ciągu całego przyszłego roku - może tytułując go Rokiem Turystyki Niepełnosprawnych? Oczywiście nie w samym tytule rzecz leży, ale w doprowadzeniu do naturalności i normalności i turystyczno-krajoznawczej aktywności Takich samych!

W tym roku szczególnie dużo zebrałam doświadczeń wraz ze swoim Klubem "Sprawni inaczej" podczas realizacji społecznego przedsięwzięcia o nazwie "Winda na studia". Żadna białostocka uczelnia nie ma windy. Podobnie zresztą jest w innych regionach kraju. Najmłodszy 13 Uniwersytet w kraju, zgodził się na współpracę ze Społecznym Komitetem "Winda na studia", gromadzącym środki na budowę 1 windy na Wydz. Humanistycznym. W naszym regionie jest sporo "wózkowiczów", którzy marnują swoje możliwości, nie mogąc podjąć studiów, a jednocześnie coraz dalej im wówczas do życiowej samodzielności. Skromny liczebnie Społeczny Komitet "zafundował" pracowite półroczce, aby w całym regionie zostało rozpowszechnione nasze piękne logo /wózkowicz wpisany w słońce/, dotarły wszędzie, gdzie trzeba nasze żarliwe apele. Zorganizowaliśmy samodzielnie bądź we współpracy z innymi stowarzyszeniami i placówkami kultury 9 imprez i 1 Nadzwyczajny Koncert w Państwowej Filharmonii z udziałem samego Mistrza Jerzego Maksymiuka. Nasi "wózkowicze" dwóili się i troili będą żywą reklamą potrzeby kształcenia się. Prężyli dumnie torsy w okolicznościowych koszulkach, machali przyjaźnie czapczkami. Namawiali do zakupienia specjalnych znaczków i widokówek. Białostockie autobusy /a nawet przystanki/ zostały oklejone afiszami. Pomaga dzielnie białostocka TVP, przyjazne są wszystkie media. Na specjalnym konczie uzbieraliśmy do końca czerwca br. 27 tys. zł. Aby "startować" do 1 windy- trzeba mieć co najmniej 11 tys. zł. Nie odpowiedziały na nasze apele Suwałki i Łomża, choć niebawem będziemy razem w jednym województwie. Nie miałem komentarza, ani oświadczenia naszą pracę. Powiem tylko jedno - przebieg akcji jest zależny od społecznej akceptacji i wsparcia. Póki co - pomyślmy o dokładnej informacji i rozszerzeniu form turystyki wobec osób sprawnych inaczej. Naprawdę warto!

Maria Maranda

**POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ODDZIAŁ MORSKI
W GDYNI**

70 LAT

**ODDZIAŁ
MORSKIEGO
PTTK**

81-364 GDYNIA
ul. 3 MAJA 27
tel./fax 621-77-51
tel. 621-75-24

SIEDEMDZIESIĘCIOLECIE ODDZIAŁU MORSKIEGO
GO POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO
W GDYNI

Jubileusz 70-lecia Oddziału Morskiego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Gdyni skłania do refleksji nad miejscem tej turystycznej organizacji w życiu Gdyni, regionu i kraju. Jest także ważnym etapem w życiu naszego Towarzystwa, którego rodowód sięga roku 1873. Podsumownie dotychczasowej działalności i wytyczenie nowych kierunków dalszej pracy, to główne cele jubileuszu.

3 maja 1928 r. powołano w Gdyni Oddział Morski PTK, od 1950 r. PTTK. Z tej okazji przygotowano następujący program uroczystości:

- 21.II.98 r. - Konferencja prasowa na III Gdynskich Targach Turystycznych "Bałtyk" w Gdyni;
- 14.III.98 r. - Zakończenie "Jubileuszowego Wieloetapowego Młodzieżowego Rajdu Turystycznego";
- 8.V.98 r. - Uroczyste posiedzenie OM PTTK;
- 9.V.98 r. - Jubileuszowa wycieczka krajoznawcza "KASZUBY 98";
- 10.V.98 r. - Msza święta w kościele p.w. NMP, ul.Świętojańska oraz spotkanie turystyczne w Klubie PTTK;
- 15.V.98 r. - Gdynski Sejmik Krajoznawczy;
- 23-24.V.98 r. - X Jubileuszowy Rajd o Puchar Prezesa w Chmielnie;
- 7.VI.98 r. - VI Sesja przyrodnicza, plenarna w Porzeczcu.

Z gdynskim jubileuszem związane były także spotkania i posiedzenia komisji oraz klubów PTTK.

- 21.III.98 r. - Doroczne Spotkanie Przewodników Turystyki Górskiej woj.gdańskiego;
- 4.IV.98 r. - Posiedzenie wyjazdowe Komisji Żeglarskiej ZG PTTK;
- 18.IV.98 r. - IV Zlot Gdynskich Przewodników Turystyki Pieszkiej;
- 24.IV.98 r. - Spotkanie klubów pieszych woj.gdańskiego.

W roku jubileuszowym Oddział przygotował 70 imprez turystyczno-krajoznawczych na swoje 70-lecie a z imprezami klubowymi ponad 100.

Oficjalne rozpoczęcie obchodów 70-tej rocznicy nastąpiło na konferencji prasowej, zorganizowanej na III Gdynskich Targach Turystycznych "BAŁTYK 98". Na targach tych Oddział przedstawił swoją ofertę turystyczną na sezon 1998 r.

Dziennikarze otrzymali program uroczystości oraz materiały informacyjne o działalności statutowej Oddziału. W dyskusji omówiono kalendarz imprez turystyczno-krajoznawczych na 1998 r. oraz ustosunkowano się do nowej ustawy o turystyce, która nie rozwiązuje wielu ważnych spraw Towarzystwa, m.inn.przewodników PTTK.

Na Redłowskiej w Gdyni odbyło się 14 marca 1998 r. zakończenie "Jubileuszowego Wieloetapowego Młodzieżowego Rajdu Turystycznego", którego celem było pokazanie młodzieży walorów przyrodniczo-krajoznawczych Gdyni i regionu, jego kultury i historii miasta i PTTK. W 7 etapach wzięło udział ponad 500 uczestników z 20 szkolnych kół PTTK, głównie ze szkół podstawowych. Drużyny szkolne, uczestniczące w rajdzie otrzymały pamiątkowe dyplomy i nalepki a najlepsi w konkursach, nagrody książkowe i słodczyce.

Główne uroczystości z okazji jubileuszu odbyły się w dniach 8-10 maja b.r. Rozpoczęto je uroczystym posiedzeniem Zarządu Oddziału, w którym uczestniczył Sekretarz Generalny Zarządu Głównego PTTK - Andrzej Gordon. W spotkaniu brali także udział prezesi oddziałów PTTK woj.gdańskiego i innych organizacji regionalnych, które współpracują z PTTK. Gośćmi byli również członkowie ZG PTTK Wiesław Karger i Stanisław Sikonora oraz Jadwiga Kuśmierk, Członek Honorowy PTTK.

Po powitaniu uczestników Prezes Oddziału - Ryszard Wrzosek przedstawił dzieje gdynskiego Towarzystwa, które powstało już w 2 lata po uzyskaniu przez Gdynię praw miejskich. Zapotrzebowanie na usługi turystyczne, w prężnie rozwijającym się mieście portowym, było tak wielkie, że powołanie tej placówki turystycznej w Gdyni stało się koniecznością. Pierwszy okres istnienia Oddziału to niezwykle ambitna działalność krajoznawcza nie tylko w Gdyni, ale i w ówczesnym powiecie morskim. Rozpoczęto inwentaryzację krajoznawczą i przygotowywano materiały do mapy krajoznawczej regionu nadmorskiego. Chlubną kartą Oddziału w okresie międzywojennym była działalność krajoznawcza z młodzieżą i owocna współpraca z ZHP. Godzi się tu wymienić dwóch pierwszych Prezesów Oddziału Morskiego PTK, inż.Wacława Głogowskiego i dr Teofila Żegarskiego, głównych animatorów ruchu krajoznawczego na polskim skrawku Wybrzeża. Wzrost znaczenia Oddziału rósł wraz z rozwojem miasta. Historia 70 lat Towarzystwa wiąże się nierozzerwanie z dziejami Gdyni. Oddział działał tak prężnie jak dynamicznie rozwijała się Gdynia.

Druga wojna światowa przerwała działalność organizacyjną Oddziału na ponad 5 lat.

W okresie pierwszych lat powojennych aktywizacja turystyczna Gdyni była bardzo pożyteczna. Decyzja o reaktywowaniu Oddziału w Gdyni zapadła 24 listopada 1946 r. na posiedzeniu Zarządu Głównego PTK w Warszawie. Jednakże dopiero w 1952 r. Oddział wznowia pełną działalność turystyczną. W latach 1955-1962 gdynska placówka turystyczna wchodziła razem z organizacjami Gdańska i Sopotu w skład Oddziału PTTK "Trójmiasto". Pełną samodzielność Oddział odzyskuje 11 kwietnia 1962 r. Nawigując do swoich korzeni przyjmuje nazwę MORSKI. Od 1991 r. Oddział posiada osobowość prawną. Przy Oddziale działa BORT i Miejska Informacja Turystyczna.

Po wystąpieniu Prezesa głos zabrał Sekretarz Generalny ZG PTTK Andrzej Gordon, który wysoko ocenił dokonania Oddziału Morskiego PTK w Gdyni w minionym 70-leciu. Gdynska jednostka postrzegana jest jako jedna z lepiej działających na Wybrzeżu. Szczególne osiągnięcia odnotowuje Oddział w pracy turystyczno-krajoznawczej z młodzieżą. Na podkreślenie zasługuje także owocne współdziałanie z bratnimi jednostkami PTTK i organizacjami regionalnymi. W imieniu ZG PTTK Sekretarz Generalny przekazał serdeczne pozdrowienia i życzenia na drugie 70-lecie. Następnie wręczył zasłużonym dla Oddziału Morskiego organizacjom i członkom medale i dyplomy PTTK.

Medale Honorowe PTTK "Za pomoc i współpracę" otrzymały:

- Urząd Miasta Gdyni;
 - Ryszard Toczec - naczelnik Wydziału Polityki Gospodarczej UM;
 - Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Geograficznego;
 - Szkoła Podstawowa nr.8 w Rumi.
- Dyplomy Honorowe PTTK "Za pomoc i współdziałanie" otrzymały:
- Oddział Miejski Ligi Ochrony Przyrody w Gdyni;
 - Towarzystwo Miłośników Gdyni;
 - Jacek Olszewski - inspektor d/s turystyki UM Gdynia;
 - Andrzej Gajowniczek - z-ca nadleśniczego Nadleśnictwa Gdańsk.

Odznaczenia honorowe otrzymały również kluby i członkowie Oddziału, m.inn.Kluby Krajoznawcze "ESPERANTO" i "WRZOS", Klub Żeglarski "FREGATA" oraz zasłużeni członkowie.

Z okazji jubileuszu Oddział otrzymał listy gratulacyjne, medale i dyplomy uznania od instytucji i organizacji, z którymi współpracuje.

W imieniu Wojewody Gdańskiego listy gratulacyjne przekazał Dyrektor Wydziału Kultury Fizycznej i Turystyki UW w Gdańsku - Janusz Biesiada a w imieniu miasta Gdyni pani Prezydent - Franciszka Cegielska.

Gratulacje przekazali także:
- Prezes Oddziału Gdańskiego PTG, prof.

- Bogusław Rosa;
- Nadleśniczy Nadleśnictwa Gdańsk, mgr inż. Bogdan Janczewski;
- Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku;
- ROP PTTK w Gdańsku;
- oddziały PTTK: Gdańsk, Sopot, Gdynia, Hel.

Wraz z dyplomami Oddział otrzymał pamiątkowe medale od:

- Zarządu Wojewódzkiego Ligi Ochrony Przyrody w Gdańsku;
- Towarzystwa Miłośników Gdyni;
- Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku;
- Stowarzyszenia Miłośników Mazurka Dąbrowskiego.

Oddział wzbogacił się o cenne materiały archiwalne, подарowane przez Muzeum Miasta Gdyni i Stowarzyszenie Miłośników Mazurka Dąbrowskiego w Gdańsku.

Gratulacje przesłali redaktorzy naczelnicy miesięcznika "Poznaj Swój Kraj" i kwartalnika "Jantarowe Szlaki".

Na zakończenie zebrania Prezes Oddziału serdecznie podziękował za otrzymane dowody uznania gdynskiego Towarzystwa i zaprosił na koleżeńskie spotkanie.

9 maja b.r. odbyła się wycieczka krajoznawcza, autokarowo-pieszna na Kaszuby Północne, pod kierunkiem naukowym profesora Bogusława Rosy. Trasa wycieczki wiodła z Gdyni przez Redę-Gniewino-Żarnowiec-Szary Dwór-Karwie-Rozewie-Władysławowo-Puck i Rewę do Gdyni. Wiodącą problematyką na wycieczce była morfologia i budowa geologiczna regionu, jego gospodarka i kultura.

10 maja b.r. po mszy świętej w kościele p.w. NMP, odprawionej w intencji Towarzystwa, odbyło się w Klubie Turysty spotkanie towarzyskie. Wspomnieniami z dziejów Oddziału podzielnili się najstarsi członkowie PTTK i zaproszeni goście.

Z okazji jubileuszu 70-lecia Oddziału Morskiego PTTK w Gdyni odbył się 15 maja b.r. Gdynski Sejmik Krajoznawczy. Do udziału w sejmiku zaproszono przedstawicieli oddziałów PTTK woj. gdańskiego i organizacji regionalnych.

Wygłoszono następujące referaty:

- Ryszard Wrzosek, "Krajoznawstwo w działalności PTTK";
- Andrzej Tokarski, "Akcenty krajoznawcze w imprezach Oddziału PTTK Marynarki Wojennej";
- Eucja Wróbel, "Wycieczki krajoznawcze w Oddziale Zakładowym Stoczni Gdynskiej S.A.";
- Czesław Skonka, "Popularyzatorzy pierwszego skrawka polskiego Wybrzeża";
- Roman Klim, "Centralne Muzeum Morskie";
- Andrzej Jankowicz, "Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni";
- Dagmara Piąza-Opacka, "Muzeum Miasta Gdyni";
- Alicja Wrzosek, "Działalność Oddziałowej Komisji Krajoznawczej-program i współpraca w regionie gdańskim".

Po referatach wynikła niezwykle ożywiona dyskusja, która dotyczyła głównie obiektów krajoznawczych Gdyni i regionu, współpracy z różnymi organizacjami regionalnymi, pracy krajoznawczej z młodzieżą a także zasłużonych dla regionu krajoznawców. Obecny na sejmiku naczelnik Wydziału Polityki Gospodarczej UM Gdyni, Ryszard Toczek, wysoko ocenił działalność Oddziału w rozwijaniu turystyki i krajoznawstwa nie tylko w Gdyni, ale i w regionie gdańskim. Dobra współpraca z władzami samorządowymi miasta jest potrzebna wszystkim, głównie turystom. Na zlecenie Urzędu Miasta Oddział prowadzi Miejską Informację Turystyczną a także konserwuje szlaki turystyczne gminy Gdynia.

Dla uczczenia rocznicy Koło PTTK "Śródmieście" zorganizowało w dniach 23-24 maja b.r. w Chmielnie X Jubileuszowy Rajd o Puchar Prezesa OM PTTK dla klubów i kół. W pierwszym dniu rajdu uczestnicy przeszli trasę z Kartuz do Chmielna, 12 km. Bazą rajdu było schronisko PTSM w Chmielnie, którego

kierownikiem jest były Prezes Oddziału PTTK w Kartuzach Stanisław Klimowicz. Po zwiedzeniu Muzeum Kaszubskiego w Kartuzach i Muzeum Ceramiki Neolów w Chmielnie odbyła się sesja krajoznawcza poświęcona problematyce Pojezierza Kaszubskiego. Następnie zorganizowano konkurs krajoznawczy. Pierwsze miejsce i puchar Prezesa Oddziału zdobył Klub Krajoznawczy "ESPERANTO". Wieczorem przy turystycznym ognisku były śpiewy i turystyczne wspomnienia z tras. W drugim dniu rajdu uczestnicy przeszli do Łapalic, gdzie zwiedzieli, niedokończony jeszcze zamek gdańskiego artysty a następnie udali się do Garcza, skąd pociągiem wrócili do Gdyni.

Na zakończenie wiosennych uroczystości jubileuszowych a także z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska Klub Krajoznawczy "WRZOS", zaprosił na sesję przyrodniczą, plenarową w Porzeżu w dniu 7 czerwca b.r. Wyznaczono 3 trasy piesze:

- Strzebielino Morskie - Paraszyno - Porzeże /6 km./;
 - Boże Pole - Paraszyno - Porzeże /12 km./;
 - Luzino - Paraszyno - Porzeże /14 km./
- oraz jedną trasę samochodową z Gdyni do Porzeża.

W sesji wzięło udział 75 osób. Wiodącym tematem sesji była problematyka ochrony przyrody w regionie gdańskim. Ryszard Wrzosek, Prezes OM PTTK w Gdyni zapoznał z historią Oddziału i dziejami 70 lat Ligi Ochrony Przyrody. Jednym z założycieli LOP w 1928 roku był Aleksander Janowski, twórca Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Podobnie było w Gdyni, gdzie od pierwszych lat powojennych PTK a później PTTK i LOP wspierały się i pomagały sobie wzajemnie.

Andrzej Gajowniczek, zastępca Nadleśniczego Gdańsk przedstawił problemy gospodarki leśnej w Kompleksie Promocyjnym "Lasy Oliwko-Darżlubskie". Alicja Wrzosek, Prezes Klubu Krajoznawczego "WRZOS" omówiła działalność turystyczno-krajoznawczą i przyrodniczą w Oddziale. Następnie prezesi kół i klubów zaprezentowali swoje programy krajoznawcze, przygotowane na rok bieżący.

Podsumowaniem sesji było turystyczne ognisko z bigosem i kiełbaskami oraz turystyczna piosenka o Gdyni.

Ryszard Wrzosek

Komisja Zarządu Głównego PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim

Pl. Józefa Piłsudskiego 4, 00-909
WARSZAWA - 60
tel.: 873247, fax.: 873404

**KALENDARZ IMPREZ
KRAJOZNAWCZO - TURYSTYCZNYCH
WOJSKA POLSKIEGO**

PAZDZIERNIK

1. Rajd Górski Wojska Polskiego „Sudety '98”.
XXVIII Rajd Słuchaczy Szkolnictwa Wojskowego.
III Turniej Oddziałów Wojskowych PTTK.

TERMIN: 05 - 10.10.1998 r.

MIEJSCE: Glucholazy

ORGANIZATOR: Oddział Społeczno - Wychowawczy ŚÓW
Oddział Wojskowy PTTK we Wrocławiu
Departament Społeczno - Wychowawczy MON.

2. Rajd Pieszy Szlakiem Wąwozów Kaźmierskich.

TERMIN: 10 - 11.10.1998 r.

MIEJSCE: Kazimierz nad Wisłą

ORGANIZATOR: Oddział PTTK w Dęblinie.

3. XII Mistrzostwa COSMSL w Marszach na Orientację.

TERMIN: 10.10.1998 r.

MIEJSCE: Grudziądz

ORGANIZATOR: Kolo PTTK "OSESEK".

4. Rajd "15 - tym Poludnikiem".

TERMIN: 10.10.1998 r.

MIEJSCE: Stargard Szczeciński

ORGANIZATOR: Oddział Wojskowy PTTK w Szczecinie.

● Wyniki XXVI Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego ●

Centralny Finał

XXVI Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego Szczecin 3 - 6 czerwca 1998 r.

Organizatorem tegorocznego finału był Oddział Zachodniopomorski PTTK przy współpracy pozostałych oddziałów PTTK w Szczecinie, Zespołu Szkół Elektryczno-Elektronicznych, Pałacu Młodzieży. Bardzo dużej pomocy udzieliły urzędy: Wojewódzki i Miejski oraz Kuratorium Oświaty. Honorowy patronat nad imprezą sprawował dr Władysław Lisewski - wojewoda szczeciński.

W finale uczestniczyło 38 zespołów ze szkół podstawowych i 40 zespołów ze szkół ponadpodstawowych, przy czym gospodarze tradycyjnie już występowali poza konkursem. Łącznie reprezentowane były 42 województwa.

Uroczystego otwarcia, które odbyło się na dziedzińcu Zamku Książąt Pomorskich dokonał prezes Zarządu Głównego PTTK prof. dr hab. Janusz Zdebski. Wśród zaproszonych gości obecny był m.in. były wojewoda szczeciński dr Marek Tałasiewicz, a także członkowie władz Towarzystwa: Sekretarz Generalny ZG PTTK kol. Andrzej Gordon, Sekretarz ZG PTTK kol. Anna Becker-Kulińska i członkowie Rady Programowej ds. Młodzieży ZG PTTK.

Uczestnicy finału byli zakwaterowani w internacie Zespołu Szkół Elektryczno-Elektronicznych. Również na terenie szkoły odbyły się wszystkie (poza imprezą na orientację) konkurencje turniejowe. Większość sędziów stanowili nauczyciele - opiekunowie SKKT, którzy dzięki Urzędowi Miejskiemu i Kuratorium Oświaty zostali oddelegowani na ten okres ze szkół. Pomagała także młodzież z SKKT opiekując się poszczególnymi zespołami.

Uczestnicy zwiedzili z przewodnikami Stare Miasto, a młodzież dodatkowo Stocznnię Szczecińską (szkoły średnie) i Park Kasprowicza (szkoły podstawowe). Opiekunowie natomiast wzięli udział w dwóch wycieczkach: pieszo-autokarowej po Puszczy Bukowej i autokarowej na trasie: Szczecin - Kołbacz - Pyrzyce - Przelewice - Brzesko - Stargard Szczeciński - Szczecin, a także uczestniczyli w spotkaniu z wojewodą szczecińskim - dr. Władysławem Lisewskim. Piątkowy wieczór spędzono przy ognisku turystycznym, a w sobotę odbyły się wycieczki statkami po porcie i Zalewie Szczecińskim (do Trzebieży i Stepnicy).

W sobotnie popołudnie odbyło się uroczyste zakończenie Turnieju z udziałem Sekretarza Generalnego ZG PTTK kol. Andrzeja Gordona, przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego, Kuratorium Oświaty i Urzędu Miejskiego w Szczecinie. Najlepszymi finalistami okazali się:

w kategorii szkół podstawowych:

- I. Szkoła Podstawowa Nr 37 w Białymstoku w składzie: Wojciech Bohatyrewicz, Konrad Bludnik, Paweł Nowakowski pod opieką p. Piotra Iwaniuka.
- II. Szkoła Podstawowa Nr 81 w Poznaniu w składzie: Wojciech Radomski, Marcin Stawujak, Robert Świdorski pod opieką p. Danuty Żurkiewicz
- III. Szkoła Podstawowa Nr 21 w Częstochowie w składzie: Sławomir Cekus, Anna Warzyszyńska, Monika Wilczyńska pod opieką p. Haliny Ficek.

w kategorii szkół ponadpodstawowych:

- I. Klub Turystyczny „Młodzik” przy Młodzieżowym Domu Kultury w Chełmie w składzie: Marcin Goch, Ireneusz Ignaciuk, Marcin Kachniarz pod opieką p. Sławomira Korpysza.
- II. Liceum Ogólnokształcące w Bolesławcu (woj. jeleniogórskie) w składzie: Sławomir Kułaga, Justyna Marut, Artur Pieniądz pod opieką p. Zdzisława Głowackiego.
- III. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Jastkowie (woj. lubelskie) w składzie: Marcin Hetman, Michał Rowiński, Marek Szaruga pod opieką p. Jerzego Sadawy.

Występujących poza konkursem gospodarzy reprezentowały zespoły:

Szkoły Podstawowej Nr 74 w Szczecinie w składzie: Paweł Cywiński, Piotr Kaźmierkiewicz, Tomasz Paszek pod opieką p. Michał Romanowskiego.

Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w składzie: Justyna Wypijewska, Marcin Hoffmann, Andrzej Pańcierzyński pod opieką p. Olgierda Waclawika.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Lp.	Województwo	Test krajozn.	Test topogr.	Ino	Samary tanka	Konkur. rower.	Namiot	Odnaki	Razem
	SZCZECIN	276,5	122,0	87,0	53,0	59,0	12,4	50,0	659,9
1.	BIAŁYSTOK	172,5	107,0	97,0	73,0	61,0	44,2	48,7	603,4
2.	POZNAŃ	221,5	83,0	89,0	70,0	73,0	11,1	30,5	578,1
3.	CZĘSTOCHOWA	216,0	93,0	95,0	4,0	63,0	48,7	44,8	564,5
4.	BIAŁA PODLASKA	189,5	76,0	70,0	65,0	75,0	42,2	46,1	563,8
5.	TORUŃ	211,0	88,0	92,0	67,0	46,0	29,2	18,8	552,0
6.	CHEŁM	189,5	52,0	65,0	36,0	71,0	31,2	42,2	486,9
7.	KATOWICE	152,5	55,0	62,0	75,0	65,0	40,9	34,4	484,8
8.	JELEŃ GÓRA	145,5	65,0	43,0	63,0	55,0	50,0	38,3	459,8
9.	BIELSKO BIAŁA	201,0	69,0	23,0	45,0	68,0	34,4	14,4	454,8
10.	KOSZALIN	134,5	50,0	84,0	53,0	68,0	31,2	33,1	453,8
11.	LUBLIN	191,0	71,0	41,0	45,0	46,0	22,7	31,8	448,5
12.	SIEDLCE	166,0	102,0	78,0	21,0	31,5	9,8	37,0	445,3
13.	WŁOCŁAWEK	152,0	58,0	76,0	45,0	55,0	5,9	43,5	435,4
14.	KIELCE	197,5	71,0	16,0	61,0	19,0	33,1	26,0	423,6
15.	RADOM	154,5	65,0	57,0	36,0	17,0	38,3	47,4	415,2
16.	GDAŃSK	133,0	41,0	100,0	53,0	29,0	18,8	28,6	403,4
17.	KALISZ	187,5	38,0	27,0	53,0	27,0	13,7	26,0	372,2
17.	KROSNO	150,5	57,0	54,0	31,0	51,0	7,9	20,8	372,2
19.	WARSZAWA	111,0	47,0	68,0	31,0	39,0	24,0	40,3	360,3
20.	WAŁBRZYCH	158,5	40,0	11,0	70,0	43,0	15,7	11,1	349,3
21.	NOWY SĄCZ	87,0	70,0	46,0	31,0	35,0	39,6	35,7	344,3
22.	ZAMOŚĆ	135,0	56,0	35,0	16,0	31,5	44,2	24,0	341,7
23.	RZESZÓW	114,0	30,0	33,0	53,0	55,0	20,1	16,3	321,4
24.	ZIELONA GÓRA	142,0	46,0	38,0	40,0	10,0	37,0	0	313,0
25.	PIOTRKÓW TRYB.	107,0	25,0	3,0	59,0	39,0	27,3	40,3	300,4
26.	SIERADZ	130,5	34,0	51,0	21,0	25,0	17,6	12,4	291,5
27.	BYGDOSZCZ	101,0	45,0	73,0	10,0	39,0	15,7	6,6	290,3
28.	OPOLE	85,0	34,0	60,0	26,0	6,0	46,1	20,8	277,9
29.	ŁÓDZ	91,0	37,0	81,0	21,0	15,0	21,4	4,6	271,0
30.	PŁOCK	139,5	46,0	14,0	16,0	22,0	3,3	22,7	263,5
31.	SKIERNIEWICE	98,0	34,0	49,0	40,0	1,0	25,3	14,4	261,7
32.	TARNÓW	93,5	38,0	6,0	10,0	22,0	47,4	18,8	235,2
33.	PRZEMYŚL	100,0	44,0	30,0	10,0	6,0	35,7	9,2	234,9
34.	KONIN	73,0	28,0	23,0	4,0	49,0	27,3	0	204,3
35.	TARNOBRZEG	89,0	40,0	8,0	26,0	3,0	4,6	9,2	180,0
36.	LEGNICA	98,0	23,0	0	10,0	13,0	2,0	17,6	163,7
37.	SUWAŁKI	68,5	22,0	19,0	1,0	10,0	7,9	6,6	135,0

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

Lp.	Województwo	Test krajozn.	Test topogr.	Ino	Samary tanka	Konkur. rower.	Namiot	Odnaki	Razem
1.	CHEŁM	222,0	102,0	81,8	57,9	71,2	14,9	46,1	596,1
	SZCZECIN	193,0	111,0	76,6	39,9	69,3	37,0	48,7	575,9
2.	JELEŃ GÓRA	158,0	103,0	100,0	73,1	44,6	48,7	39,6	567,0
3.	LUBLIN	161,5	74,5	66,2	75,0	63,6	18,8	42,2	501,6
4.	BIELSKO BIAŁA	169,5	110,0	63,6	63,6	50,3	20,1	14,3	491,8
5.	PIOTRKÓW TRYB.	139,5	110,0	92,2	39,9	23,7	47,4	30,5	483,0
6.	LEGNICA	159,5	113,5	42,8	69,3	16,1	38,3	31,8	471,5
7.	CZĘSTOCHOWA	126,5	25,5	79,5	58,4	56,0	22,7	47,4	448,0
8.	KIELCE	123,5	85,0	79,2	71,2	41,8	11,0	33,1	444,6
9.	KALISZ	100,0	53,0	84,4	67,4	65,5	17,5	50,0	437,4
10.	KATOWICE	138,5	91,0	11,6	39,9	41,8	39,6	38,3	401,1
11.	NOWY SĄCZ	114,5	79,0	24,6	50,3	48,4	43,5	35,7	396,4
12.	POZNAŃ	120,5	63,5	40,2	39,9	52,2	30,5	40,9	387,5
13.	BIAŁA PODLASKA	104,5	79,5	22,0	63,6	59,8	9,7	44,8	383,9
14.	KROSNO	115,0	92,0	50,6	39,9	67,4	0,6	16,2	382,1
15.	BIALYSTOK	75,0	78,0	89,6	12,3	61,7	16,2	43,5	376,7
16.	GDAŃSK	77,4	55,0	87,0	63,6	29,4	12,3	37,0	361,8
17.	OPOLE	85,0	71,0	55,8	50,3	25,6	46,1	24,0	358,0
18.	PIŁA	87,5	62,5	45,4	54,1	54,1	34,4	11,0	348,6
19.	SIERADZ	75,5	65,0	94,8	50,3	4,7	40,9	7,3	338,7
20.	KONIN	106,0	79,0	1,2	24,7	75,0	21,4	0	307,3
21.	RADOM	98,0	58,5	53,2	14,2	46,5	13,6	20,7	304,5
22.	ZIELONA GÓRA	62,0	59,0	70,1	7,6	35,1	50,0	20,7	304,4
23.	WŁOCŁAWEK	90,5	67,0	70,1	39,9	7,6	29,2	0	304,2
24.	TARNÓW	80,0	50,0	27,2	2,9	73,1	33,1	29,2	295,3
25.	PŁOCK	72,5	31,0	74,0	57,9	19,0	26,6	11,0	292,0
26.	CIECHANÓW	83,0	39,5	97,4	19,0	37,0	5,8	7,3	288,6
27.	SŁUPSK	60,0	38,0	61,0	27,5	21,8	42,2	25,3	275,8
28.	ŁÓDZ	81,0	50,5	16,8	39,9	38,9	35,7	11,0	274,0
29.	WARSZAWA	100,0	62,0	3,8	24,7	33,2	8,4	27,9	260,0
30.	SKIERNIEWICE	93,5	67,0	32,4	19,0	13,3	1,9	26,6	253,3
31.	BYGDOSZCZ	77,5	51,0	19,4	30,4	57,9	0	14,3	250,1
32.	TORUŃ	79,5	34,5	14,2	30,4	27,5	31,8	29,2	246,9
33.	PRZEMYŚL	67,5	43,5	48,0	7,6	31,3	27,9	17,5	243,3
34.	WAŁBRZYCH	77,0	43,5	35,0	39,9	19,0	3,2	18,8	236,4
35.	ZAMOŚĆ	73,5	37,5	29,8	19,0	13,3	25,3	34,4	233,0
36.	WROCŁAW	70,0	34,0	37,6	10,4	7,6	44,8	0	204,8
37.	SUWAŁKI	78,0	33,0	0	4,7	1,4	7,1	22,7	146,9
38.	SIEDLCE	70,0	25,5	6,4	19,0	10,4	4,5	5,8	141,6
39.	TARNOBRZEG	58,0	42,0	9,0	0,9	1,4	24,0	4,5	139,8

Z głębokim zalem przyjęliśmy wiadomość o tragicznej śmierci

Kolegi Łukasza Wojeckiego

ucznia Liceum Ekologicznego w Zielonej Górze,
wybitnego młodego krajoznawcy, trzykrotnego laureata
Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę”.
Rodzicom i Siostrze Łukasza składamy najszczerze wyrazy współczucia

Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej
Zarządu Głównego PTTK

Polskie Towarzystwo
Turystyczno-Krajoznawcze
Zarząd Główny

1873 - PTT
1906 - PTK
1950 - PTTK

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY KWARTALNIKA
„NA SIERADZKICH SZLAKACH”**

na ręce Przewodniczącego Kolegi Andrzeja Ruszkowskiego

Drodzy Przyjaciele

Mamy zaszczyt złożyć gratulacje i wyrazy szczerej radości z okazji wydania 50-tego numeru kwartalnika „Na sieradzkich Szlakach”. Przez te wszystkie lata ukazywania się czasopisma obserwowaliśmy z podziwem jego rozwój i stałe doskonalenie się.

Wasz kwartalnik sięgając kiedyś po najlepsze wzorce czasopisma krajoznawczo-turystycznego dziś stanowi taki wzorzec dla innych.

Na szczególną uwagę zasługują wyważone proporcje między publikacjami zakorzeniającymi czytelnika w historii i tradycji regionu, przywracającymi pamięci społecznej znaczące postacie sieradzkiej ziemi, a publikacjami zderzającymi z problemami dnia dzisiejszego, rozbudzającymi zainteresowania, pobudzającymi do aktywnego spędzenia wolnego czasu.

Czasopismu, któremu udało się zrealizować trudne zadanie, w równej mierze odtwarzania co kształtowania rzeczywistości, składamy gorące życzenia - zawsze wspinających współpracowników, wiernych czytelników i jak to dziś się dzieje, świadomości służby dla kraju.

*Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego PTTK*

[Signature]
/Andrzej Gordon/

*Prezes
Zarządu Głównego PTTK*

[Signature]
/Janusz Zdebski/

26 czerwca 1998r.

Zycia

Przewodników turystycznych PTTK

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO KRAJOZNAWCZE

Oddział Wrocławski

KOŁO PRZEWODNIKÓW MIEJSKICH

RYNEK-RATUSZ 11/12, 50-106 WROCLAW, TEL. (071) 34-303-44

POLECAMY

fachowe usługi
doświadczonych
przewodników
oprowadzających po
Wrocławiu i okolicy

w językach:

polskim
angielskim
czeskim
francuskim
hiszpańskim
niemieckim
rosyjskim
włoskim

Przypomnienie jej, poprzez prezentacje dóbr kulturalnych przybyłych do miasta oraz związków obu miast, stało się tematem wiodącym Seminarium. Wśród propozycji jakie przygotowane zostały dla uczestników znalazł się referat prof. Jana Miodka „O kulturze słowa”, spotkanie z belladą lwowską w wykonaniu barda lwowskiego Andrzeja Baryńskiego czy spotkanie z dyrektorem Ossolineum dr Adolfem Juzwenko w szacownych wnętrzach tej instytucji.

Szczególnie uroczysty charakter miało zebranie obu kół przewodnickich z udziałem reprezentacji wszystkich wrocławskich kół przewodnickich oraz przybyłych z całej Polski przewodników. O randze spotkania świadczy fakt, że zebranych zaszczycili swą obecnością Prezydent Wrocławia Senator RP Bogdan Zdrojewski, Wicewojewoda Wrocławski Andrzej Łoś, Przewodniczący Sejmiku Samorządowego Senator RP Leon Kieres. Wśród honorowych gości były najwyższe władze przewodnickie; Tadeusz Stefański przewodniczący Komisji Przewodnickiej i członek ZG PTTK oraz Waclaw Derejczyk - wiceprzewodniczący i sekretarz Wiesław Kędzierawski. Obecnie były też władze Oddziału Wrocławskiego prezes Krystyn Chudoba zarazem członek ZG PTTK oraz wiceprezes Bronisław Zathay prowadzący uroczyste zebranie. Wiele ciepłych słów padło podczas uroczystości. Przewodnicy raz jeszcze przekonali się, że ich praca zauważana jest przez władze miasta, czego dowodem były piękny puchar i list gratulacyjny od Wojewody Wrocławskiego. Wciąż piękniejące miasto to zasługa polityki przyjętej w ostatnich latach a to z kolei dostrzegane jest przez przewodników i swój wyraz znalazło w nadaniu prezydentowi Bogdanowi Zdrojewskiemu tytułu Honorowego Członka Koła Przewodników Miejskich oraz przyznaniu osobom, które szczególnie przyczyniają się do rozwoju miasta i funkcjonowania przewodnictwa - medali ZG PTTK „Za pomoc i współpracę”. W gronie wyróżnionych znaleźli się ks. dr Józef Pater - duszpasterz przewodnicki, prof. Jan Miodek za popularyzację polszczyzny, Pani Wanda Dryll wicedyrektor Biura Promocji Miasta oraz Pan Zbigniew Magdziarz wiceprzewodniczący Komisji Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego za zyczliwość i wspieranie inicjatyw Koła.

Ale nie tylko gala i referaty były udziałem uczestników Seminarium. Wycieczki na Słężę i do Osówki oraz zwiedzanie miasta, w tym nowooddanych budowli, zgromadziły wielu chętnych. Nadszpedzanie dopisała frekwencja przy zwiedzaniu, na co dzień niedostępnych, pomieszczeń Senatu i Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, Nic dziwnego, bo warte są obejrzenia. Ale i wspólna zabawa było udziałem zarówno przewodników przybyłych z 37 ośrodków z całej Polski, jak i przewodników wrocławskich w gościnnych i pięknych wnętrzach „Dworu Polskiego”. Przy wrocławskim Rynku bawili się przewodnicy do białego świtu.

Warto odnotować, że równolegle z Seminarium prowadzone było szkolenie instruktorów przewodnickich oraz odbywały się obrady Komisji Przewodnickiej z udziałem przedstawicieli 63 kół Polski południowej i zachodniej. Tematem była, niabawem wchodząca w życie, ustawa o wykonywaniu funkcji przewodnika turystycznego.

Wystawa Ziem Odzyskanych, a wkrótce po niej Światowy Kongres Intelktualistów, zorganizowane latem 1948 roku, nieprzypadkowo odbywały się we Wrocławiu, mieście szczególnie dotkliwie odczuwającym skutki działań II wojny światowej. Mieście, które przez kilka wieków znajdowało się poza granicami państwa polskiego. Oba te wydarzenia miały pokazać Polsce i światu piastowski rodowód Wrocławia, mimo ogromu zniszczeń znów tętnicy życia dzięki entuzjazmowi jego nowych mieszkańców.

Na potrzeby Wystawy, którą zwiedzały tysiące ludzi, zorganizowany został pierwszy kurs przewodnicki. W gronie wykładowców znalazły się takie sławy jak prof. Tadeusz Broniewski, prof. Karol Maleczyński, prof. Maria Kokoszyńska-Lutmanowa, doc. Roman Lutman, prof. Stefan Ingłot. a w gronie jego absolwentów i zarazem pierwszych wrocławskich przewodników: Józef Popiel, Zbigniew Kukiz, Władysław Staszczynski, Mirosław Salwa, Wanda Tomaszewska do dziś czynny przewodnik miejski, Janusz Zaręba, Tadeusz Mazur. Dotychczas wielu z nich działa w środowisku turystycznym. Był to początek wrocławskiego przewodnictwa turystycznego, obchodzącego w bieżącym roku swe 50-lecie. Jego zorganizowana forma w postaci Koła Przewodników Miejskich oraz Klubu Przewodników Terenowych i Sudeckich Oddziału Wrocławskiego PTTK powstała w 5 lat później i obecnie oba koła obchodzą 45-lecie swego istnienia.

Dla uczczenia obu rocznic i podkreślenia związków przewodnictwa turystycznego z miastem zorganizowane zostało Ogólnopolskie Seminarium Przewodnickie „Kultura słowa”, wszak słowo jest środkiem przekazu całej wiedzy przewodnickiej. Powojenny Wrocław otrzymał, niejako w spadku, wraz z osadnikami z Kresów Wschodnich również ich tradycje. Dominująca była kultura lwowska.

Prezes Koła
Przewodników Miejskich

Grzybia Lisewska

Wrocław 18 czerwca 1998 r.

GAZETA ŁOWICKA

KOŁO PRZEWODNIKÓW PTTK W ŁOWICZU W LATACH 1962 - 1997

Już od 1908 r. daje się zauważyć na terenie naszego miasta i regionu zainteresowanie ruchem turystycznym. Wzrosło ono jeszcze bardziej, kiedy staraniem Anieli Chmieleńskiej - założycielki łowickiego Muzeum Etnograficznego powstał w Łowiczu Oddział PTK, który od razu rozpoczął swoją działalność z nastawieniem na tzw. „dziś „obsługę ruchu turystycznego”. W tym czasie w Łowiczu istniało już i Muzeum Historyczne Wł. Tarczyńskiego. W obydwu tych muzeach uczestnicy wycieczek krajoznawczych, mieli możliwość zaznajomienia się na miejscu z przejawami wrodzonej i oryginalnej sztuki ludowej Księżaków, jak również z historią Księstwa Łowickiego, bowiem właściciele muzeów udzielali objaśnień i informacji. Możemy zatem uznać Anielę Chmieleńską i Władysława Tarczyńskiego za prekursorów dzisiejszych przewodników w Łowiczu. Takimi „prekursorami” przewodników w późniejszych czasie tj. przed II wojną światową i tuż po jej zakończeniu byli tak znakomici obywatele naszego miasta jak: Tadeusz Gumiński, Jan Wegner, Maurycy Klimecki, Helena Dietrichowa, Zygmunt i Zdzisław Pagowscy i inni.

Po II wojnie światowej, w trzy lata po powstaniu PTTK w Polsce, w 1953 r. wznowiono działalność Łowickiego Oddziału PTTK.

Organizatorem I kursu był Zarząd PTTK z ramienia Miejskiej Rady Narodowej - Maurycy Klimecki. Uczestnicy zdawali egzamin przed znakomitą komisją w składzie: prof. Bronisław Szwałm, dr Jan Wegner

i Maurycy Klimecki.

Po zakończeniu tego kursu na uroczystości wręczenia legitymacji „świeżo upieczonym” przewodnikom po Łowiczu i Ziemi Łowickiej w dniu 5 lutego powołano KOŁO PRZEWODNIKÓW przy Oddziale w Łowiczu. Odtańd Koło może poszczycić się nieprzerwaną działalnością, chociaż o jego powstaniu, oficjalnie jeszcze się nie mówiło.

W chwili powstania, Koło przewodników liczyło 11 członków (1), z tego tylko 7 czynnych. Tych siedmiu przewodników w 1962 r. oprowadziło 39 wycieczek. Takie były początki. Niewiele zmieniło się w następnym tj. 1963r. Dopiero zorganizowanie kolejnego kursu przewodnickiego w 1964 r.(2) spowodowało wzmocnienie kadry przewodnickiej o 12 nowych członków Koła. Na zebraniu organizacyjnym 15 września 1964 r. ukonstytuował się oficjalnie Zarząd Koła Przewodników (3). Powołano także komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński (4).

W 35-letnim okresie istnienia Łowickiego Koła Przewodników kolejnymi prezesami jego zarządu byli: Krystyna Górecka, Danuta Zabrzewska-Jazdyk, Eligiusz Salamończyk. Obecnie stanowisko prezesa Koła piastuje Jagoda Rolewska.

W tym czasie daje się zauważyć wzrost zainteresowania Łowiczem i regionem łowickim, wzrosło też zapotrzebowanie na fachową obsługę wycieczek. Świadczy o tym choćby fakt, iż w 1964r. dwudziestu przewodników obsługiwało już 46 wycieczek. Z roku na rok liczby te zmieniały się, co ilustruje poniższa tabela:

ROK	LICZBA PRZEWODNIKÓW	LICZBA OBSŁUŻONYCH WYCIECZEK
1962	11	39
1964	20	46
1968	30	205
1972	19	455
1974	35	600
1988		750
1997	53	233

Czynni przewodnicy podwyższali swoje kwalifikacje poszerzając swoje uprawnienia na teren całego byłego woj. łódzkiego oraz na teren byłego woj. warszawskiego na trasę: Sochaczew - Chodaków - Brochów - Żelazowa Wola. Wielu przewodników zdobyło uprawnienia przewodnickie I i II klasy. Każdego roku przed sezonem turystycznym Koło organizuje wycieczki szkoleniowe odwiedzając najatrakcyjniejsze pod względem krajoznawczym miejscowości naszego regionu i sąsiadujące z nim m.in. Nieborów, Arkadię, Żelazową Wolę, Oporów, Krośnice, Kutno, Łęczycę. Organizowane są wycieczki służące pogłębianiu wiedzy i poznaniu woj. skierniewickiego. Celem wyjazdów bywają także i dalsze miejscowości naszego kraju: Białowieża, Wrocław. Przewodnicy nasi uczestniczą w różnego rodzaju rajdach turystycznych, uprawiają turystykę kwalifikowaną: pieszą, rowerową, górską, narciarską.

Wyjazdy służą nie tylko lepszemu poznaniu kraju, ale także ułatwiają nawiązywanie więzi z przewodnikami innych kół oraz kształtowaniu koleżeńskości atmosfery w Kole. Współpraca połączona z wymianą doświadczeń z kołami przewodnickimi z innych miast naszego i innych województw np. Malborka, Rzeszowa, Opola, Wrocławia, Kościana, Krakowa, Pabianic i innych to także forma doskonalenia się, zdobywania i pogłębiania wiedzy wypróbowana przez naszych przewodników. W ramach szkoleń udało się przewodnikom łowickim zorgani-

zować również kilka wyjazdów zagranicznych i wziąć w nich udział np. do byłego ZSRR na Litwę, Łotwę, Estonię, do Austrii i Słowacji.

W okresie jesienno-zimowym, na organizowanych systematycznie comiesięcznych spotkaniach odbywają się odczyty pogłębiające wiedzę historyczną naszych przewodników, a tytułową niekiedy nie tylko naszego regionu, ale i kraju oraz prelekcje z zakresu historii sztuki, przyrody, architektury, archeologii, etnografii itp. W celach szkoleniowych Koło organizowało także wycieczki do zakładów pracy, zwłaszcza nowopowstałych. Członkowie Koła byli i są słuchaczami prelekcji organizowanych przez inne instytucje i organizacje społeczne jak: Miejska Bibliotekę, Towarzystwo Przyjaciół Muzeum, Towarzystwo Przyjaciół Łowicza i Ziemi Łowickiej, Łowickie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Samo łowickie Koło Przewodników organizowało i organizuje spotkania z ciekawymi ludźmi, autorami książek dotyczących regionu i historykami naszego miasta i regionu np.: z Hanną Muszyńską-Hoffmanową, doc. dr Janem Wegnerem, ks. dr Zbigniewem Skielczyńskim, prof. Stanisławem Lorenzem, Anną i Henrykiem Świątkowskim, plk Szacherskim - uczestnikiem walk nad Bzurą. Organizowane są też w Kole tradycyjnie spotkania opłatkowe. Wielu przewodników uczestniczy corocznie w organizowanej Ogólnopolskiej Pielgrzymce Przewodników do Częstochowy.

Nasi przewodnicy obsłużyli społecznie wiele wycieczek, zjazdów, zlotów i rajdów. Dużą popularnością cieszyły się organizowane „spacery niedzielne”, podczas których przewodnicy zapoznali mieszkańców Łowicza i nie tylko z historią i teraźniejszością naszego miasta. Uczestniczyli min. w akcji „Zamość”, wnieśli także swój wkład w odbudowę Zamku Królewskiego w Warszawie, nieśli pomoc powodzianom. Członkowie łowickiego Koła Przewodników zawsze brali czynny udział w obchodach wielu uroczystości

dotyczących naszego regionu np. obchody Bożego Ciała i św. Wiktorii, patronki m. Łowicza i całej łowickiej diecezji. Uczestniczyli w obchodach rocznic okazjonalnych począwszy od obchodów 1000-lecia państwa polskiego poprzez obchody 850-lecia Łowicza aż po różne rocznice literackie. Nie możemy zapomnieć o organizowanych „Dniach Łowicza” i „Jarmarku Łowickim”.

Przewodnicy łowiccy popierają akcję konkursów krasomówniczych odbywających się w Golubiu-Dobrzyniu, które są wspieraną szkołą kultywowania pięknych tradycji języka polskiego. Brali w nich czynny udział pokazując m.in. dorobek naszego województwa i odnosili zwycięstwa np.: Alicja Soja, Eligiusz Pietrucha. W wywiadach radiowych i telewizyjnych doskonale promowali nasze miasto i cały region.

Prawidłowa i efektywna praca łowickiego Koła Przewodników została doceniona przez władze nowoutworzonego województwa skierniewickiego w 1975r. To właśnie w Łowiczu Zarząd Wojewódzkiego Oddziału PTTK w Skierniewicach ustanowił lokalizację Wojewódzkiej Komisji Przewodnickiej w skład, której weszli członkowie naszego Koła: Eligiusz Pietrucha - jako przewodniczący oraz Elżbieta Dłużewska, Alicja Soja, Tadeusz Kolański i Kazimierz Kukuć. Uwieńczeniem 35-letniej działalności łowickiego Koła Przewodników jest niejako fakt, iż Koło posiada od 1996 r. swój sztandar.

Dokonując pewnego w swoim rodzaju przeglądu liczby przewodników, wycieczek i ich pracy w Kole warto zauważyć, że liczba ich w ciągu minionych 35 lat od założenia Koła wciąż zmieniła się. Wiele osób, które na kursach zdobyły uprawnienia przewodnickie, nigdy nie podjęło się oprowadzenia choćby jednej wycieczki, niektórzy z nich jednak utrzymują stałą łączność z Kolem, wiele osób zmieniło miejsce zamieszkania, wycofało się z tej pracy ze względu na wiek, a wielu też odeszło już na wieczny spoczynek.

Wszyscy ci, którzy się ostali zawsze z ogromnym poświęceniem i zaangażowaniem wcielają się w rolę przewodników i starają się turystom-przybyzszom spoza Łowicza, a także samym łowiczanom powiedzieć jak najwięcej o przebogatej historii Łowicza i jej okolic, głównie: Nieborów i Arkadii, pokazać bogactwo i piękno zabytków i folkloru łowickiego.

Śmiało rzec można, że to właśnie przewodnicy są najlepszymi promotorami poszczególnych miast, całych regionów, kraju.

ALINA OWCZAREK-CICHOWSKA

ŁOWICZ 27-28 CZERWCA 1998 ROKU

● PRZEDRUKI ●

Z życia pletwonurków

W Polsce z każdym rokiem wzrasta zainteresowanie pletwonurkowaniem rekreacyjnym. Świadczą o tym liczne telefony do Komisji Działalności Podwodnej z jednostek organizacyjnych PTTK, różnych instytucji jak również od wielu osób prywatnych. Wobec braku aktów wykonawczych do Ustawy o Kulturze Fizycznej omawiających m.in. ten temat przypominamy treść zarządzenia w sprawie pletwonurkowania obowiązującego w naszym Towarzystwie drukowanego już w nr 3 Informacji z 1997 roku.

ZARZĄDZENIE nr 3 / 97

**Sekretarza Generalnego ZG PTTK z dnia 25.04.97r.
w sprawie uprawiania pletwonurkowania w PTTK**

§1

- Zarządzenie określa:
 - szczegółowe wymogi i kwalifikacje osób uprawiających pletwonurkowanie oraz sposób uzyskiwania tych kwalifikacji,
 - stopnie i uprawnienia pletwonurków i instruktorów pletwonurkowania
 - zasady nadawania , zawieszania i cofania uprawnień pletwonurków i instruktorów pletwonurkowania,
 - zasady bezpieczeństwa przy uprawianiu pletwonurkowania.
- Przepisy Zarządzenia stosują się do Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK, jednostek organizacyjnych PTTK oraz klubów i innych jednostek afiliowanych przy KDP ZG PTTK prowadzących działalność pletwonurkową w formie:
 - rekreacji ruchowej
 - sportu wyczynowego

§2

- Działalność pletwonurkowa w zakresie rekreacji ruchowej i sportu wyczynowego w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym realizowana jest przez Komisję Działalności Podwodnej ZG PTTK i jednostki organizacyjne PTTK w oparciu o założenia szkoleniowo-programowe Światowej Konfederacji Działalności Podwodnej (CMAS) z siedzibą w Rzymie.

2. Stowarzyszenia kultury fizycznej, kluby sportowe i inne jednostki organizacyjne nie należące do Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego a uprawiające w pletwonurkowanie w zakresie rekreacji mogą się afiliować przy Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK przyjmując określony niniejszym zarządzeniem system kwalifikacji i uprawnień pletwonurkowych oraz zasady bezpieczeństwa.

§3

- Pletwonurkowanie rekreacyjne i sportowe z użyciem powietrza (21% O₂) może być uprawiane w klubach PTTK i afiliowanych wyłącznie przez osoby posiadające następujące stopnie kwalifikacyjne:

Pletwonurek Młodzieżowy

Pletwonurek KDP/CMAS* (Pletwonurek III stopnia)^(*)

Pletwonurek KDP/CMAS** (Pletwonurek II stopnia)

Pletwonurek KDP/CMAS*** (Pletwonurek I stopnia)

Pletwonurek KDP/CMAS****

Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS*

Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS** (Instruktor Pletwonurkowania)

Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS*** (Instruktor Pletw.
I klasy)

(*)Nazewnictwo stopni i klas stosowane w dotychczasowych przepisach

- Uzyskiwanie każdego następnego stopnia kwalifikacyjnego może nastąpić nie wcześniej niż w następnym roku kalendarzowym.
- Zasady uzyskiwania poszczególnych stopni kwalifikacyjnych pletwonurków określa się następująco:

Pletwonurek Młodzieżowy

Wiek: od 8 do 14 lat,

Szkolenie praktyczne:

basen i wody otwarte , głębokość do 5 metrów, minimum 12 godzin zajęć.

Szkolenie teoretyczne:

minimum 8 godzin zajęć.

W trakcie szkolenia pletwonurek powinien:

posiąść wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne umożliwiające bezpieczne użytkowanie sprzętu nurkowego w zakresie bardzo małych głębokości pod nadzorem instruktora

Pletwonurek KDP/CMAS* (Pletwonurek III stopnia)

Wiek: conajmniej 14 lat,

Szkolenie praktyczne:

wody otwarte, głębokość do 20 metrów, minimum 30 godzin zajęć.

Szkolenie teoretyczne:

minimum 24 godziny zajęć.

W trakcie szkolenia pletwonurek powinien:

posiąść wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne umożliwiające bezpieczne użytkowanie sprzętu nurkowego na małych głębokościach oraz umiejętność bezpiecznego nurkowania w grupie z instruktorem lub w parze z pletwonurkiem o wyższych kwalifikacjach.

Pletwonurek KDP/CMAS (Pletwonurek II stopnia)**

Wiek: conajmniej 16 lat.

Warunki wstępne:

Od chwili uzyskania stopnia Pletwonurka KDP/CMAS* wykonane w towarzystwie instruktora lub pletwonurka KDP/CMAS*** - 20 nurkowań, w tym przynajmniej 10 nurkowań na głębokościach 10-20 metrów.

Szkolenie praktyczne :

wody otwarte, głębokość do 30 metrów, minimum 40 godzin zajęć w ciągu 10 dni szkoleniowych.

Szkolenie teoretyczne:

minimum 28 godzin zajęć.

W trakcie szkolenia pletwonurek powinien:

posiąść wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne umożliwiające bezpieczne nurkowanie w zakresie średnich głębokości z pletwonurkiem KDP/CMAS** oraz bezpieczne nurkowanie w parze z pletwonurkiem o wyższych kwalifikacjach i w grupie z instruktorem zakresie dużych głębokości

Pletwonurek KDP/CMAS* (Pletwonurek I stopnia)**

Wiek : 18 lat

Warunki wstępne:

Udokumentowana umiejętność kierowania łodzią motorową.
Od chwili uzyskania stopnia Pletwonurka KDP/CMAS** wykonane w towarzystwie instruktora lub pletwonurka KDP/CMAS*** - przynajmniej 40 nurkowań na głębokościach 10-30 metrów, w tym 20 nurkowań na głębokość ok. 30 metrów.

Szkolenie praktyczne:

wody otwarte, głębokość do 40 metrów, minimum 80 godzin zajęć w ciągu 14 dni szkoleniowych.

Szkolenie teoretyczne:

minimum 35 godzin zajęć.

W trakcie szkolenia pletwonurek powinien:

posiąść wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne umożliwiające bezpieczne nurkowanie w zakresie dużych głębokości oraz umiejętność bezpiecznego nurkowania w parze z pletwonurkiem o niższych kwalifikacjach.

Pletwonurek KDP/CMAS****

Wiek: 21 lat

Warunki wstępne:

Posiadać stopień Pletwonurka KDP/CMAS*** przynajmniej 2 lata,

Od chwili uzyskania stopnia Pletwonurka KDP/CMAS*** wykonać przynajmniej 100 nurkowań różnego typu w różnych warunkach geograficznych, klimatycznych i hydrologicznych.

Uzyskanie stopnia:

Stopień nadaje zespół kwalifikacyjny KDP po analizie udokumentowanych materiałów opisujących działalność kandydata.

4. Ogólne zasady uzyskiwania stopnia Instruktora Pletwonurkowania KDP/CMAS*, KDP/CMAS**, KDP/CMAS*** są następujące:

Wiek: conajmniej 21 lat.

Warunki wstępne:

Stopień Pletwonurka KDP/CMAS***

Przeszkolenie z zakresu patofizjologii nurkowania i I-ej pomocy
Przeszkolenie z zakresu metodyki nauczania nurkowania
Minimum średnie wykształcenie

Szkolenie praktyczne:

wody otwarte, głębokość do 50 metrów, minimum 180 godzin zajęć.

Szkolenie teoretyczne:

minimum 155 godzin zajęć

5. Szczegółowe programy szkolenia na stopnie (tytuł) Instruktora Pletwonurkowania KDP/CMAS*, KDP/CMAS**, KDP/CMAS***, opracowuje KDP ZG PTTK na podstawie ogólnych wytycznych CMAS i zatwierdza Resortowe Centrum Metodyczno-Szkoleniowe Kultury Fizycznej i Sportu. na podstawie Zarządzenie Prezesa UKFIT-u w sprawie tytułów zawodowych.

6. Wymogi, kwalifikacje oraz sposób ich uzyskania w odniesieniu do tytułu Instruktora Pletwonurkowania Sportowego i Trenera Pletwonurkowania Sportowego określa Zarządzenie Prezesa UKFIT-u w sprawie tytułów zawodowych w sporcie wyczynowym.

7. Osoby uprawiające pletwonurkowanie rekreacyjne z użyciem mieszanin oddechowych innych niż powietrze (21% O₂) muszą posiadać kwalifikacje dające uprawnienia do nurkowania z określonym typem mieszaniny.

8. Typ kwalifikacji, zakres uprawnień, szczegółowe wymogi, programy szkolenia tryb uzyskiwania kwalifikacji oraz zasady bezpieczeństwa w zakresie pletwonurkowania z użyciem mieszanin oddechowych wymienionych w §3 ust.7. określa Komisja Działalności Podwodnej ZG PTTK.

§4

1. Uprawnienia Pletwonurków i Instruktorów Pletwonurkowania określa się w sposób następujący:

Pletwonurek Młodzieżowy ma prawo:

- a) nurkować w basenie lub płytkich wodach otwartych do głębokości 5 metrów w towarzystwie Instruktora,
- b) nurkować samodzielnie z indywidualną bojką do głębokości 5 metrów pod nadzorem Instruktora.

Pletwonurek KDP/CMAS* ma prawo:

- a) nurkować samodzielnie z indywidualną bojką do głębokości 10 metrów pod nadzorem Instruktora Pletwonurkowania lub Pletwonurka KDP/CMAS***

- b) nurkować w parze z Pletwonurkiem KDP/CMAS***, do głębokości 20 m
- c) nurkować w grupie z Instruktorem Pletwonurkowania do głębokości 20 m

Pletwonurek KDP/CMAS** ma prawo:

- a) nurkować w parze z Pletwonurkiem KDP/CMAS** do głębokości 20 m.
- b) nurkować w parze z Pletwonurkiem KDP/CMAS*** do głębokości 30 m.
- c) nurkować z Instruktorem Pletwonurkowania do głębokości 40 m.

Pletwonurek KDP/CMAS*** ma prawo:

- a) nurkować do głębokości 50 metrów
- b) kierować pod wodą zespołem pletwonurków KDP/CMAS*, KDP/CMAS**, KDP/CMAS***, w zakresie właściwych dla tych stopni głębokości.

Pletwonurek KDP/CMAS**** ma prawo:

Organizować i nadzorować nieszkoleniowe imprezy nurkowe o dużym zasięgu lub wysokim stopniu trudności (duże wyprawy turystyczne, ekspedycje nurkowe realizujące cele badawcze, itp.).

Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS* ma prawo:

przewodzić szkolenie praktyczne i teoretyczne na stopnie Pletwonurka Młodzieżowego. KDP/CMAS*, KDP/CMAS**. bez prawa do kierowania całym kursem.

Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS** (Instruktor Pletwonurkowania) ma prawo:

kierować kursami szkoleniowymi na stopnie Pletwonurka Młodzieżowego, KDP/CMAS*, KDP /CMAS** oraz brać udział w kursach szkoleniowych na stopień Pletwonurka KDP/CMAS*** oraz stopnie Instruktorów Pletwonurkowanie KDP/CMAS.

Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS*** (Instruktor Pletw. I klasy)

ma prawo :

kierować kursami szkoleniowym na wszystkie stopnie pletwonurkowe i instruktorskie.

§5

Zasady uzyskiwania i nadawania stopni pletwonurków i instruktorów pletwonurkowania oraz przedłużania, zawieszania i cofania uprawnień określa się następująco:

1. Szkolenie pletwonurków i instruktorów pletwonurkowania prowadzą i stopnie nadają:

- a) Kluby PTTK i afiliowane przy KDP ZG PTTK:

stopnie: Pletwonurka Młodzieżowego, KDP/CMAS*, KDP/CMAS**

- b) Kluby upoważnione przez KDP ZG PTTK:
stopień Pletwonurka KDP/CMAS****
- c) Komisja Działalności Podwodnej ZG PTTK:
stopień Pletwonurka KDP/CMAS**** i wszystkie stopnie instruktorskie.
2. Kwalifikacje pletwonurków i instruktorów uzyskuje się po odbyciu szkolenia praktycznego i teoretycznego oraz na podstawie pozytywnej opinii komisji egzaminacyjnej oceniającej nabyte podczas szkolenia umiejętności praktyczne i wiedzę teoretyczną.
- 2.1. Komisję egzaminacyjną stanowią:
- a) dla stopni: Pletwonurek Młodzieżowy, KDP/CMAS*
1 Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS
- b) dla stopnia: Pletwonurek KDP/CMAS**
2-ch Instruktorów Pletwonurkowania KDP/CMAS
- c) dla stopnia: Pletwonurek KDP/CMAS***;
3-ch Instruktorów Pletwonurkowania wyznaczonych przez KDP ZG PTTK
- d) dla stopnia: Pletwonurek KDP/CMAS****
3-ch Instruktorów Pletwonurkowania KDP/CMAS***
(wyznaczeni przez KDP ZG PTTK)
- e) dla stopni Instruktor Pletwonurkowania KDP/CMAS*, **, ***;:
Przedstawiciel KDP ZG PTTK
3-ch Instruktorów Pletwonurkowania KDP/CMAS*** i Lekarzy medycyny
(wyznaczeni przez KDP ZG PTTK)
3. Termin ważności stopni pletwonurka jest nieokreślony.
4. Okres ważności uprawnień Instruktora Pletwonurkowania KDP/CMAS wynosi 1 rok kalendarzowy.
5. Okres ważności uprawnień Instruktora przedłużany jest na rok następujący przez KDP ZG PTTK.
6. W przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa określonych w § 8 lub naruszenia innych przepisów dotyczących pletwonurkowania wydanych przez KDP ZG PTTK uprawnienia Pletwonurka i Instruktora Pletwonurkowania mogą zostać zawieszona na czas określony

- Osoby uprawiające pletwonurkowanie zobowiązane są do posiadania dokumentu osobistego stwierdzającego posiadane kwalifikacje i uprawnienia.
- Dokumentami stwierdzającym kwalifikacje i uprawnienia pletwonurków i instruktorów pletwonurkowania są:
 - Legitymacja Pletwonurka Młodzieżowego wydana przez KDP ZG PTTK,
 - Książka Pletwonurka i Międzynarodowy Identyfikator KDP/CMAS wydana przez KDP ZG PTTK.
- Instruktorzy Pletwonurkowania KDP/CMAS mają obowiązek potwierdzać wszelkie swoje wpisy w dokumentacji pletwonurkowej własnoręcznym podpisem i pieczęcią osobistą (wg wzoru KDP ZG PTTK).
- Pletwonurkowie KDP/CMAS ***, KDP/CMAS ***** mają prawo potwierdzać wpisy dotyczące nurków turystycznych własnoręcznym podpisem i pieczęcią osobistą (wg wzoru KDP ZG PTTK).
- Osoby uprawiające pletwonurkowanie zobowiązane są do rejestracji danych dotyczących wykonanych nurkowań.
- Informacje zawarte w rejestrze dotyczące nurków szkoleniowych mogą być potwierdzone wyłącznie przez Instruktora Pletwonurkowania KDP/CMAS posiadającego ważne uprawnienia instruktorskie.

Informacje zawarte w rejestrze dotyczące nurków turystycznych powinny być potwierdzone przez partnera uczestniczącego w danym nurkowaniu i zweryfikowane przez Pletwonurka KDP/CMAS***, KDP/CMAS***** lub Instruktora Pletwonurkowania KDP/CMAS

Zasady bezpieczeństwa w pletwonurkowaniu

- Pletwonurkowania sportowe i rekreacyjne mogą uprawiać wyłącznie osoby posiadające kwalifikacje i uprawnienia określone w § 3 niniejszego zarządzenia.
- Maksymalna głębokość nurkowania z wykorzystaniem powietrza (21% O₂) jako czynnika oddechowego wynosi 50m.
- Uprawianie pletwonurkowania musi się odbywać z zachowaniem profilaktyki wypadków i chorób nurkowych.
- Osoby uprawiające pletwonurkowanie zobowiązane są posiadać orzeczenie lekarskie dopuszczające do nurkowania uzyskane zgodnie z zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

5. Do obowiązków osoby kierującej nurkowaniem należy dokonanie oceny warunków bezpieczeństwa, zaplanowanie oraz realizacja nurkowania zgodnie z posiadaną wiedzą w zakresie dobrej praktyki nurkowej.
6. Osoby uprawiające pletwonurkowanie zobowiązane są do utrzymywania kondycji psychofizycznej oraz umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej umożliwiających pełne wykorzystanie posiadanych uprawnień.
7. Wszelkie zajęcia szkoleniowe na basenie i na wodach otwartych muszą być prowadzone pod nadzorem instruktora, a ćwiczenia wykonywane pod wodą w bezpośredniej obecności instruktora, - przy czym określenie „zajęcia szkoleniowe” obejmuje wszystkie programowe praktyczne elementy procesu nauczania pletwonurkowania, którego zakończeniem jest uzyskanie stopnia pletwonurka lub instruktora.
8. Ilość osób szkolonych lub trenowanych jednocześnie przez jednego instruktora nie może być większa niż:
 - 15 osób - zajęcia na powierzchni wody
 - 4 osoby - zajęcia pod wodą przy wyjątkowo dobrej widoczności (ponad 10 m)
 - 2 osoby - zajęcia pod wodą przy dobrej widoczności (2 do 10 m)
 - 1 osoba - zajęcia pod wodą przy złej widoczności (mniej niż 2 m)
9. Pletwonurkowanie z wykorzystaniem czynników oddechowych innych niż powietrze (21% O₂) wymaga posiadania dodatkowych kwalifikacji i uprawnień.
10. Pletwonurkowanie w warunkach nietypowych (nurkowania podlodowe, w przestrzeniach zamkniętych, nocne, górskie itp.) wymaga dodatkowego, udokumentowanego przeszkolenia.
11. Korzystanie z wód otwartych przy uprawianiu pletwonurkowania musi odbywać się zgodnie z przepisami prawnymi właściwymi dla danego akwenu.
12. Warunki hydrologiczno - meteorologiczne w miejscu uprawiania pletwonurkowania nie mogą stanowić bezpośredniego zagrożenia dla osób nurkujących.
13. W warunkach ograniczonej naturalnej widoczności zaleca się stosowanie lin opustowych lub kierunkowych.
14. Wyposażenie osobiste pletwonurka i wyposażenie ogółe ekipy nurkowej musi być sprawne technicznie i odpowiadać aktualnym warunkom nurkowania.
15. Instruktorzy pletwonurkowania i pletwonurkowie kierujący grupą pod wodą muszą być obowiązkowo wyposażeni w urządzenie ratowniczo-

wypornościowe (tzw. kamizelkę wypornościową) oraz w alternatywne źródło oddychania.

16. Każdy wypadek podczas uprawiania pletwonurkowania, zakończony śmiercią lub chorobą nurkowa, powinien być przez osobę prowadzącą zajęcia zgłoszony pisemnie w trybie ustalonym przez KDP ZG PTTK.

§ 8

Dotychczasowe stopnie pletwonurka i klasy instruktora pletwonurkowania zachowują ważność z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów niniejszego zarządzenia.

§ 9

Zarządzenie w sprawie uprawiania pletwonurkowania wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

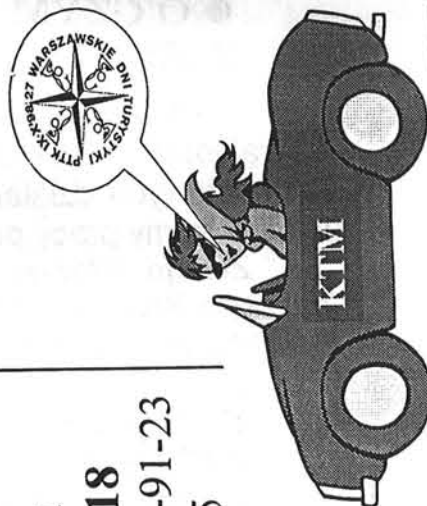
XV Ogólnopolski Rajd Turystów Zmotoryzowanych „URSUS '98”

● 11-13 września 1998

Oddział PTTK „URSUS”

Członek Warszawskiej Izby Turystyki

02-495 Warszawa
ul. Traktorzystów 18
tel. (0-22) 667-29-55, 667-91-23
fax (0-22) 667-36-55

● O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ Z HISTORII TOWARZYSTWA ●

4 listopada 1945 roku na Konferencji poświęconej wznowieniu działalności Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, wśród priorytetowych działań, znalazły się ustalenia dotyczące fotografii jako istotnej formy pracy programowej w Towarzystwie –

„ ... Zarząd Główny winien przewidzieć upowszechnianie znajomości naszego Kraju ze szczególnym uwzględnieniem ziem odzyskanych na północy, zachodzie i południu. W tym celu Zarząd Główny:

d./ Przygotowuje i wydaje serie pocztówek krajoznawczych.

e./ Przygotowuje serie krajoznawczych przezroczy.

g./ Organizuje objazdy ekip fotograficznych Towarzystwa.”

Pod koniec listopada 1945 r. , już na posiedzeniu Prezydium PTK V-Prezes J. Kołodziejczyk zawiadamia, iż „ p. J. Buthak wyraził zgodę na objęcie funkcji Kierownika zbiorów Fotograficznych PTK, funkcję tę będzie pełnił honorowo. Prezydium postanowiło dokooptować p. J. Buthaka do ZG PTK”

Już 5 grudnia dysponuje Towarzystwo „Projektem wytycznych w sprawie Zbiorów Fotograficznych ZG PTK”, który to dokument przedstawiamy poniżej w całości -

Dotyczy do Protokołu Nr. 4 z dnia 5 grudnia 1945 roku.

Projekt wytycznych w sprawie Zbiorów Fotograficznych Towarzystwa Głównego
Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Zarząd Główny P.T.K. przystępuje do zorganizowania Zbiorów Fotograficznych
P.T.K. w Warszawie.

Cele i Zbiory będą:

- a.) Zasilaniu własnych wydawnictw prasowych w materiał ilustracyjny.
- b.) przygotowywaniu materiałów dla preżeransu P.T.K.
- c.) przygotowywaniu materiałów dla własnych wydawnictw prasowych.
- d.) wyposażeniu na podstawie honorowych zdjęć fotograficznych dla celów wydawnictw uni. iależycy do P.T.K.

Do zbiorów będą włączane:

- a.) zdjęcia fotograficzne wykonane przez ekipy fotograficzne P.T.K.
 - b.) zdjęcia wykonane przez amatorów i sympatyków P.T.K.
 - c.) zdjęcia wykonane w postaciach fotografów.
 - d.) zdjęcia wykonane w Muzeum Technicznej Wojny Polskiego, w Pol. Aj. Pras.
 - e.) zdjęcia wykonane przez osoby państwowe, samorządowe oraz instytucje publiczne-społeczne.
 - f.) wszelkie materiały, które dadzą się wykorzystać dla celów fotograficznych (widokówki wydawnictwa przewodników Świ. Atom. P.T.K. Pol. Tom. lotn. i inne.)
- Tematem zdjęć winny być w pierwszej mierze nowe ziemie odkrywane na polnocy, wschodzie i południu Polski, następnie pozostałe ziemie polski i obce. W szczególności zaś zdjęcia winny przedstawiać:

- a.) ogólny widok miast, wsi i osiedli.
- b.) zabytki historyczne z uwzględnieniem ich polskich tradycji.
- c.) typy ludowe.
- d.) sceny rodzajowe z uwzględnieniem budzącego się i organizującego życia polskiego na ziemiach odzyskanych.
- e.) obrony pracy w polu, w fabrykach, portach, kopalniach, hutach itp.
- f.) plany miast i miejscowości historycznych.
- g.) zabytki przyrody, typowy krajobraz górski, nadmorski, przyjeznoy, uodnenny.
- h.) urządzenia pracy (charakterystyczne)
- i.) urządzenia cywilizacyjne budzące szczególną uwagę (autostwoady, drogi, parki, przystanki, schody itp.)

Dla zrealizowania powyższego planu pracy w zakresie zbiorów Fotograficznych Zarząd Główny P.T.K. powołuje kierownika Zbiorów, który:

- a.) organizuje prace związane z utworzeniem Zbiorów.
 - b.) kieruje zbieraniem i zdobywaniem zdjęć fotograficznych.
 - c.) organizuje ekipy fotograficzne, które na podstawie opracowanej przez Zarząd Główny trasy i planu dokonują zdjęć fotograficznych.
 - d.) organizuje własną pracownię fotograficzną P.T.K.
 - e.) opracowuje system katalogowania, przechowywania i wyprężania materiałów fotograficznych ze zbiorów.
 - f.) jest odpowiedzialny za właściwe prowadzenie zbiorów.
- Do pomocy w zakresie tworzenia zbiorów Zarząd Główny może powołać odpowiednie kolegium doradcze.

Obiektywnie obiektyw musi strzymać z bramy światła głównego stałe
wyprzedzeniem. Obiektyw obrotowy współpracuje w szczególności z Romi
Wydawnictwo P.T.K.

Wszystkie zdjęcia własne P.T.K., gdziekolwiek są, reprodukowane,
omówione są, znakami: P.T.K. Wszystkie inne zdjęcia, wyposyżone
do obrotów P.T.K. winny być oznaczone napisami: ze zbiorów P.T.K.

Co słysząc w CFK ?

● CENTRUM
FOTOGRAFII KRAJOZNAWCZEJ
Polskiego Towarzystwa
Turystyczno-Krajoznawczego
90-301 Łódź, ul. Wigury 12a
tel. 636-40-10, fax 636-43-70
NIP 725-10-52-653, Regon 010001322

Prawdziwą satysfakcję działaczom Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi sprawili uczestnicy XIV Walnego Zjazdu PTTK w Lublinie. Życzliwość z jaką została przyjęta wystawa Centrum była tak szczerą i spontaniczną, że mimo wcześniejszego wyłożenia katalogów wystawy, pozwolę sobie wspomnieć o niej jeszcze kilka słów. Podstawowym tematem wystawy, ustalonym z organizatorami Zjazdu jeszcze wiosną ub. r., była *Turystyka wodna - formą aktywnego wypoczynku*. Bogate zbiory archiwalne Centrum pozwalały na organizację dużej, strictly turystycznej wystawy z materiałów bardzo znanych i cenionych fotografików. Wydarzenia mające miejsce w lecie ub. roku dotyczące wody nie mogły jednak pozostać bez echa w wystawie, dotyczącej bądź co bądź właśnie tego z żywiołów. Stała współpraca Centrum ze znanymi fotografami prasowymi pozwoliła na uzyskanie oryginałów zdjęć, znanych z wcześniejszych publikacji prasowych i telewizyjnych. Oczywiście pominieliśmy zdjęcia najbardziej drastyczne. Zależało nam bowiem jedynie na pokazaniu potęgi żywiołu i bezradności człowieka wobec niego.

Druga część wystawy to już żywioł spokojny, ujarzmiony, służący człowiekowi, jego wypoczynkowi i ukojeniu. To właściwie załedwie jeden dzień wypoczynku człowieka nad wodą. Słoneczny poranek z promieniami słońca przebijającymi się między drzewami lasu, cały dzień na łódce lub w kajaku dla podziwiania piękna przyrody, odbijających się promieni słońca od pofalowanej tafli wody, lekkiego wiatorku dającego odpoczynek od gorących promieni słońca. To wreszcie romantyczny wieczór przy ognisku, pełen rehotu żab i cykania świerszczy. Wystawę ilustrowaną bogato cytatami Mickiewicza kończy jesienne pożegnanie, pełne nadziei na ponowne spotkanie za rok.

Jak z tego widać scenariusz wystawy częściowo napisało życie, które wymogło na twórcach wystawy dość gwałtowną zmianę jej koncepcji. Było to jednak możliwe tylko dlatego, że Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi nie jest jedynie jednostką archiwizującą fotografie, ale także na bieżąco utrzymuje kontakty ze znanymi fotografikami i fotografami zawodowymi. Ta stała i sympatyczna współpraca, a niejednokrotnie również pomoc ze strony Centrum, procentuje dostępem do najświeższych i najbardziej aktualnych materiałów. Niejednokrotnie też materiały te pozostawiane są nieodpłatnie w zbiorach Centrum. Wspomnieć tu wypada o ostatnim bardzo cennym darze - kilkuset barwnych wielkoformatowych fotogramów znanego fotografa Kol. Pawła Pierścińskiego. Stałym dostarczycielem unikalnych materiałów archiwalnych jest szefowa Centralnej Biblioteki PTTK- Kol. Wanda Skowron, opracowująca ponadto znakomite materiały z historii fotografii krajoznawczej.

Po letniej społecznej wizytacji terenów powodziowych wykonano nieodpłatnie, dla 36 potrzeb Generalnego Konserwatora Zabytków, dokumentację fotograficzną - opisową

zniszczeń obiektów zabytkowych w Kotlinie Kłodzkiej. Dokumentację przekazaliśmy przewodniczącemu Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK Kol. Franciszkowi Midurze- dzięki Jego pomocy, możliwa jest bieżąca konserwacja najcenniejszych zbiorów Centrum. Opracowanie ze względu na stronę merytoryczną i plastyczną spotkało się z uznaniem ze strony Biura GKZ.

Z wysłanych z CFK do Przemysła w maju bieżącego roku ok. 250 prac z retrospektywnej wystawy Fryderyka Kremsera (ostatnia wystawa w życiu zorganizowana przez autora właśnie w CFK w Łodzi), Kol. Jerzy Wygoda zorganizował dwie wystawy, których otwarcie połączone było z odbywającym się w Przemysłu Ogólnopolskim Forum Fotografii Krajoznawczej.

Codzienna praca ośrodka jest może mniej spektakularna, ale na pewno nie mniej ważna. Prawie codziennie poczta dostarcza materiały do konkursów fotograficznych, lub przygotowywanego na 50-lecie PTTK albumu *Piękno Polski*. Bardzo często zdarzają się zapytania o regulaminy, materiały, które dzięki trwającej na bieżąco komputeryzacji (możliwej dzięki pomocy Prezydium ZG PTTK z Prezesem Kol. Januszem Zdebskim na czele i również Kol. Anny Becker- Kulińskiej), jest nam coraz łatwiej udostępniać.

Publikacje na temat Centrum, oraz popularyzujące fotografię krajoznawczą ukazują się w innych wydawnictwach- ostatnio w roczniku Społecznej Opieki nad Zabytkami (dzięki uprzejmości Kol. Kol. Andrzeja Gordona i Franciszka Midury) i materiałach szkoleniowych UKFiT (podziękować tu należy Kol. Alicji Gotowt- Jeziorskiej).

Trwają przygotowania do kolejnych wystaw (w tym wystawy na sejmik przedkongresowy), szkoleń i drobnych wydawnictw. Trwa weryfikacja odznak OFK.

Najważniejsze jest jednak to, że Centrum posiada prawdziwych przyjaciół, a przybywający do ośrodka zarówno znani fotograficy, jak i fotografujący turyści, są zawsze sympatycznie przyjmowani i czują się jak u siebie w PTTKowskim domu.

Andrzej Danowski

INFORMACJA

o przebiegu prac w zakresie uporządkowania i ewidencjonowania materiałów fotograficznych znajdujących się w dyspozycji Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi - za okres od m-ca czerwca 1996 r. do m-c czerwca 1998 r.

I etap zadań polegał na podziale materiału w pomieszczeniach nr.nr. 203 i 207 Centrum na:

- wglądówki,
- powiększenia,
- część wystawową,
- albumy,
- przeźrocza,
- negatywy,
- foldery, emblematy i czasopisma,
- książki - podręczniki z zakresu fotografii,
- widokówki.

Czasowe ulokowanie zebranych rodzajowo materiałów w oddzielnych grupach i miejscach, pozwoliło na systematyczne opracowanie materiału oraz pełną ewidencję i komputeryzację.

II etap to podział materiału w danych grupach rodzajowych (wglądówki, powiększenia, itd.) wg. nazwisk autorów i szczegółowe opracowanie pojedynczego zdjęcia czy fotogramu. Przyjęto zasadę zachowania numeracji kolejnej, z uwzględnieniem nazwisk autorów, rozpoczynając od wglądówek, poprzez powiększenia, wystawy, albumy itd. do widokówek.

Każdy rodzaj materiału opisany jest wg wzoru znajdującego swój odpowiednik w systemie komputerowym opracowanym przez Dyrektora CFK i dodatkowo oznaczony pieczęcią CFK.

Pojedynczy egzemplarz materiału fotograficznego zawiera znajdujące się na pieczęci lub nalepce następujące dane:

numer kolejny, tytuł, nazwisko i imię autora, datę wykonania zdjęcia, miejsce przechowywania.

Bardziej szczegółowe dane zawarte są w kartach ewidencyjnych założonych dla pojedynczych, lub zgrupowanych tematycznie, w ramach danego autora - zdjęciach.

Dane te wprowadzane są następnie do systemu komputerowego, zaś opracowane już materiały układane są w oznakowanych szafach i gablotach wg numeracji narastającej.

III etap, to szczegółowa analiza i opis wglądówek (pok. 207), powiększeń, wystaw i albumów (pok. 203) - zgodnie z przedstawionymi wyżej zasadami.

Wglądówki znajdują się w opisanych pudełkach, powiększenia - w kopertach dodatkowo oznakowanych, część wystawowa i albumy w szafach autorskich.

Do końca czerwca b.r. zakończono prace związane z opisaniem i umieszczeniem we właściwych miejscach oraz z wpisaniem do komputera poz. od nr. 1 do nr. 4683, co przy uwzględnieniu zestawów tematycznych oznacza uporządkowanie około 14.000 jednostek.

Aktualnie kontynuowane są zadania związane z uporządkowaniem i ewidencją przeźroczy.

UWAGI KOŃCOWE:

Prace prowadzone są właściwie i z należytą starannością. Sam proces przygotowania wstępnych materiałów do ich oznakowania wymagał znacznego czasu. Nie mniejszą czasochłonnością charakteryzuje się opracowanie pojedynczego rodzaju materiału, z uwzględnieniem takich czynności jak:

- wypisanie kart ewidencyjnych,
- maszynowy opis na nalepkach umieszczanych na materiale,
- wprowadzenia danych do komputera,
- ułożenie materiałów na oznaczonych miejscach.

Łódź, 03.08.1998 r.

W. Zientalski
[Podpis]

• KOMUNIKAT •

NAGRODA HONOROWA IM. FRYDERYKA KREMSERA

W „Informacjach ZG PTTK” nr 4 zamieściliśmy regulamin Honorowej Nagrody im. Fryderyka Kremsera, którą ustanowiła Komisja Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK. Po raz pierwszy nagrodę przyznano 13 osobom, a uroczystego wręczenia dokonano w Przemyślu podczas Ogólnopolskiego Forum Fotografii Krajoznawczej. Ponieważ nie wszyscy nagrodzeni mogli odebrać nagrodę w Przemyślu, kolejne uroczyste wręczenie odbyło się w Warszawie.

W dniu 21 czerwca podczas Plenum Zarządu Głównego PTTK nagrodę wręczono:

- kol. Wandzie Skowron
- kol. Adamowi Czarnowskiemu

WAŻNIEJSZE ROCZNICE PRZYPADAJĄCE W 1999 R.

- **200 rocznica** urodzin Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiiego /19 IV 1799 - 30 XII 1882/ wybitnego przyrodnika i krajoznawcy,
- **175 rocznica** urodzin Kazimierza Kantaka /1824 - 1886/ społecznika, obrońcy spraw polskich w sejmie pruskim, Członka Honorowego TT w Poznańskim,
- **150 rocznica** śmierci Fryderyka Chopina (22 II 1810 – 17 X 1849) wybitnego kompozytora; Międzynarodowy Rok Chopinowski
- **150 rocznica** urodzin Klemensa Bachledy „Klimka”/1849 -6 VIII 1910/ „króla” przewodników tatrzańskich, współtwórca TOPR
- **140 rocznica** urodzin Michała Rawity Witanowskiego (13 IX 1859 – 23 II 1943) farmaceuty, pioniera krajoznawstwa, autora licznych publikacji w szczególności z kręgu Suwalszczyzny i Ziemi Piotrkowskiej, założyciela Oddziału PTK w Piotrkowie Trybunalskim, Członka Honorowego PTK,
- **130 rocznica** urodzin Witolda Cholewińskiego (1869 – 1941) księgarza, członka Oddziału Lubelskiego PTK od 1909 r., autora przewodników, wydawcy pocztówek krajoznawczych,
- **125 lecie** Centralnej Biblioteki Górskiej TT/PTT/PTTK w Krakowie,
- **125 rocznica** oddania do użytku pierwszego schroniska TT przy Morskim Oku w Tatrach,
- **125 rocznica** urodzin Izydora Gulgowskiego /1874 - 1925/ nauczyciela, regionalisty i popularyzatora Kaszub, twórcy pierwszego polskiego skansenu we Wdzydzach Kiszewskich,
- **110 rocznica** śmierci Tytusa Chałubińskiego /29 XII 1820 - 4 XII 1889/, wybitnego lekarza i przyrodnika, badacza Tatr, zasłużonego dla rozwoju Zakopanego, Członka Honorowego TT,
- **110 rocznica** urodzin Walerego Goetla /14 IV 1889 - 1972/ wybitnego naukowca i działacza ochrony przyrody, taternika, Członka Honorowego PTTK,
- **110 rocznica** urodzin Mieczysława Radwana /5 IV 1889 - 30 I 1968/ naukowca, regionalisty, popularyzatora krajoznawstwa w regionie świętokrzyskim,
- **110 rocznica** urodzin Marii Dąbrowskiej (1889 – 1965) znanej pisarki, działaczki Oddziału PTK w Kaliszu,
- **100 rocznica** urodzin i 30 śmierci Józefa Chrzęszczyńskiego (1899 – 1969) oficera, uczestnika kampanii wrześniowej w 1939 r., partyzanta, pioniera i wybitnego działacza ruchu turystyczno- krajoznawczego na Ziemi Koszalińskiej, autora regionalnych publikacji krajoznawczych,
- **100 rocznica** urodzin Stefana Pachuckiego (1899 – 1976) nestora turystyki, krajoznawstwa i przewodnictwa na Ziemi Lubuskiej,
- **100 rocznica** urodzin Henryka Gintera /1899 - 1978/ wybitnego działacza PTTK w turystyce kolarskiej,
- **100 rocznica** urodzin Wiktora Krawczyka (28 III 1899 – 1957) nauczyciela, wybitnego regionalisty i krajoznawcy, założyciela Oddziału PTK w Warce,
- **100 lat** od doprowadzenia linii kolejowej do Zakopanego,

- 100 rocznica utworzenia Alliance Internationale du Tourisme /AIT/,
- 90 lat Oddziału PTK/PTTK w Łodzi /7 III 1909/,
- 90 rocznica utworzenia Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego /29 X 1909/,
- 90 rocznica śmierci Mieczysława Karłowicza wybitnego kompozytora, tatarnika i fotografa /8 II 1909/,
- 90 rocznica urodzin Mieczysława Rachwała / 14 VII 1909 - 3 IV 1979/ wybitnego działacza PTTK w Rzeszowie,
- 85 lat Oddziału PTK/PTTK w Koninie,
- 80 lat od założenia w PTK kół krajoznawczych młodzieży szkolnej,
- 75 lat Oddziału PTT/PTTK w Tarnowie /8 V 1924/,
- 75 lat działalności Koła PTT, a następnie Oddziału PTT/PTTK w Krynicy /18 X 1924/,
- 75 rocznica śmierci Jana Czeraszkiewicza /1867 - 1924/ prawnika i pedagoga, wybitnego działacza Oddziału Łódzkiego PTK,
- 70 rocznica I Ogólnopolskiego Kongresu Krajoznawczego w Poznaniu /12-13 VII 1929/,
- 70 lat Oddziału PTT/PTTK w Sanoku,
- 70 lat Oddziałów PTK/PTTK w Pabianicach i w Żninie /3 IV 1929/,
- 70 lat od otwarcia schroniska PTK/PTTK im. Kazimierza Kulwiecia nad jeziorem Wigry w Starym Folwarku /29 IX 1929/,
- 60 rocznica napadu Niemiec na Polskę i wybuchu II Wojny Światowej /1 IX 1939/,
- 50 lat Oddziału PTK/PTTK w Będzinie /8 X 1949/,
- 50 rocznica śmierci Stanisława Barabasza /1857 - 1949/ jednego z pierwszych polskich narciarzy, działacza narciarskiego TT, znawcy sztuki ludowej Podhala, Spisza i Orawy, Członka Honorowego PTT,
- 40 rocznica śmierci Mieczysława Orłowicza /17 XII 1881 - 4 X 1959/ wybitnego krajoznawcy, publicysty, autora przewodników turystyczno-krajoznawczych, Członka Honorowego PTK, PTT i PTTK,
- 40 lat parków narodowych Kampinoskiego i Karkonoskiego,
- 40 lat Oddziałów PTTK w Białej Podlaskiej (15 XI 1959), w Białymstoku, Gliwicach, Iławie, Kazimierzy Wielkiej, Kętrzynie (8 XI 1959), Lwówku Śląskim (26 IX 1959), Łąncucie, Łomży (16 V 1959), Zakładowego przy WSK w Mielcu, Rawiczu (30 VI 1959), Strzelnie (16 IV 1959) i Wejherowie,
- 30 lat Oddziałów PTTK w Dąbrowie Górniczej (9 VI 1969), Zakładowego przy Hucie Miedzi „Głogów” (31 I 1969), Krasnymstawie (29 XI 1969), Zakładowego przy Hucie Miedzi w Legnicy (14 III 1969), Wojskowego w Lublinie, Nauczycielskiego w Łodzi (10 XI 1969), Międzyuczelnianego w Opolu,
- 25 lat Oddziałów PTTK: Akademickiego w Częstochowie (25 X 1974), Zakładowego przy Hucie „Katowice” w Dąbrowie Górniczej (1 X 1974), Zakładowego przy Elektrowni „Dolna Odra” w Nowym Czarnowie (4 III 1974), Mokotowskiego w Warszawie

(20 I 1974), Uczelnianego przy WAT w Warszawie (18 VI 1974) i Zakładowego przy MPK we Wrocławiu (22 VI 1974),

- 25 lat Roztoczańskiego Parku Narodowego.

wykaz przygotowała
Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK

• KOMUNIKAT •

Komisja Historii i Tradycji Zarządu Głównego PTTK oraz Centralna Biblioteka im. Kazimierza Kulwiecia, Oddział Żoliborski PTTK i Muzeum Polskiego Ruchu Ludowego serdecznie zapraszają na sesję poświęconą pamięci

STANISŁAWA THUGUTTA

wybitnego działacza państwowego, ludowego, spółdzielczego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, organizowaną z okazji przypadającej w roku bieżącym

125 ROCZNICY URODZIN.

Sesja, połączona z okolicznościową wystawą, odbędzie się w sali konferencyjnej Zarządu Głównego PTTK w Warszawie, ul. Senatorska 11 w dniu 14 listopada br. (sobota). Początek o godz. 11.00.

Serdecznie zapraszamy!

● SPRAWY ORGANIZACYJNE ●

Poniżej zamieszczamy zmodyfikowany regulamin ODZNAKI MIŁOŚNIK JURY z racji na jej ogromną popularność.

REGULAMIN

REGIONALNEJ ODZNAKI TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEJ "MIŁOŚNIK JURY"

§ 1.

Celem zachęcenia turystów do poznania Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej zwanej potocznie Jurą, jej walorów krajoznawczych i rekreacyjnych ustanawia się Regionalną Odznakę Turystyczno-Krajoznawczą "Miłośnik Jury", zwaną dalej Odznaką.

§ 2.

Odznaka posiada cztery stopnie: popularny, brązowy, srebrny, złoty.

Zdobywanie odbywa się w kolejności stopni. W ciągu jednego roku można zdobyć nie więcej jak jeden stopień z wyjątkiem stopnia popularnego i brązowego. Minimalny wiek zdobywającego odznakę od stopnia brązowego wżwyż wynosi 7 lat.

§ 3.

Każdy ze stopni wymaga uzyskania w wycieczkach po Jurze:

- w dyscyplinie pieszej, narciarskiej i kolarskiej: - na stopień popularny 50 punktów; - na stopień brązowy 75 punktów; - na stopień srebrny 100 punktów; - na stopień złoty 150 punktów zdobytych zgodnie z regulaminami odznak: turystyki pieszej /OTP/, kolarskiej /KOT/, narciarskiej /NON/, za wyjątkiem doliczania punktacji /premi/ za zwiedzenie miejscowości /OTP/, rajdy i zloty /KOT/.

Warunkiem dodatkowym jest zwiedzenie miejsc /miejscowości/ określonych w załączniku w następującej minimalnej ilości: w stopniu brązowym - 5, w stopniu srebrnym - 10, w stopniu złotym - 20; w pozostałych dyscyplinach turystyki, dopuszcza się tylko łączenie pieszej z narciarską.

§ 4.

Potwierdzenie przebycia tras i zwiedzenia miejscowości powinno być udokumentowane w książeczkach w/w odznak /OTP, KOT, NON/, kronikach lub każdy inny sposób, co stanowi podstawę do weryfikacji i przyznania odznaki.

§ 5.

Weryfikację Odznak prowadzą Oddziały PTTK: Regionalny w Częstochowie, Krakowski w Krakowie, w Olkuszu i Zawierciu, które jednocześnie posiadają prawo interpretacji niniejszego regulaminu. Inne oddziały PTTK mogą uzyskać prawo weryfikacji Odznak po uzgodnieniu z Oddziałem Krakowskim w Krakowie.

§ 6.

Niniejszy Regulamin wchodzi w życie z dniem 1.05.1998 r. Równocześnie traci moc poprzednie wersje Regulaminu OMJ. Odznakę można nabyć na podstawie weryfikacji w wymienionych w § 5 Oddziałach PTTK.

Wykaz miejscowości/miejsc/ obiektów:

Alwernia, Babice/zamek Lipowiec/, Balice, Bobolice, Bolechowice, Bydlin, Bzów, Chechło, Choroń, Głanowice, Czarna/klasztór/, Czernichów, Dłużec, Dolina Będkowska, Dolina Bolechowicka/rezerwat/, Dolina Dłubni /odcinek między Głanowem a Imbramowicami/, Dolina Eliaszówki /rezerwat/, Dolina Kluczowy /rezerwat/, Dolina Kobylańska, Dolina Mnikowska /rezerwat/, Dolina Raclawki /rezerwat/, Dolina Rudna-Wrzosy, Dolina Szklarki /rezerwat/, Dulowa, Gieblo, Giebułtów, Głanów, Golczowice, Gołczewy, Gorenice, Góra Chełm, Góra Zborów, Grodzisko k/Ojcowa, Imbramowice, Iwanowice, Janów, Januszkowa Góra, Jaroszewiec, Jaskinia Nietoperzowa, Jaskinia Wierzchowska Górna, Jerzmanowice, Kajasówka /rezerwat/, Karniowice, Klucze, Korzkiew, Kostkowice, Kraków Bronowice-Małe, Kraków-Tyniec, Kroczyce, Kromolów, Krzeszowice, Lipowiec, Łutowiec, Minoga, Mirów, Mioszowa, Modlnica, Morawica, Morsko /zamek/, Mrzygłód, Mstów, Niegoszowice, Niegowa, Niegowonice, Ogrodzieniec, Ojców, Olkusz, Olstyn, Ostreżnik, Paczółkowice, Piekary, Pieszkowa Skała, Pilica, Pisary, Płaza, Płoki, Podlesice, Podzamcze Ogrodzienieckie, Poręba Dzierżna, Poręba Żegoty, Potok Złoty, Pustynia Błędowska, Puszca Dulowska, Przewodziszwice, Przybynów, Rabstyn, Raclawice, Rodaki, Rokino Szlacheckie, Ruska Góra, Rudawa, Rudno /zamek Tenczyn/, Rybna, Ryczów, Rzędkowice, Sanka, Siedlec, Skała, Skarżyce, Smoleń, Sokole Góry, Suliszowice, Strzegowa, Tenczynek, Trzebnów, Tyniec, Udórz, Wygiełzów /skansen/, Wierbka, Włodowice, Wolbrom, Wysocice, Zimny Dół /rezerwat/, Zrębnice, Żarki.

KONKURS FOTOGRAFICZNY „BESKIDY W OBIEKTYWIE”

Komisja Turystyki Górskiej PTTK Oddziału „Beskid” w Nowym Sączu ogłasza KONKURS FOTOGRAFICZNY adresowany do wszystkich turystów - miłośników gór.

Każdy kto przemierza górskie ścieżki Beskidów z aparatem fotograficznym ma okazję zaprezentować zatrzymane w kadrze, uchwycone i podpatrzone w górach motywy.

Przedstawione do konkursu prace mogą stanowić zarówno odrębne tematycznie pojedyncze fotografie, jak też serie zdjęć. Na każdym z nich należy podpisać co przedstawiają. Minimalny format przyjmowanych zdjęć 15 x 20 cm.

Każde zdjęcie należy opatrzyć godtem, a do zdjęć dołączyć zamkniętą kopertę tak samo oznaczoną, zawierającą nazwisko, imię i adres autora. Jeden autor może nadesłać maksimum 5 pojedynczych zdjęć, lub 1 serię zdjęć. Termin nadsyłania prac na adres Oddziału PTTK „Beskid” Nowy Sącz Rynek 9 - upływa 31 października 1998 r. /decyduje data stempla pocztowego/.

● Zapraszamy do wzięcia udziału w Konkursie KTG Oddziału PTTK „Beskid” ●
Autorzy najbardziej oryginalnych, najciekawszych prac otrzymają nagrody pieniężne.
Nagrodzone i wyróżnione fotografie zostaną zaprezentowane na okolicznej wiosennej wystawie fotograficznej.
Jury zastrzeżone sobie prawo zatrzymania najciekawszych prac w archiwum Oddziału PTTK.

ODDZIAŁ KRAKOWSKI

<p>OFERTA</p> <p>TRASY BIOGRAFICZNE</p>	<p>SZLAK KRÓLOWEJ JADWIGI (piesza + MPK) Trasa: Wawel – kościół Franciszkanów – Collegium Maius – kościół Karmelitów na Piasku – kościół św. Królowej Jadwigi</p>	<p>SZLAK ŚW. STANISŁAWA (autokarowa) Trasa: Wawel-Skałka-Szczepanów</p>	<p>OŚRODKI KULTU RÓŻNYCH RELIGII (piesza) Trasa: miasto żydowskie na Kazimierzu – kościół Ewangelicko-Augsburski św. Marcina – Autokefaliczny Kościół Prawosławny – cerkiew na ulicy Szpitalnej</p>
<p>GENERALA BEMA (autokarowa) Trasa: Borek Fałęcki – Skotniki – Sidzina – Libertów – Gaj – Mogilany</p>	<p>ZOFII KOSSAK-SZCZUCKIEJ i GUSTAWA MORCINKA (autokarowa) Trasa: Skoczów (muzeum G. Morcinka) - Górki Wielkie (muzeum Z. Kossak) - Istebna - Koniaków Żywiec</p>	<p>PANA TWARDOWSKIEGO (piesza+ MPK) Trasa: Krzemionki – Pychowice – Tyniec</p>	<p>TRASA JANA PAWŁA II (autokarowa) Trasa: Łagiewniki- Tyniec – Lanckorona – Kalwaria Zebrzydowska – Wadowice</p>
<p>JÓZEFA BEMA (autokarowa) Trasa: Nowy Wiśnicz – Dębno - Zalipie - Tarnów (mauzoleum J. Bema, ratusz, katedra, pałac Sanguszków)</p>	<p>JANA MATEJKI (piesza) Trasa: pl. Jana Matejki - Dom przy ul. Floriańskiej - pl. Św. Ducha – Kościół Mariacki – Galeria w Sukiennicach</p>	<p>ST. WYSPIAŃSKIEGO (piesza + MPK) Trasa: Plac św. Ducha – Plac Jana Matejki – Jama Michalika – k. Franciszkanów – (do wyboru) Muzeum Wyspiańskiego lub „Rydłówka”</p>	<p>TRASA JANA PAWŁA II (piesza) Trasa: Stare Miasto – Plac Biskupi – Muzeum Archidiecezjalne – (do wyboru) Dębniaki – Tyniec lub Borek Fałęcki – Łagiewniki</p>
<p>IZABELI CZARTORYSKIEJ (autokarowa - 3-dniowa) Trasy: <u>1 dzień</u>: Kraków – Leżajsk – Szeniawa - Biłgoraj – Zwierzyniec – Zamość; <u>2 dzień</u>: Zamość - Lublin - Majdanek – Nałęczów - Puławy - Kazimierz Dolny; <u>3 dzień</u>: Kazimierz Dolny – Annopol - Zawichost - Sandomierz – Kraków</p>	<p>JANA MATEJKI (autokarowa) Trasa: dworek w Krzesławicach - Bochnia – Nowy Wiśnicz - Lipnica Murowana</p>	<p>STEFANA ŻEROMSKIEGO (autokarowa) Trasa: Jędrzejów - Chęciny - Kielce (muzeum Żeromskiego) - Ciekoty (dzieciństwo Żeromskiego) - dla wytrwałych przejście około 5,5 godz. na trasie: <i>Święta Katarzyna - Święty Krzyż</i></p>	<p>TRASA JANA PAWŁA II (piesza) Trasa: Wawel – muzeum Katedralne – muzeum Archidiecezjalne -kościół Franciszkanów – Pałac Biskupi – Collegium Maius – kościół Mariacki – Skałka</p>
<p>JANA KOCHANOWSKIEGO (autokarowa) Trasa: Jędrzejów - Kielce - Skarżysko - Szydłowiec - Radom - Zwolen - Orońsko - Czarnolas</p>	<p>SPECJALNIE NA ROK 1998 POD PATRONATEM K. PENDERECKIEGO (piesza) Trasa: Plac Jana Matejki – Jama Michalika – Plac Szczepański – Filharmonia – Akademia Muzyczna – Kościół św. Katarzyny(po uzgodnieniu wizyta w Filharmonii</p>	<p>WOKÓŁ KRAKOWA ŚLADEM SŁAWNYCH POLAKÓW (autokarowa) Trasa: Wieliczka - Dziekanowice – Dobrezyce - Gdów - Pierzchowice – Staniątki - Niepołomice - Branice – Igołomia <i>Miejsca związane z Tetmajerem, Morsztynami, Michałowskim, ks. B. Markiewiczem, J.H. Dąbrowskim, J. Długoszem, K. Wojtyłą, T. Żeleńskim, Kollątajem, J. Matejką, A. Chmielowskim</i></p>	<p>SANKTUARIA REGIONU CZĘSTOCHOWSKIEGO (autokarowa) Trasa: Gidle – Kłobuck – Mstów – Mrzygłód – Olesno – Pajęczno – Święta Anna – Żarki – Leśniów</p>
<p>MIKOŁAJA KOPERNIKA (piesza) Trasa: Coll. Maius – Kościół św. Anny – Coll. Novum – budynek PAN – Dom Lekarski – Biblioteka Jagiellońska – Biblioteka Czartoryskich – Obserwatorium Astronomiczne.</p>	<p>MIKOŁAJA REJA (autokarowa) Trasa: Węgrzce - Książ Wielki - Wodzisław - Jędrzejów - Nagłowice (dworek M. Reja)</p>	<p>RELIGIA</p> <p>SZLAKIEM CERKIEWEK I KULTURY ZIEM WSCHODNICH (autokarowa) Trasa: Ujście Gorlickie – Kwiatów – Skirtne – Smrekowiec – Bartne</p>	<p>CZĘSTOCHOWA (autokarowa) Zwiedzanie sanktuarium na Jasnej Górze</p>
<p>TADEUSZA KOŚCIUSZKI (autokarowa) Do wyboru: Bibice – Węgrzce – Luborzycza – Koniusza – Raclawice – Kopiec Kościuski – Słomniki</p>	<p>HENRYKA SIENKIEWICZA (autokarowa) Trasa: Jędrzejów – Chęciny - Oblegorek - Święty Krzyż – Nowa Słupia – Kielce</p>	<p>KOŚCIOŁY POLSKIEGO SPISZA (autokarowa) Frydman Niedzica Łapsze Niżne-Łapsze Wyżne- Trybsz- Nowa Biala- Krempachy</p>	<p>ŚLADAMI ŚWIĘTYCH I BŁOGOSŁAWIANYCH PO KRAKOWIE (piesza) Trasy do wyboru: św. Stanisława – św. Jacka Odrowąża – św. Jana z Kęt – św. Rafała Kalinowskiego – św. Floriana – św. Adama Chmielowskiego – bł. Anieli Truskowskiej – – bł. Anieli Truskowskiej – bł. Anieli Salawy – bł. Bronisławy – bł. Izajaszka Bonera – bł. Faustyny Kowalskiej – św. Jadwigi Królowej – bł. Michała Giedroycia – bł. Salomei – bł. Stanisława Kazimierzczyka – bł. Szymona z Lipnicy</p>
<p>TADEUSZA KOŚCIUSZKI (autokarowa) Trasa: Kraków – Biały Prądnik – Witkowice – Bibice – Węgrzce – Bosutów – Dziekanowice – Raciborowice – Zastów – Witkowice – Luborzycza</p>	<p>JANA III SOBIESKIEGO (piesza) Trasa: „Broń i barwa” wystawa w Muzeum Narodowym - kościół Karmelitów na Piasku - Bazylika Mariacka - Wawel (katedra i skarbiec)</p>		

OFERTA DLA NAJMŁODSZYCH	TRASA II (piesza+ MPK) Muzeum Historii Fotografii – Galeria „Nafta”	TRASA VII (piesza) Skarbiec Koronny-wystawa Broń i Barwa” w zbiorach M. Narodowego Celestat.	TRASA VII (piesza) W DOMACH I PRACOWNIACH MALARZY Dom J.Matejki- J.Mehoffera- T.Kantora
POZNAJEMY URZĘDY I INSTYTUCJE (piesza+ MPK) +na poczcie. +w Urzędzie Miasta + na dworcu- przejazd koleją +w drukarni +na lotnisku +w M.P. Wodociągów +w zakładzie produkcyjnym	TRASA III (do wyboru) + Muzeum Ogrodnictwa-Ogród Botaniczny + Muzeum Techniki Szklarskiej + Muzeum Pszczelarstwa + Obserwatorium Astronomiczne UJ + Muzeum Historii AGH	TRASA VII (piesza) KULTURA RYCERSKA Skarbiec Koronny-wystawa „Broń i Barwa” w zbiorach M. Narodowego	TRASA VIII (piesza+ MPK) T.KANTORA Crico 2- Gmach Nowy- Pracownia przy Małym Rynku- Cm. Rakowicki
TRASA LEGEND (autokarowa) Kopiec Kościuszki- Kl. Norbertanek- Smocza Jama- Hejnał Krakowski- Gołębie na Rynku- Kopiec Krakusa- Kopiec Wandy	KULTURA I OBYCZAJE TRASA I (piesza) POZNAJEMY TEATRY Muzeum Teatru- wizyta w Teatrze im. J. Słowackiego Spektakl przedpołudniowy w Operetce lub „Bagateli”	TRASA VIII Muzeum im. Bohdana Nestora Łepky'ego	ARCHITEKTURA TRASA I (AUTOKAROWA) Nowa Huta – zabudowa miasta
TRASA RODZINNA (piesza+ MPK) Rejs statkiem do Bielan- ZOO- dojazd MPK na Blonia- Park Jordana – przejażdżka ciuchcią po parku.	TRASA II (piesza) KRAKOWSKIE WNĘTRZA Coll. Maius- Kamienica Hipolitów- Muz. Farmacji- Jama Michalika- Celestat.	LITERATURA I SZTUKA TRASA I (piesza) + romanizm + gotyk +renesans +barok +secesja	TRASA II (piesza+ MPK) Nowa Huta-Kombinat im. T. Sendzimira
POZNAJEMY DZIEJE ŚWIATA	TRASA III (piesza) KAZIMIERSKIE SYNAGOGI Synagoga Stara- Remu- Poppera- Wysoka- Tempel- Izaaka- Kupa	TRASA II (piesza+ MPK) SZLAK MŁODEJ POLSKI Muzeum „Rydłówka” Dom Mehoffera- M.Wyspiańskiego- Dom Pod Krzyżem- Jama Michalika- M.Teatru Starego- Pałac Sztuki	TRASA III (autokarowa) KOŚCIOŁY XX W N. Huta-Kraków
TRASA I Muzeum Geologiczne AGH- Muzeum Geologiczne PAN- Muzeum Zoologiczne UJ Muzeum Przyrodnicze Muzeum Antropologii UJ	TRASA IV (piesza) „LISTY SZYNDLERA” Ul.Józefa 12- ul.Szeroka- emaliernia Szyndlera- getto w Podgórzu-Apteka „Pod Orlem- kamieniołom „Liban”	TRASA III (autokarowa) ŚLADAMI KRZYŻAKÓW H. SIENKIEWICZA Opactwo w Tyńcu	TRASA IV Twierdza Kraków- forty wokół Krakowa.
TRASA II Muzeum Archeologiczne- Wystawa Starożytności w M. Czartoryskich.	TRASA V (piesza) Muzeum etnograficzne (wystawa stała i czasowe)	TRASA IV (piesza) HISTORIA ŻÓLTEJ CIEMKI Brama Foriańska- K Mariacki- Rynek- Dom Wita Stwosza.	W WALCE O NIEPODLEGŁOŚĆ TRASA I (piesza+ MPK) Wystawa :Broń i Barwa”- Dom Śląski- M.Historii A. K M. Lotnictwa
HISTORIA TECHNIKI	TRASA VI (piesza) SPOTKANIE Z KULT. DALEKIEGO WSCHODU Muzeum Techniki i Sztuki Japońskiej Manggha- prelekcja- Wystawa Wschód w zbiorach Wawelskich)	TRASA V (piesza) SZTUKA XIX I XX WIEKU Gmach Nowy- Bunkier Sztuki- Pałac Sztuki.	TRASA II (piesza+ MPK) Oleandry- Katedra na Wawelu- Kopiec im. J. Piłsudskiego
TRASA I (piesza+ MPK) Muzeum Techniki AGH- Muzeum Lotnictwa- Muzeum Taboru MPK		TRASA VI (piesza) ZACZAROWANEJ DOROŻKI J.Michalika- Dom Pod Etiopy- Piwnica pod Baranami- dorożka na Wawel.	TRASA III Klasztor św. Michała(lekcja muzealna) TRASA IV (piesza+ MPK) Muzeum Czynu Zbrojnego- M. Lotnictwa

POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO KRAJOZNAWCZEGO
ŁĄCZĄCY TRADYCJĘ ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO POLSKIEGO
TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO (ZAWIĄZANEGO W 1919 R) I
ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO, POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TATRZAŃSKIEGO (ZAWIĄZANEGO W 1922 R) ROZWIJA
DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZUJĄCĄ WALORY KRAJOZNAWCZE
REGIONU I POLSKI, UKAZUJĄC PIĘKNO PRZYRODY OJCZYSTEJ
STARA SIĘ KSZTAŁTOWAĆ POSTAWY PATRIOTYCZNE,
UPOWSZECHNIAC WIEDZĘ O PRZESZŁOŚCI ORAZ KRZEWIĆ
ZAMIŁOWANIE KRAJOZNAWCZE I WIEDZĘ EKOLOGICZNĄ.

HISTORIA	ETNOGRAFIA	ZDOBYWAMY ODZNAKE MIŁOŚNIKA JURY	OFERTY SPECJALNE
SZLAK WALK O NIEPODLEGŁOŚĆ 1768- 1918 (autokarowa) Miejsc. do wyboru: Stare Miasto- Wawel- Krzemionki- Tyniec Lanckorona- Palcza- kalwaria Zembrzydowska- Bochnia.	CHOCHOŁÓW Muzeum powstania, chałupa z jednej jedli, kościół	ORLE GNIAZDA Trasa: Jędrzejów – Nagłowice – Szczekociny – Pilica – Smoleń – Mirów – Bobolice – Ogrodzieniec	CHORZÓW Planetarium.. CZĘSTOCHOWA Klasztor Paulinów.
SZ. KOŚCIUSZKOWSKI (autokarowa) PATRZ TRASY BIOGRAFICZNE	SPISZ Trasa: Nowy Targ (kościół zbójnicki) - Trybsz - Czarna Góra (zagroda Karkoszków) – Przełom Białki - Nowa Biała - Dębno - Łopuszna	ORLE GNIAZDA Trasa: Ojców Zamek – Pieskowa Skała Zamek – Olkusz Miasto – Sławków – Będzin – Ogrodzieniec – Pustynia Błędowska	LIPNICA MUROWANA (autokarowa) Konkurs na palmy wielkanocne
SZLAK POWSTANIA LISTOPADOWEGO (piesza) Trasa: -I Stare Miasto-Wawel- Krzeszowice- Czerna.	DREWNIANE BUDOWNICTWO PODHAŁA Trasa: Łopuszna (dworek Tetmajerów, drewniany,kościółek) - Harkłowa - Dębno - Grywałd - Niedzica (<i>pobyt nad jeziorem</i>)	DOLINKI JURAJSKIE (autokarowa) Trasa: Zabierzów – Krzeszowice – Czerna – Paczółtowice (<i>przejście piesze około 5 km</i>) – Dolina Raclawki -Dębnik	ŁAŃCUT Zwiedzanie Pałacu, Wozowni, Parku. OŚWIĘCIM – BRZEZINKA Miejsca martyrologii
SZLAK POWSTANIA KRAKOWSKIEGO 1846 (autokarowa) Trasa: Stare Miasto-Podgórze-gdów- Wieliczka Chochołów	NOWY SĄCZ Skansen - Falkowa,	OJCOWSKI PARK NARODOWY Lekcje dydaktyczne w dolinie Prądnika.	SANDOMIERZ (autokarowa) Krzemionki Opatowskie (kopalnia krzemienia)
SZLAK WIOSNY LUDÓW (piesza+ MPK) Stare Miasto- Stradom- Cmentarz Rakowicki.	PSZCZYNA Trasa: <i>Kraków</i> – Alwernia - Wygielzów (skansen) – Pszczyzna - Wadowice – Kalwaria – <i>Kraków</i>	Muzeum Wł. Szaffera – trasa na Górę Okopy. Trasa: Dolina Sąspówki – Grodzisko – Pieskowa Skała	WROCLAW (autokarowa) Panorama Raclawicka
SZLAK POWSTANIA STYCZNIOWEGO (autokarowa) m. do wyboru: Stare Miasto- Ojców- Pieskowa Skała-Skała-Goszcza- Raclawice- Giebułtów- Igołomia- Głanów- Mogiła- Czerna.	MUZEUM ROMÓW Trasa: <i>Kraków</i> – Tarnów (muzeum Romów) – Ciężkowice – <i>Kraków</i>	DOLINKI JURAJSKIE (autokarowa) Trasa: Zabierzów – Bolechowice – Dolina Bolechowicka – Żelków – Dolina Kluczwydy – Gacki – Ujazd – Zabierzów	ZALIPIE (autokarowa) festyn ludowy-malowane zagrody
SZLAK LEGIONÓW (autokarowa) M. do wyboru: oleandry- Przegorzaly- Blonia – Goszyce- Michałowice- krzeszowice- Czernichów- Miechów- Jędrzejów- Kielce.	SKANSEN BUDOWNICTWA DREWNIANEGO w ZUBRZYCY GÓRNEJ Trasa: <i>Kraków</i> – Orawka - Jabłonka – Zubrzyca Górna - Przełęcz Krowiarki (<i>spacer do schroniska na Markowych Szczawinach</i>) – Zawoja – <i>Kraków</i>	JASKINIE (autokarowa) Trasa: Jaskinia Łokietka – Jaskinia Ciemna – Jaskinia Nietoperzowa (<i>możliwość zorganizowania ogniska</i>)	SZLAK SOLNY (autokarowa) Trasa: Krzemionki Podgórskie – Bonarka – Kosocice – Wieliczka lub Bochnia (po uzgodnieniu za dodatkową opłatą zwiedzanie Kopalni Soli Wieliczka lub Bochnia)
BIOLOGIA SZLAK NADWISLAŃSKI (autokarowa) Trasa: Prokocim- Bieżnów- Wzgórze Kaim- grabie- Wężowa Góra w Niepołomicach- Niepołpmice (zamek, kościół)	BESKID ŚLĄSKI Trasa: Skoczów (muzeum G. Morcinka) - Górki Wielkie - Istebna – Koniaków (izba regionalna, stare instrumenty muzyczne, koronkarstwo art.) – Żywiec	ORLE GNIAZDA (cz. Pd.) (autokarowa) Trasa: Ojców – Pieskowa Skała – Olkusz – Ogrodzieniec – Pilica – Smoleń – Bydlin – Rabsztyn	KOPALNIE (autokarowa) <u>Wieliczka</u> <u>Bocheńska</u> <u>Srebra w Tarnowskich Górach</u>
SZLAK RUDAWY (piesza + MPK) Trasa: wałami Rudawy do Balic- (pałac, widok na Sowiniec, Pasternik i Garb Tęczyński)	SZLAK SIARCZANY (autokarowa) Trasa: Swoszowice – Rajsko – Soboniowice – Lednica Górna – Wieliczka Rynek	ORLE GNIAZDA (cz. Pn.) (autokarowa) Trasa: Ogrodzieniec – Morsko – Podlesie – Bobolice – Mirów „Ostrężnik” – Potok Złoty – Olsztyn	ZAKOPANE (autokarowa) + zabytki miasta. + Morskie Oko. + Kasprowy Wierch + Gubałowska..
	SZLAK KLUCZWODY (piesza+ PKS) Trasa: Bronowice Małe – Tonie – Modlnica – Tomaszowice – Wawóz Podskalany – Dolina Kluczwydy – Wierzchowice – Murownia	ORLE GNIAZDA (autokarowa) Trasa: Ojców Zamek – Pieskowa Skała Zamek – Olkusz Miasto – Sławków – Będzin – Ogrodzieniec – Pustynia Błędowska	ŻYWIEC (autokarowa) Trasa: Kraków – Wola Radziszowska – Stryszów – Sucha Beskidzka – Żywiec – Porąbka – Góra Żar (elektrownia) – Kraków

Popularna GOT

Siedmiomilowe Buty

Miłośnik Okolic Krakowa

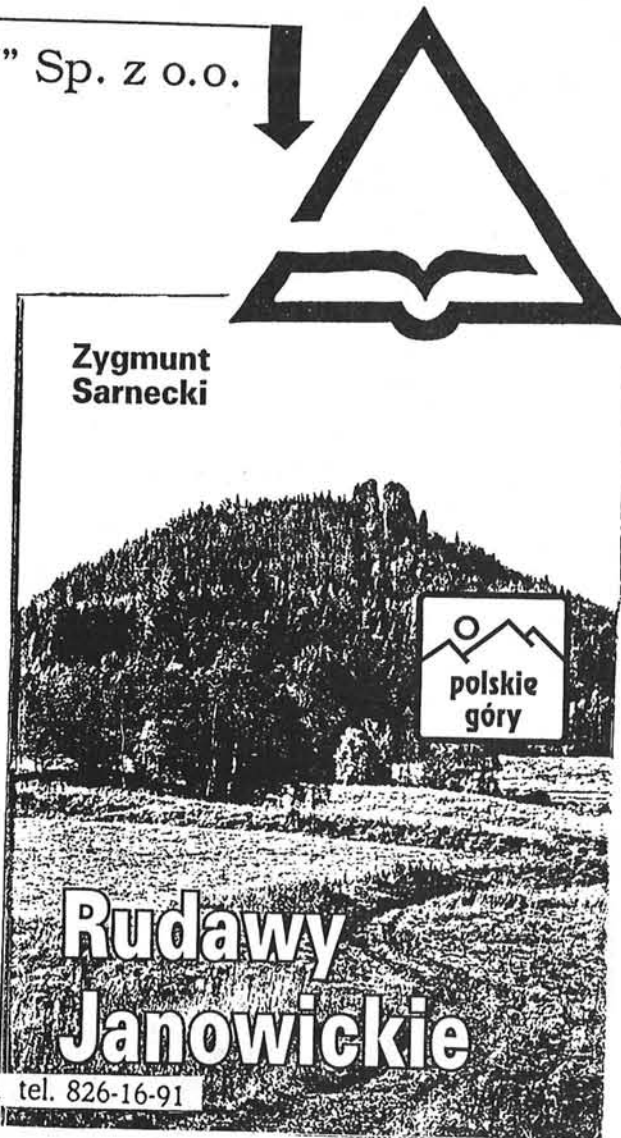
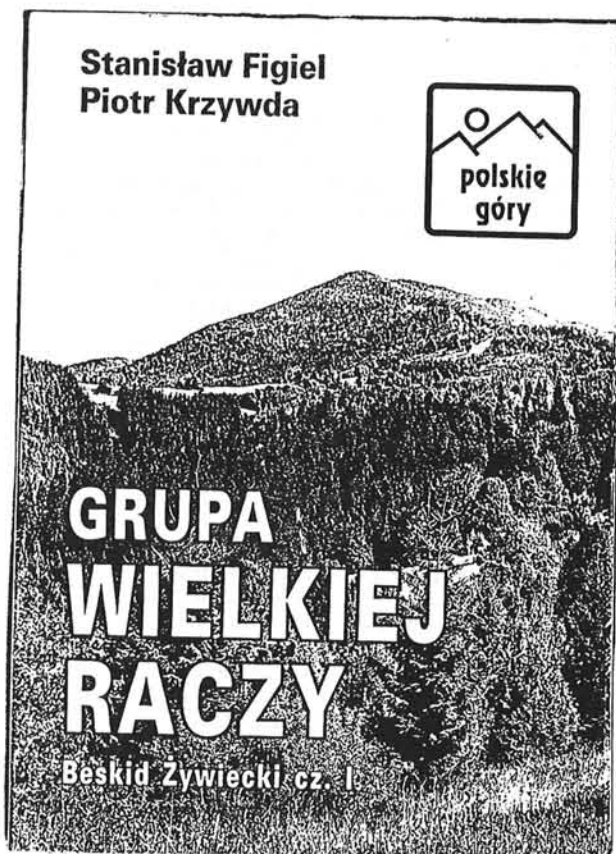

Przyjaciół
Krakowa

ZASADY KORZYSTANIA Z OFERTY:

- Oferta skierowana jest do opiekunów SKKT, członków PTTK oraz sympatyków i szkół, z którymi Oddział Krakowski podpisał umowę o współpracy.
- Z oferty mogą również skorzystać inne szkoły - po uzgodnieniu z koordynatorami programu.
- Na każdej wycieczce możliwość zaliczenia punktów do odpowiedniej odznaki PTTK. Przed każdą wycieczką, dodatkowo w szkole, bezpłatna prelekcja z przeżyciami.
- PTTK Oddział Krakowski ul. Westerplatte 5 31-033 Kraków z dopiskiem –
"Zespół ds. Młodzieży". tel (0-12) 422- 85- 28 fax. (0-12) 422-37-23.
/ Sprawę prowadzi kol. Iwona Rozej /

Wydawnictwo PTTK „KRAJ” Sp. z o.o.

●KOMUNIKAT ●

Komisja Turystyki Górskiej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego uprzejmie informuje o zmianie wymagań formalnych przy uzyskiwaniu uprawnień PRZODOWNIKA TURYSTYKI GÓRSKIEJ PTTK. Od 16 maja 1998 roku wystarczy już tylko Górską Odznakę Turystyczną PTTK Małą w stopniu złotym by ubiegać się o uprawnienia PRZODOWNIKA. Po uzyskaniu uprawnień należy w dwuletnim terminie uzyskać Odznakę Dużą w stopniu brązowym.

Zapraszamy do współpracy

Zostań przodownikiem turystyki górskiej PTTK

KTG ZG PTTK

„KARTA RABATOWA PTTK”

- Życząc członkom i działaczom PTTK udanego urlopu, przedstawiamy nowe oferty ulg dla członków PTTK oraz przypominamy umowy obejmujące pakiet szeroko pojętej obsługi ruchu turystycznego. Mamy nadzieję, iż przedłożone propozycje będą pomocne w planowaniu programu letniego wypoczynku.

Jednocześnie informujemy, że w celu zamieszczenia ofert w „Informatorze Karty Rabatowej” na rok 1999, kopie podpisanych umów należy kierować do „Tourmaco” Sp. z o.o. w terminie do dnia 30 września 1998 r. na adres Krakowskie Przedmieście 4/6 00-333 Warszawa

województwo jeleniogórskie

usługi transportowe

Grupa Firm Kooperacyjnych „Zwiedzaczek”

58-400 Kamienna Góra, ul. Skłodowskiej 20/6, tel: (0-75) 744-35-21

58-400 Kamienna Góra, ul. Tkaczy Śląskich 36/7, tel: 0-601-567-869

58-400 Kamienna Góra, ul. Ściegiennego 10/4,

58-407 Chełmno Śląskie Błazejów 29, tel:(0-75) 741-22-87

rabat od cen usług transportowych według zasad:

powyżej 8 osób

5% rabatu

powyżej 16 osób

10% rabatu

powyżej 24 osób

20% rabatu

województwo nowosądeckie

usługi noclegowe

Baza namiotowa Jaworki k/Szczawnicy

(Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich Łódź Polesie)

czynna 1.07.-31.08.

20% rabatu

Baza namiotowa w Złockiem k/Muszyny

(Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich Łódź Polesie)

czynna 1.07.-31.08.

20% rabatu

OBŚLUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - REKREACJA - WYPOŻYCZALNIE SPRZĘTU SPORTOWO-TURYSTYCZNEGO

województwo białskie

Biuro Turystyki Przyjaznej „Sasanka” S.c 43-223 Zawoja Widły, tel: 77-52-14

usługi przewodnickie, noclegowe, zajęcia edukacyjne,

5% rabatu

województwo bydgoskie

MARINA-Wojskowy Klub Żeglarski PTTK „Pasat” przy Pomorskim Okręgu Wojskowym

85-915 Bydgoszcz, ul. Sułkowskiego 52, tel:(052)28-23-42

organizacja imprez

10% rabatu

wypożyczalnia sprzętu wodnego

10% rabatu

województwo katowickie

PT „ASTRA TOUR” s.c.

40-006 Katowice, ul. Warszawska 4, tel: (0-32) 587-260, fax: 153-80-46

wczasy do Hiszpanii, Grecji i na Słowację

3% rabatu

PHU „TANGO TOUR” s.c.

40-096 Katowice ul. 3 Maja 17, tel/fax: (0-32) 153-94-25

wczasy 14 i 19-dniowych do Turcji

4% rabatu

Spółdzielnia Pracy „Oświata” 40-092 Katowice, ul. Mickiewicza 28/7, tel:(0-32) 589-561, obozy i kolonie letnie dla dzieci i młodzieży	5% rabatu
województwo krakowskie BORT przy Oddziale Krakowskim PTTK 31-035 Kraków ul. Westerplatte 5, tel: (0-12) 422-85-28, tel/fax: 422-37-23 wycieczki własne	10% rabatu
województwo nowosądeckie Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK 33-380 Krynica, ul. Zdrojowa 2, tel: (0-18) 471-55-76 wycieczki autokarowe krajowe i zagraniczne	5% rabatu
Stadnina Koni Huculskich „Gładyszów” Sp. z o.o. 38-309 Gładyszów k/Gorlic tel: (0-18) 51-00-18 jazdy konne	5% rabatu
województwo poznańskie Biuro Podróży i Turystyki „Almatur” Sp. z o.o. 61-701 Poznań, ul. Fredry 8 sprzedaż biletów lotniczych	2% rabatu
województwo radomskie BORT PTTK 26-940 Pionki, Pl.Konstytucji 3 Maja 1, tel: (0-48) 612-54-38 Filla 27-300 Lipsko, ul. Kościuszki 12 bilety LOT i autobusowe na trasach zagranicznych	10% rabatu 10% rabatu
województwo szczecińskie „IMHOLDEX” Sp.z o.o. Polana Rekreacyjna na Głębokim w Szczecinie 70-380 Szczecin, ul. Noakowskiego 24/19 tel: (0-91) 84-10-92 wynajem kortu, sprzętu do tenisa na czas gry (cena zaokrąglona do 0,50 zł w dół)	5% rabatu
województwo warszawskie Biuro Turystyki Zagranicznej „FREGATA-PTTK” 00-116 Warszawa, ul.Świętokrzyska 36, tel:(0-22) 620-82-41; 620-82-44 sprzedaż biletów lotniczych (wylącznie w Warszawie) sprzedaż biletów autobusowych imprezy turystyczne	4% rabatu 2% rabatu 2% rabatu
województwo wrocławskie Kaplellsko Miejskie 57-100 Strzelin, Park Miejski, tel: (0-725)21-349, wstęp Ośrodek Wypoczynku Świątecznego 57-140 Biały Kościół, tel: (0-725) 306-76 wypożyczalnia sprzętu turystycznego	10% rabatu 10% rabatu
SERVIS	
województwo bielskie „Rover Service” Krystyna i Rajmund Prus Sklep „Świat Roweru” 43-300 Bielsko-Biała, ul. Cieszyńska 52, tel: (0-33)11-73-92 naprawa rowerów	5% rabatu
AutoSerwis J i R Chmielewscy 43-300 Bielsko-Biała, ul. Górska 9 usługi motoryzacyjne: diagnostyka silników, naprawy bieżące, remonty główne, geometria kół	10% rabatu
Audio-Video-Serwis Witold Mackiewicz 43-300 Bielsko-Biała, ul. Kurkowa 2B tel: (0-33) 14-02-24 naprawa sprzętu elektronicznego, RTV, magnetowidy	10% rabatu
województwo bydgoskie PHU Eugeniusz Badtke 85-028 Bydgoszcz, ul. Żmudzka 8/4 tel:(0-52)42-88-62 naprawa rowerów	5% rabatu
województwo legnickie „JI AUTO” 59-300 Lubin, ul. Cmentarna 4, tel (0-76) 44-26-46 usługi motoryzacyjne i montaż alarmów	10% rabatu
województwo warszawskie Stacja Obsługi PZM 00-214 Warszawa, ul. Franciszkańska 14, tel: (0-22) 831-28-51 marki :Polonez FSO, Fiat 126 Pomoc Drogowa PZM - Holding 00-733 Warszawa, ul. Kaszubska 2 a, tel: (0-22) 981	10% rabatu 10% rabatu

Redakcja: Centralna Biblioteka PTTK
im. Kazimierza Kulwiecica
ul. Podwale 23
00-261 Warszawa
tel. 831-80-65

